

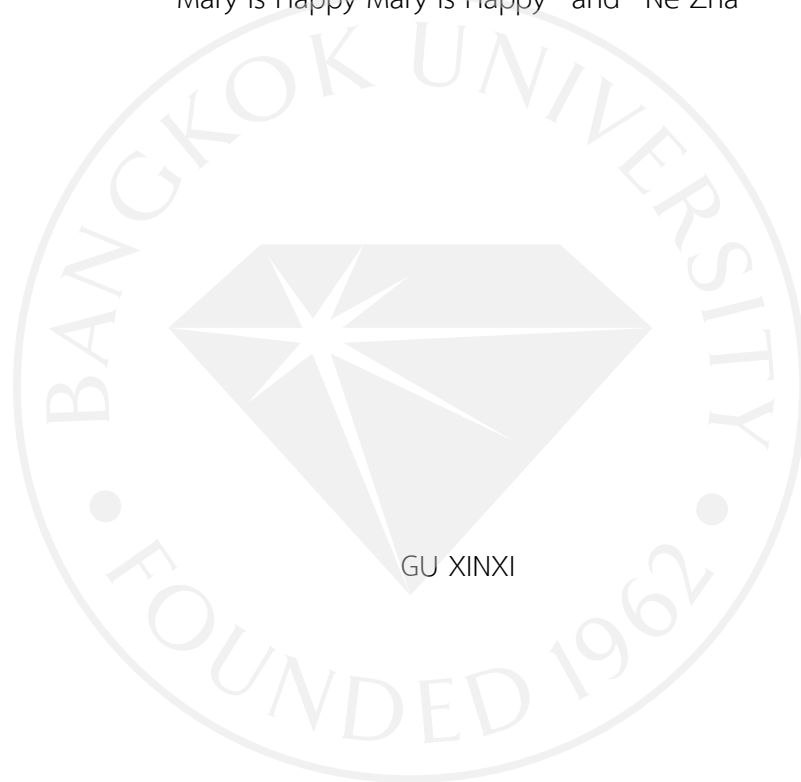
ศึกษาการเล่าเรื่องและวัฒนธรรมในภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีน กรณีศึกษาเรื่อง
“Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha”

A Study of Narration and Cultures from Thai and Chinese Non-Mainstream
Films: “Mary is Happy Mary is Happy” and “Ne Zha”

ศึกษาการเล่าเรื่องและวัฒนธรรมในภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีน กรณีศึกษาเรื่อง “Mary is
Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha”

A Study of Narration and Cultures from Thai and Chinese Non-Mainstream Films:
“Mary is Happy Mary is Happy” and “Ne Zha”

การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ปีการศึกษา 2560

© 2561

GU XINXI

สงวนลิขสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

เรื่อง ศึกษาการเล่าเรื่องและวัฒนธรรมในภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีนกรณีศึกษาเรื่อง
“Mary is Happy” และ “Ne Zha”

ผู้วิจัย GU XINXI

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ดร.องอาจ สิงห์ลำพอง)

ผู้เชี่ยวชาญ

(ดร.วิโรจน์ สุทธิสีมา)

(ดร.สุชาติ เจริญพันธุ์ศิริกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

12 พฤษภาคม 2561

GU XINXI. ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์, พฤษภาคม 2561, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ศึกษาการเล่าเรื่องและวัฒนธรรมในภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีน กรณีศึกษาเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha” (89 หน้า)

อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร.องอาจ สิงห์ลำพอง

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเล่าเรื่องของภาพยนตร์นอกกระแสไทยกับภาพยนตร์นอกกระแสจีน และเพื่อศึกษาผลสะท้อนของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีน กรณีศึกษาในภาพยนตร์นอกกระแสไทย “Mary is Happy Mary is Happy” และภาพยนตร์นอกกระแสจีน “Ne Zha” โดยใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ตัวบทองค์ประกอบของการเล่าเรื่อง และศึกษาวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านภาพยนตร์นอกกระแสทั้งสองเรื่องนี้ ผลการศึกษาพบโครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์นอกกระแสไทย “Mary is Happy Mary is Happy” และภาพยนตร์นอกกระแสจีน “Ne Zha” มีลักษณะดังนี้คือ โครงสร้างของภาพยนตร์มีโครงเรื่องแก่นความคิดตัวละครฉากสัญลักษณ์พิเศษและมุมมองการเล่าที่ครบตามองค์ประกอบ เรื่องโครงเรื่องเน้นปัญหาที่เกิดในช่วงเวลาการเติบโตของวัยรุ่นหญิง แก่นความคิดเน้นทุกสิ่งในโลกนี้ไม่มีจริงยั่งยืนและขัดแย้งเน้นวิพากษ์เกี่ยวกับสถานะความเป็นครอบครัว และสภาพสังคม โครงสร้างมีการสร้างตัวละครแบบสมจริง มีการใช้ฉากและสัญลักษณ์พิเศษเพื่อสะท้อนวัฒนธรรมของประเทศไทยและจีน ใช้มุมมองการเล่าเรื่องที่หลากหลาย นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบว่าวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านภาพยนตร์นอกกระแสไทย “Mary is Happy Mary is Happy” และภาพยนตร์นอกกระแสจีน “Ne Zha” โดยแยกออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ (1) วัฒนธรรมระดับครอบครัว โดยสรุป 2 ประการ ประกอบด้วย ทักษะคิดกับความเชื่อทางครอบครัว และ (2) วัฒนธรรมระดับสังคม โดยสรุป 1 ประการ คือ ความเชื่อทางสังคม

คำสำคัญ: ภาพยนตร์นอกกระแส, ครอบครัว, การเติบโต

XINXI, G. M. Com. Arts (Strategic Communication), May 2018, Graduate School, Bangkok University.

A Study of Narration and Cultures from Thai and Chinese Non-Mainstream Films: "Mary is Happy Mary is Happy" and "Ne Zha" (89 pp.)

Advisor: Ongart Singlampong, Ph.D.

ABSTRACT

The objectives of this study were to study Narrative of Thai and Chinese Non-Mainstream Films and to Study of reflection on culture in Thailand and China. A case study in the Thai Non-Mainstream Film "Mary is Happy Mary is Happy" and the Chinese Non-Mainstream Film "Ne Zha" used Textual Analysis to analyze Component of Narrative and studied the culture that reflects on these two Non-Mainstream Films. The research results composed two realms. Firstly, the analysis of narrative structure revealed 7 patterns as: (1) The plot focused on the problems that arose during the growth of teenage girls; (2) The theme focused on the everything in this world was not sustainable. (3) The criticism of Thai and Chinese Knowledge; (4) The Thai and Chinese representation of with round character; (5) Clear setting of social and culture context; (6) Symbolization of socio-cultural identity; (7) Variety of points of view in the narrative. Secondly, the culture was reflected in the Thai Non-Mainstream Film "Mary is Happy Mary is Happy" and the Chinese Non-Mainstream Film "Ne Zha". It was divided into 2 levels: (1) Family culture (Attitude and Family belief); and (2) Social culture (Social belief).

Keywords: Non-Mainstream Film, Family, Growth

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยฉบับสำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือของ ดร.องอาจ สิงห์ลำพอง อาจารย์ที่
ปรึกษาการศึกษาวิจัย ท่านได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ และชี้แนะแนวทางการศึกษาต่าง ๆ อันเป็น
ประโยชน์อย่างยิ่งในการทำงานแก่ผู้ศึกษามาโดยตลอด ตลอดจนถึงช่วยทำให้ความซ้เกียจ ความท้อใจ
ความไม่รู้ ได้หมดสิ้นไป และท่านได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ และสามารถนำวิชาการต่าง ๆ มา
ประยุกต์ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ รวมถึงอาจารย์ท่านอื่น ๆ ได้ช่วยชุบชีวิตในการเรียนปริญญา
มหาบัณฑิตนี้ ขอขอบพระคุณอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ณ ภาควิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์
ขอขอบพระคุณการสนับสนุนและแรงใจจากคุณแม่ Bai Xiulang และแฟน Geng Yuwen รวมถึง
เพื่อนที่เคยให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจเป็นอย่างดี ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มาไว้ ณ
โอกาสนี้

GUXINXI

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหานำการวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดเรื่องเกี่ยวกับภาพยนตร์นอกกระแส (Non-Mainstream)	6
2.2 แนวคิดเรื่องเกี่ยวกับการเล่าเรื่อง (Narrative)	7
2.3 ทฤษฎีสัญญัตติวิทยา (Semiology)	14
2.4 แนวคิดเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม (Culture)	17
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
2.6 กรอบแนวความคิด	24
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา	
3.1 เครื่องมือการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis)	25
บทที่ 4 การวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีนกรณีศึกษาเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha”	
4.1 ภาพยนตร์นอกกระแสไทย เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy”	28
4.2 ภาพยนตร์นอกกระแสจีน เรื่อง “Ne Zha”	48
4.3 สรุป	66

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 วัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีน กรณีศึกษาเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha”	
5.1 วัฒนธรรมระดับครอบครัว	71
5.2 วัฒนธรรมระดับสังคม	74
บทที่ 6 บทสรุป อภิปราย และ ข้อเสนอแนะ	
6.1 โครงสร้างการเล่าเรื่องของภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีน กรณีศึกษา เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha”	76
6.2 วัฒนธรรมในภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีน กรณีศึกษาเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha”	78
6.3 อภิปรายผล	79
6.4 ข้อจำกัดในการศึกษา	82
6.5 ข้อเสนอแนะงานการศึกษาทั่วไป	83
6.6 ข้อเสนอแนะงานการศึกษาในอนาคต	83
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก	86
ประวัติผู้เขียน	89
เอกสารข้อตกลงว่าด้วยการขออนุญาตให้ใช้สิทธิ์ในรายงานการค้นคว้าอิสระ	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1: สัญลักษณ์พิเศษของภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy”	45
ตารางที่ 4.2: ความขัดแย้งภายในจิตใจของภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy”	46
ตารางที่ 4.3: ความขัดแย้งระหว่างคนและสังคมของภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy”	47
ตารางที่ 4.4: สัญลักษณ์พิเศษของภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง “Ne Zha”	61
ตารางที่ 4.5: ความขัดแย้งภายในจิตใจของภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง “Ne Zha”	65
ตารางที่ 4.6: ความขัดแย้งระหว่างคนและสังคมของภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง “Ne Zha”	65
ตารางที่ 4.7: สรุปรูปโครงสร้างการเล่าเรื่อง	67
ตารางที่ 4.8: การเปรียบเทียบในภาพยนตร์นอกกระแสทั้งสองเรื่องนี้	68
ตารางที่ 5.1: ทศนคติ	72
ตารางที่ 5.2: ความเชื่อทางครอบครัว	73
ตารางที่ 5.3: ความเชื่อทางสังคม	74

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1: Syd Field (1984)	11
ภาพที่ 2.2: สายโซ่แห่งความหมาย (Chain of Meaning) ตามแนวคิดของ Roland Barthes	16
ภาพที่ 2.3: กรอบแนวความคิด	24
ภาพที่ 4.1: ภาพยนตร์นอกกระแสไทย เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy”	28
ภาพที่ 4.2: แม่รีกับซูริกกำลังถ่ายรูปที่อยู่บนดาดฟ้า	29
ภาพที่ 4.3: แมงกะพรุนที่แม่รีซื้อมา	30
ภาพที่ 4.4: แม่รีกำลังขอเงินจากผู้อำนวยการ	30
ภาพที่ 4.5: ในบางครั้งบางคราว คำตอบก็เกิดก่อนคำถาม	31
ภาพที่ 4.6: แม่รีไปเที่ยวที่ฝรั่งเศสคนเดียว	31
ภาพที่ 4.7: ผู้อำนวยการเก่าเสียชีวิตในอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น	32
ภาพที่ 4.8: นักเรียนกำลังจะย้ายเข้าหอในโรงเรียน	32
ภาพที่ 4.9: แม่รีกับซูริกกำลังแอบออกจากโรงเรียนตอนกลางดึก	33
ภาพที่ 4.10: แม่รีรู้ว่าซูริกจะเข้ามาหาวิทยาลัยที่ออสเตรเลีย	33
ภาพที่ 4.11: แม่รีมีอารมณ์แย่มาก ๆ วัน	34
ภาพที่ 4.12: แม่รีสารภาพกับเอ็ม	34
ภาพที่ 4.13: แม่รีอกหัก	35
ภาพที่ 4.14: ซูริกถูกฆ่าตายระหว่างทางกลับ	35
ภาพที่ 4.15: ชีวิตของแม่รีเกิดการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่	36
ภาพที่ 4.16: นักศึกษาไม่ได้อนุญาตแสดงความคิดเห็น	36
ภาพที่ 4.17: “mary is happy, mary is happy”	37
ภาพที่ 4.18: แม่รีลบออกชื่อของตัวเองกับซูริกจากหนังสือรุ่นนี้	37
ภาพที่ 4.19: เราต้องเหมือนกันไหมถึงจะอยู่ด้วยกันได้	38
ภาพที่ 4.20: ถ่ายรูปที่ใช้ในมหาวิทยาลัย	38
ภาพที่ 4.21: แม่รีสารภาพกับเอ็ม	39
ภาพที่ 4.22: ซูริกถูกฆ่าตายระหว่างทางกลับ	39
ภาพที่ 4.23: แม่รีเจอภูเขาใหม่ที่เกิดขึ้นในหลังบ้านเขา	39
ภาพที่ 4.24: แม่รี	40

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.25: ซูริ	41
ภาพที่ 4.26: เอ็ม	41
ภาพที่ 4.27: ผู้อำนวยการใหม่	42
ภาพที่ 4.28: ภูเขาที่เกิดใหม่หลังบ้านของแมรี่	42
ภาพที่ 4.29: โรงเรียนมัธยมของแมรี่	43
ภาพที่ 4.30: ร้านขนมโตเกียว	43
ภาพที่ 4.31: ทางรถไฟ	44
ภาพที่ 4.32: ภาพในอดีตที่แมรี่กับซูริอยู่ด้วยกัน	44
ภาพที่ 4.33: เก็บเอาไว้เช่นนั้น จะไม่บอก	46
ภาพที่ 4.34: ตัวอย่างที่เล่าเรื่องจากมุมมองที่ 1	47
ภาพที่ 4.35: ตัวอย่างที่เล่าเรื่องจากมุมมองที่ 3	48
ภาพที่ 4.36: ภาพยนตร์นอกกระแสจีน เรื่อง “Ne Zha”	48
ภาพที่ 4.37: ทำความสะอาดศพ	49
ภาพที่ 4.38: การแลกเปลี่ยนความลับ	50
ภาพที่ 4.39: หนังสือของ San mao	50
ภาพที่ 4.40: แอปโตดเรียนไปขโมยของกินที่ร้านอาหาร	50
ภาพที่ 4.41: สถานที่ศักดิ์สิทธิ์	51
ภาพที่ 4.42: หลี่เสี่ยววู่ ได้พบกับซูเจี๋ย	51
ภาพที่ 4.43: โรงเรียนพยาบาล	52
ภาพที่ 4.44: การฝึกทหาร	52
ภาพที่ 4.45: พ่อแม่ไม่อนุญาตไปสมัครเข้าเป็นทหาร	52
ภาพที่ 4.46: การประชุมปรึกษาหารือในครอบครัว	53
ภาพที่ 4.47: กล่องบุหรีของ	53
ภาพที่ 4.48: เห็นกันบุหรีภายในกล่อง	54
ภาพที่ 4.49: แม่กำลังร้องไห้อยู่บนถนน	54
ภาพที่ 4.50: หวางเสี่ยวปิงจึงตัดสินใจฆ่าตัวตาย	55
ภาพที่ 4.51: หลี่เสี่ยววู่ไปหาม้าสีขาว	55
ภาพที่ 4.52: หวางเสี่ยวปิง	56

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.53: หลี่เสี่ยววู่	56
ภาพที่ 4.54: สูเจีย	57
ภาพที่ 4.55: หลี่ตานหยาง	58
ภาพที่ 4.56: คุณพ่อของหวางเสี่ยวปิง	58
ภาพที่ 4.57: ครูสู	59
ภาพที่ 4.58: สถานที่ศักดิ์สิทธิ์	59
ภาพที่ 4.59: โรงเรียนมัธยม	60
ภาพที่ 4.60: บ้านของหวางเสี่ยวปิง	60
ภาพที่ 4.61: เรียนที่โรงเรียนที่แตกต่างกัน	62
ภาพที่ 4.62: ก้นบูที่ภายในกล่อง	63
ภาพที่ 4.63: หลี่ตานหยางจะทำงานที่เมืองอื่น	63
ภาพที่ 4.64: หวางเสี่ยวปิงคุยกับคุณพ่อ	64
ภาพที่ 4.65: คุณแม่ไม่อนุญาตไปสมัครเป็นทหาร	64
ภาพที่ 4.66: ตัวอย่างที่เล่าเรื่องจากมุมมองที่ 1	66
ภาพที่ 4.67: ตัวอย่างที่เล่าเรื่องจากมุมมองที่ 3	66

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาพยนตร์เป็นการแสดงประเภทหนึ่งที่มีวิธีการดำเนินเรื่องอย่างเป็นเรื่องราว ซึ่งถือเป็นผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม ดังนั้นภาพยนตร์เป็นส่วนหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญที่ได้สะท้อนและเผยแพร่คุณค่าทางวัฒนธรรม ภาพยนตร์ถือเป็นสื่อชนิดหนึ่ง เพื่อให้ปรากฏรูป หรือเสียงเป็นเรื่องราวเหตุการณ์ หรือข้อความอันสามารถถ่ายทอดได้ด้วยเครื่องฉายภาพยนตร์ หรือเครื่องอย่างอื่นทำนองเดียวกัน ภาพยนตร์เกิดขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม คือกลุ่มคนชั้นล่างจำนวนมากที่มาร่วมอยู่ในตัวเมือง และถูกตัดขาดจากศิลปะรูปแบบความบันเทิงดั้งเดิมของตน ภาพยนตร์จึงเป็นสื่อที่คนส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงในยามว่าง (พิมพ์ลอย รัตนมาศ, 2554, หน้า 22) ปัจจุบันการผลิตและโครงสร้างการจัดจำหน่ายของภาพยนตร์ทั่วโลกจะเป็นระบบอุตสาหกรรมภาพยนตร์ (Film Industry) ของสหรัฐอเมริกา เพื่อเข้าสู่ตลาดทุนนิยม (Capitalist Market) ได้มีความสำเร็จ ภาพยนตร์จะมีเนื้อหาและการดำเนินเรื่องที่สามารถตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของผู้ชม ภาพยนตร์ถือมีบทบาทที่แสดงเป็นเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนความเชื่อของประชาชน บุญรักษ์ บุญณะเขตมาลา (2533) กล่าวถึง ภาพยนตร์เป็นศิลปะแขนงที่เจ็ด ซึ่งจะรวมถึงนาฏกรรม (Drama) ศิลปกรรม (Art) จิตรกรรม (painting) วรรณกรรม (Literature) ดนตรี (Music) ประติมากรรม (Sculpture) ภาพยนตร์มีอุดมการณ์ที่ถูกสอดแทรกอยู่ในภาพยนตร์ และภาพยนตร์มีการเล่าเรื่อง เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจสิ่งที่เกิดในสังคม

Ephraim (1990) แยกภาพยนตร์ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ภาพยนตร์กระแสหลัก (Mainstream) และภาพยนตร์นอกกระแส (Non-Mainstream) ภาพยนตร์กระแสหลักควรจะได้รับอิทธิพลจากนักลงทุน ซึ่งมีเรื่องเล่าที่ตอบสนองต่อผู้ชมทั่วไป ผู้สร้างภาพยนตร์ไม่สามารถทำหน้าที่อย่างอิสระได้ แต่ภาพยนตร์นอกกระแส ซึ่งถือว่าเป็นงานศิลปะแขนงหนึ่ง ได้สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมและสังคมในหลาย ๆ ด้าน วิรุณ ตั้งเจริญ (2555) กล่าวถึง การเรียนรู้ศิลปะและสร้างสรรค์ศิลปะ ช่วยให้ประชาชนเข้าใจถึงความงามและเสรีภาพ ความเป็นเสรีชนที่มีความเป็นคน มีจิตวิญญาณ สามารถสร้างงานได้อย่างอิสระ เข้าใจการเปลี่ยนแปลง แล้วก่อให้เกิดสิ่งใหม่ แม้แต่เป็นวัฒนธรรมอุดมการณ์ของผู้คนร่วมสมัย หรือว่ารวมไปถึงการก้าวเข้าสู่ ความเป็นสังคมยุคหลังสมัยใหม่ที่สะท้อนผ่านรูปแบบและลีลาทางศิลปะภาพยนตร์ความหลากหลายดังกล่าว ยังสะท้อนให้เห็นฐานะอันหลากหลายของ ภาพยนตร์ ที่เป็นทั้งงานศิลปะที่ผู้สร้างใช้ในการปลดปล่อยความเป็นตัวตน และเครื่องมือในการต่อสู้ (ขจิตขวัญ กิจวิสาละ, 2546, หน้า 2) ภาพยนตร์นอกกระแสถือมีบทบาทเหมือนกับภาพยนตร์กระแสหลัก แต่ทำอย่างอิสระและทำให้ผู้ชมได้เห็นความเป็นจริงของสังคมจากภาพยนตร์นอกกระแส

ภาพยนตร์นอกกระแส (Non-Mainstream) เป็นรูปแบบภาพยนตร์ใหม่ ที่เกิดขึ้นที่ฮอลลีวูด ในช่วงกลางของศตวรรษที่ผ่านมา ได้ควบคุมการตลาดภาพยนตร์ของฮอลลีวูด ซึ่งการผลิตภาพยนตร์ใหม่ต้องตามระบบผู้อำนวยการสร้างเพื่อเข้าตลาดภาพยนตร์ได้สำเร็จและได้รับผลกำไรมากที่สุด ระบบนี้ควรจะส่งเสริมการพัฒนาของการตลาดภาพยนตร์ แต่จำกัดพื้นที่สร้างความคิดสร้างสรรค์ของผู้กำกับด้วย ดังนั้น ผู้กำกับภาพยนตร์หลายท่านออกจากระบบผู้อำนวยการสร้าง ซึ่งได้เกิดภาพยนตร์ใหม่ที่มีความคิดที่แตกต่างกับภาพยนตร์ทั่วไป ซึ่งมีอุดมการณ์ทางความคิดอย่างอิสระ ภาพยนตร์นอกกระแสน่าจะมาจาก Non-Mainstream making, Non-Mainstream maker หรือ Independent Distribution ปัจจุบันนี้ แนวคิดภาพยนตร์นอกกระแสที่เกิดขึ้นในการตลาดภาพยนตร์ของประเทศต่าง ๆ แต่ประชากรทั่วไปจำนวนมากยังคิดว่าภาพยนตร์นอกกระแสมักกล่าวถึงความรุนแรง ความลามก ความหวาดกลัว และเรื่องที่สะท้อนด้านมืดของสังคม(The Dark Side of Society) หรือว่าเรื่องที่เข้าใจยาก ฯลฯ แต่เรื่องที่แท้จริงคือภาพยนตร์นอกกระแส ซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่มีการเล่าเรื่องทุกรูปแบบ เพียงแต่ทำภาพยนตร์อย่างอิสระ ภาพยนตร์นอกกระแสและภาพยนตร์กระแสหลักมีความแตกต่างมากที่สุดในด้านอุดมการณ์ทางความคิด โดยเฉพาะ Independent แสดงออกในการสร้างและการเขียนบทของภาพยนตร์นอกกระแส ซึ่งจะมีอิสระมากกว่าภาพยนตร์ ผู้กำกับภาพยนตร์ได้นำเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในสังคมสร้างเป็นภาพยนตร์นอกกระแส ผู้สร้างภาพยนตร์ถ่ายทอดมุมมองความคิดของตนเอง ซึ่งจะไปดูและรู้สึกสังคมที่สะท้อนจากชีวิตทุก ๆ คน ภาพยนตร์นอกกระแสกลายเป็นสิ่งที่สะท้อนสังคมในมุมมองของผู้สร้างภาพยนตร์เอง ผู้สร้างภาพยนตร์จึงเป็นผู้ถ่ายทอดความลักษณะของสังคม และภาครัฐไม่ใช่ที่มีสิทธิ์เขียนประวัติศาสตร์ได้เพียงฝ่ายเดียว พวกเขาเชื่อว่าวัฒนธรรมมักเป็นวัฒนธรรมที่สามารถสะท้อนปรากฏการณ์ทางสังคม (Jia, 2002, p. 22)

ปัจจุบันนี้ เรื่องของภาพยนตร์นอกกระแสจะถูกตัดสินโดยใช้ประสบการณ์ของผู้สร้างภาพยนตร์เองตอนเริ่มต้นของการสร้างภาพยนตร์นอกกระแส ผู้สร้างภาพยนตร์ส่วนใหญ่ชอบเล่าเรื่องถึงวัยรุ่นที่มีวิฤติแนวคิดกับสังคม (Delinquent Community) เช่น ยาเสพติด ความรุนแรง แต่ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงของสังคม ผู้สร้างเล่าเรื่องถึงบุคคลทั่วไปในสังคม ในอีกด้านหนึ่ง ครอบครัวเป็นเรื่องสำคัญของเรื่องภาพยนตร์นอกกระแส ครอบครัวจะสะท้อนสังคมและธรรมชาติของมนุษย์ และคุณค่าทางสังคมจะมีผลต่อจริยธรรม (Ethics) ที่เกิดในครอบครัว ภาพยนตร์นอกกระแสเงินส่วนใหญ่แสดงเรื่องครอบครัวหย่าร้างเพื่อศึกษาเราได้มีความสุขที่แท้จริงหรือไม่ ผู้ชมชอบเรียกภาพยนตร์ศิลปะ (Art Film) แทนภาพยนตร์นอกกระแส มักจะไม่ทำเพื่อการค้าและทำอย่างอิสระ

หากภาพยนตร์สามารถสะท้อนวัฒนธรรมของสังคมแต่ละประเทศได้ เพียงแค่ว่าในแต่ละประเทศย่อมมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้นในการศึกษาภาพยนตร์นอกกระแสของประเทศไทยและประเทศจีนจึงถือเป็นการศึกษาความเหมือนและความแตกต่างของวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดผ่าน

ภาพยนตร์ที่ทั้งสองประเทศมีความแตกต่างกันทั้งระบบแนวคิด ปรัชญา โดยจะพบว่าประเทศจีนมีปรัชญาทางความคิดที่สมบูรณ์แบบมานานนับหลายพันปีแล้ว และระบบแนวคิดดังกล่าวก่อตัวมาจากแนวคิดปรัชญาของลัทธิขงจื๊อ (儒家) ซึ่งมีขงจื๊อ (孔子) และเมิ่งจื๊อ (孟子) เป็นผู้ก่อตั้ง ลัทธิเต๋า (道家) ซึ่งมีเหล่าจื๊อ (老子) จวงจื๊อ (庄子) เป็นผู้ก่อตั้ง ตลอดจนแนวคิดของทางพุทธศาสนา จากที่กล่าวมาลัทธิที่มีอิทธิพลต่อแนวคิดปรัชญาของจีนมากที่สุดคือแนวคิดจากลัทธิขงจื๊อขงจื๊อ(孔子)เห็นว่า การจัดการกับความสัมพันธ์ของคนนั้น ควรยอมรับในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่ควรนำเอามาตรฐานอันเดียวมาวัดทั้งสองฝ่าย จึงสามารถควบคุมสังคมให้สงบและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แตกต่างกับประเทศไทยที่มีรากฐานของแนวคิดปรัชญามาจากศาสนาพุทธที่แสดงให้เห็นถึงบาปบุญ คุณโทษตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า จึงมักสะท้อนผ่านงานทางภาพยนตร์ด้วยการกระทำดีและชั่วตามหลักความเชื่อทางพระพุทธศาสนา เพราะความแตกต่างทางพื้นฐานทางความคิดของทั้งสองประเทศจึงทำให้เกิดความแตกต่างที่ถูกสื่อสารผ่านภาพยนตร์

จากความแตกต่างทางวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศ จึงน่าจะเป็นความแตกต่างที่ถูกถ่ายทอดผ่านภาพยนตร์ในฐานะสื่อที่สามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมได้ ดังนั้นในการศึกษานี้จึงมุ่งศึกษาวัฒนธรรมของประเทศไทยและประเทศจีนผ่านสื่อภาพยนตร์นอกกระแส ซึ่งผู้ศึกษาได้คัดเลือกภาพยนตร์ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบบเจาะจง โดยคัดเลือกภาพยนตร์นอกกระแสจากประเทศไทย คือ ภาพยนตร์เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy Mary is Happy” โดยภาพยนตร์นอกกระแสไทยเรื่องนี้ได้รับการเสนอเข้าชิงรางวัล ภาพยนตร์แห่งชาติ สุพรรณหงส์ ครั้งที่ 23 (The 23rd Thailand National Film Association Awards) จำนวน 10 สาขา และได้รับรางวัล 4 สาขา ได้แก่ นักแสดงนำหญิงยอดเยี่ยม นักแสดงสมทบ หญิงยอดเยี่ยม ลำดับภาพยอดเยี่ยม และถ่ายภาพยนตร์ยอดเยี่ยม และได้เลือกศึกษาภาพยนตร์นอกกระแสจากประเทศจีน เรื่อง “Ne Zha” ซึ่งภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับการเสนอเข้าชิงรางวัล the best adaptation of the script ในงาน 51st Taipei Golden Horse Film Festival ได้หวั่น ได้รับการเสนอเข้าชิงรางวัล Asian New Artist Best Film ในงาน 18th Shanghai International Film Festival ประเทศจีน และ ได้รับการเสนอเข้าชิงรางวัล New Wave ในงาน 19th Busan International Film Festival เกาหลีใต้

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์การเล่าเรื่องเพื่อเปรียบเทียบวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านภาพยนตร์ เพราะทั้งสองเรื่องกล่าวถึงความรักและมิตรภาพที่เกิดขึ้นในหญิงสาว ซึ่งมีทัศนคติที่แตกต่างกันในการเผชิญ กับความยากลำบากในชีวิต เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” นำเรื่องราวจำนวน 410 ทวีต มาสร้างเป็น ภาพยนตร์ ซึ่งได้ใกล้เคียงกับชีวิตของเยาวชนไทยในปัจจุบัน เรื่อง “Ne Zha” กล่าวถึงหญิงสาวเกิดใน ครอบครัวหย่าร้างและอยากแสวงหาอิสรภาพอย่างไรก็ตาม เนื่องจากลักษณะพิเศษของภาพยนตร์นอกกระแสเรื่องนี้ ผู้สร้างภาพยนตร์จะเลือกเรื่อง

ที่มีความใกล้ชิดกับบริบททางสังคมที่แท้จริงมากขึ้น แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นปรากฏการณ์ทั่วไปของสังคม

1.2 ปัญหาการวิจัย

1.2.1 ภาพยนตร์นอกกระแสของประเทศไทยกับประเทศจีนมีการเล่าเรื่องที่แตกต่างกันอย่างไร

1.2.2 วัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านภาพยนตร์นอกกระแสของประเทศไทยและประเทศจีนมีความแตกต่างกันอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาการเล่าเรื่องของภาพยนตร์นอกกระแสไทยกับภาพยนตร์นอกกระแสจีน

1.3.2 เพื่อศึกษาผลสะท้อนของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกศึกษาการเล่าเรื่องและวัฒนธรรมในภาพยนตร์ นอกกระแส ไทย และจีน กรณี ศึกษาเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha” เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” ผู้กำกับ (Director) นวพล จารงรัตนฤทธิ ที่ฉายในโรงภาพยนตร์เฉพาะของประเทศไทย ในปี 2013 ได้แก่ โรงภาพยนตร์เฮาส์ ลิโด เอสพลานาด ซินีเพล็กซ์ รัชดาภิเษก เมเจอร์ ซินีเพล็กซ์ เซ็นทรัลพลาซา เชียงใหม่ แอร์พอร์ต และ อีจิวี เทสโก้ โลตัส เอกชตรา

ขอนแก่น เรื่อง “Ne Zha” ผู้กำกับ (Director) **李霄峰** Liar ที่ฉายในโรงภาพยนตร์ทั่วประเทศจีน ในปี 2013

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ภาพยนตร์นอกกระแส (Non-Mainstream) คือภาพยนตร์ประเภทหนึ่งที่มีรูปแบบการนำเสนอแตกต่างไปจากกรอบ ของภาพยนตร์ทั่วไป อาจจะเป็นที่เนื้อเรื่องหรือการดำเนินเรื่องรวมทั้ง อาจจะเป็นภาพยนตร์ที่มีทุนสร้างน้อยเมื่อเทียบกับภาพยนตร์ทั่วไป มักจะไม่ทำเพื่อการค้าและทำอย่างอิสระ โดยจะนำเสนอในโรงภาพยนตร์พิเศษและเทศกาลภาพยนตร์

1.5.2 การเล่าเรื่อง (Narrative) วิธีหนึ่งที่ส่งสาร เพื่อให้เรื่องน่าสนใจและให้สามารถนำไปถ่าย ทอด ซึ่งจะมีโครงสร้างและองค์ประกอบด้วย

1.5.3 ภาพยนตร์นอกกระแสไทย ภาพยนตร์นอกกระแสที่ถูกผลิตโดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์
นอกกระแสของ ประเทศไทย สร้างจากผู้กำกับของภาพยนตร์ไทย

1.5.4 ภาพยนตร์นอกกระแสจีน ภาพยนตร์นอกกระแสที่ถูกผลิตโดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์
นอกกระแสของประ เทศจีน สร้างจากผู้กำกับของภาพยนตร์จีน

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบว่า วิธีการเล่าเรื่องที่ผู้สร้างภาพยนตร์ใช้ในการเผยแพร่วัฒนธรรม

1.6.2 ทำให้ทราบว่าความแตกต่างกันของวัฒนธรรมที่สะท้อนจากภาพยนตร์นอกกระแสของ
ประเทศไทยกับประเทศจีน

1.6.3 ทำให้การนำผลการศึกษานี้ไปใช้ในการวิเคราะห์วัฒนธรรมที่สะท้อนจากภาพยนตร์
นอกกระแสได้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ศึกษาการเล่าเรื่องและวัฒนธรรมในภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีน กรณีศึกษาเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha”” นั้นเป็นการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับสื่อภาพยนตร์นอกกระแสในประเด็นการเล่าเรื่องของภาพยนตร์นอกกระแส และวัฒนธรรมที่สะท้อนในภาพยนตร์นอกกระแส โดยมีใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเรื่องเกี่ยวกับภาพยนตร์นอกกระแส (Non-Mainstream)
- 2.2 แนวคิดเรื่องเกี่ยวกับการเล่าเรื่อง (Narrative)
- 2.3 ทฤษฎีสัญญัตติวิทยา (Semiology)
- 2.4 แนวคิดเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม (Culture)
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวความคิด

2.1 แนวคิดเรื่องเกี่ยวกับภาพยนตร์นอกกระแส (Non-Mainstream)

คำว่าภาพยนตร์นอกกระแสที่ถูกใช้ในการศึกษานี้ ยังเป็นคำที่เป็นยังคลุมเครือ เป็นที่ถกเถียง และมีความแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ โดยเฉพาะในประเทศไทยและประเทศจีน ประวัติความเป็นมาของการพัฒนาภาพยนตร์นอกกระแสยังไม่แน่นอน ประเทศต่าง ๆ จะกำหนดนิยามของภาพยนตร์นอกกระแสตามวัฒนธรรมหรือการพัฒนาของประเทศเอง ดังนั้น ผู้ศึกษาจะคำหานิยามที่ชัดเจนจากรวบรวม ได้พบว่าความหมายของภาพยนตร์นอกกระแสที่ถูกนิยามนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้ (ขจิตขวิญญู กิจวิลาละ, 2546)

2.1.1 นิยามตามประวัติศาสตร์ก่อกำเนิดภาพยนตร์นอกกระแสในสหรัฐอเมริกา

ผู้กำกับภาพยนตร์หลายท่านออกจากระบบผู้อำนวยการสร้าง ซึ่งได้เกิดขึ้นเรื่องภาพยนตร์ใหม่ที่มีความคิดที่แตกต่างกับภาพยนตร์ทั่วไป ซึ่งมีอุดมการณ์ทางความคิดอย่างอิสระ Kleinhan (อ้างใน ขจิตขวิญญู กิจวิลาละ, 2546, หน้า 9) ได้กล่าวถึง ภาพยนตร์นอกกระแส เป็นภาพยนตร์ที่มีเงินทุนต่ำ ๆ และแตกต่างไปจากลักษณะที่ถูกนำเสนอภาพยนตร์ฮอลลีวูดซึ่งสร้างจากสตูดิโอขนาดใหญ่และดารานำแสดงจากภาพยนตร์ที่ทำรายได้ดังดงาม

Katz (1990) ได้อธิบายความหมายของภาพยนตร์นอกกระแสว่า (ขจิตขวิญญู กิจวิลาละ, 2546, หน้า 9) ผู้สร้างภาพยนตร์อิสระซึ่งอยู่นอกกระแสของฮอลลีวูด โดยมีแหล่งเงินทุนจากที่อื่นและโดยยังสามารถรักษาความเป็นศิลปะของภาพยนตร์ในระดับที่มากกว่า

ผู้ศึกษาจากนิยามของภาพยนตร์นอกกระแสที่ยกมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภาพยนตร์นอกกระแสถูกกำหนดขึ้นโดยมุมมองผ่านประเด็นของความเป็นเจ้าของในระดับเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ได้แก่ หากภาพยนตร์ถูกสร้างขึ้นจากบริษัทใหญ่ในอุตสาหกรรมภาพยนตร์อเมริกาแล้วภาพยนตร์เรื่องนั้นย่อมไม่สามารถที่ถูกจัดประเภทของภาพยนตร์นอกกระแสได้

2.1.2 นิยามตามคุณลักษณะของภาพยนตร์

Hayword (2000) ได้กล่าวถึง ภาพยนตร์อิสระ คือ ภาพยนตร์ที่สร้างจากผู้สร้างภาพยนตร์ที่อิสระจากอุตสาหกรรมภาพยนตร์อันเป็นภาพยนตร์กระแสหลัก เช่น ภาพยนตร์ทดลอง (Experimental film) และ ภาพยนตร์ศิลปะ (Art Film) หรือ ภาพยนตร์ที่ให้ทางเลือกนอกจากอุดมการณ์หลัก (Dominant Ideology) ภาพยนตร์ดังกล่าวส่วนใหญ่สร้างจากงบประมาณที่ต่ำซึ่งมาจากเงินทุนส่วนบุคคล

Nelmes (1996) สรุปว่าภาพยนตร์นอกกระแสมี 2 ประเภท ได้แก่ (1) ภาพยนตร์ที่อิสระจากกระแสหลักโดยมีจุดประสงค์ในการสร้างเพื่อแข่งขันกับภาพยนตร์จากสตูดิโอใหญ่ ๆ ถึงแม้ว่ามันจะไม่มีเงินทุนจำนวนมาก (2) ภาพยนตร์ที่อยู่นอกเหนือจากภาพยนตร์กระแสหลัก เช่น Film Workshops, Avant-garde Film (ขจิตขวิญญู กิจวิลาละ, 2546, หน้า 10)

จากนิยามที่ยกมา ผู้ศึกษาสามารถสรุปนิยามของภาพยนตร์นอกกระแสที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ว่าหมายถึงความถึง ภาพยนตร์นอกกระแสเป็นภาพยนตร์ที่อยู่นอกเหนือจากภาพยนตร์กระแสหลัก

2.2 แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์การเล่าเรื่อง (Narration Analysis)

ภาพยนตร์เป็นศิลปะแขนงที่เจิด และมีอุดมการณ์ที่ถูกสอดแทรกอยู่ในภาพยนตร์ และ ภาพยนตร์มีการเล่าเรื่อง เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจสิ่งที่เกิดในสังคม การเล่าเรื่อง(Narration) คือ วิธีหนึ่ง ที่ส่งสาร เพื่อให้เรื่องน่าสนใจและให้สามารถนำไปถ่ายทอด ซึ่งจะมีโครงสร้างและองค์ประกอบด้วยที่แน่นอน และยังมีประเด็นไปด้วยฉากย้อนสู่อดีต (Flashbacks) และการคาดหวัง (Anticipations) (Cornell, 1980) ดังนั้น ภาพยนตร์เป็นเรื่องเล่าที่ถ่ายทอดหล่อหลอมอุดมการณ์ค่านิยม (กาญจนา แก้วเทพ, 2545, หน้า 55)

Walter (1984) กล่าวถึง การเล่าเรื่องเป็นเรื่องราวมีอำนาจที่จะรวมจุดเริ่มต้น กลาง และ จุดสิ้นสุดของการโต้เถียง(Argument)ได้ และเป็นการกระทำเชิงสัญลักษณ์ การเล่าเรื่องไม่มีประเภทใด ๆ ซึ่งไม่ใช่ส่วนหนึ่งในเรื่องราวของชีวิต

Berger (1992) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเรื่องเล่าว่าเป็นสูตรที่ทำให้เราเข้าใจว่าเนื้อหาของเรื่องเล่านั้น ควรจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ได้รู้ว่าเรื่องเหล่านั้นถูกสร้างขึ้นมาได้อย่างไร ทำหน้าที่ และส่งผลอย่างไรต่อผู้ชม รวมไปถึงทำให้เราคาดหวังได้ว่าเรื่องที่เราจะชมนั้นเป็นภาพยนตร์อะไร

หน้าที่หลักของการเล่าเรื่องคือ ทำหน้าที่ถ่ายทอดจินตนาการ (Imagination) และความสนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยให้นักผู้เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างถ่องแท้ยิ่งขึ้น การเล่าเรื่องจะทำหน้าที่ค้นหาเปิดเผย เสนอเรื่องจริง รวมทั้งการโน้มน้าวใจ ซึ่งทำให้การเล่าเรื่องต้องเรียบเรียงถ้อยคำ มีรูปแบบและวิธีการเล่าเรื่องที่สอดคล้องกัน นอกจากนี้ สำหรับผู้รับสาร การเล่าเรื่องช่วยให้ผู้รับสารสามารถสร้างความหมายด้วยการประติดปะต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ละส่วนเสี้ยวให้รวมเข้ามาเป็นเรื่องเดียวกันจนเข้าใจได้คล้าย ๆ กับการเล่นรูปต่อจิ๊กซอว์ (Jigsaw puzzle) (กาญจนา แก้วเทพ, 2544)

Fisk (อ้างใน ขวัญเรือน กิตติวัฒน์, 2541) กล่าวถึง ในอีกมุมมองหนึ่งของการเล่าเรื่องนั้น มีการผลิตความหมายของสาร (Message) โดยนักสื่อสารมวลชนเป็นผู้สร้างสัญลักษณ์ สร้างความหมายเพื่อให้คนในสังคมเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทุกมุมโลก ให้ทุกคนได้เห็นและเข้าใจสิ่งที่ต้องการให้เข้าใจ ซึ่งประเด็นเหล่านี้มักคิดสำนัก Semiotic School ให้ความสนใจอย่างมาก และเคยทำการศึกษาพบว่า ในบรรดาการศึกษาหลากหลายรูปแบบนั้น

การเล่าเรื่อง เป็นวิธีการส่งสารที่มีโครงสร้างและองค์ประกอบที่แน่นอน นั่นคือ ต้องมีตรรกะของการเล่าเรื่อง (Logic of Narration) ซึ่งประกอบองค์ประกอบต่าง ๆ อันจะขาดไม่ได้(กาญจนา แก้วเทพ, 2541, หน้า 157) ดังนี้

- (1) ต้องมีฝ่ายพระเอก-นางเอก
- (2) ต้องมีฝ่ายผู้ร้าย
- (3) ต้องมีความขัดแย้งระหว่างสองฝ่าย
- (4) ต้องมีผู้ช่วยหรือมือที่สาม ซึ่งอาจจะเข้าข้างฝ่ายหนึ่ง

แต่ในภาพยนตร์ที่การคัดเลือกจากผู้ศึกษา โดยมีตรรกะของการเล่าเรื่อง ซึ่งประกอบองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (1) มีฝ่ายนางเอกสองคน
- (2) มีฝ่ายผู้ร้าย
- (3) มีความขัดแย้งระหว่างสองฝ่ายและตัวละครกับสังคม
- (4) มีผู้ช่วยหรือมือที่สาม ซึ่งอาจจะเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

Tilley (อ้างในประพนธ์ ตติยวรกุลวงศ์, 2553) กล่าวว่า การเล่าเรื่องเป็นการก้าวข้ามจากการศึกษาเนื้อหาไปสู่ความสนใจในมิติเชิงโครงสร้างของการเล่าเรื่อง (Structure) และ วิธีการเล่าเรื่อง (Process) ของสื่อแต่ละชนิด

สรุปว่า การเล่าเรื่องของภาพยนตร์นอกกระแสต้องทำให้ทุกส่วนที่มีเหตุมีผล และสามารถเรียงลำดับตามเวลาและสถานที่ได้ เพื่อทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครและตัวละครกับสังคม โครงสร้างของการเล่าเรื่องจะช่วยให้เราสามารถวิเคราะห์เนื้อหาที่สมบูรณ์ และส่วนประกอบด้วยนั้นจะมีองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น โครงเรื่อง (Plot) แก่นความคิด (Theme) ตัวละคร (Character)

และอื่น ๆ ซึ่งเป็นองค์ประ กอบที่ได้เชื่อมโยงและผสานเข้าด้วยกันจนกลายเป็นภาพยนตร์ ดังนั้นการ วิเคราะห์การเล่าเรื่องของภาพยนตร์นอกกระแสดังต้องวิเคราะห์องค์ประกอบของการเล่าเรื่อง (Component of Narrative)

องค์ประกอบของการเล่าเรื่อง (Component of Narrative)

1. โครงเรื่อง (Plot)

การนำเอาเหตุการณ์หลาย ๆ เหตุการณ์เรียงต่อกันด้วยเหตุผล แต่ไม่จำเป็นต้องตามลำดับ เวลา ซึ่งจะแตกต่างกับตัวเรื่อง (Story) ที่นำเอาเหตุการณ์มาเรียงต่อกันตามลำดับเวลาที่เกิดขึ้น ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าตัวเรื่อง คือ สัญญาหลาย ๆ ตัวรวมกันอยู่อย่างกระจัดกระจาย ผู้ชมก็จะทราบ เพียงว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นบ้าง แต่โครงเรื่องนั้นจะเป็นชุดของสัญญาณที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ผู้ชมก็จะทราบความหมายอื่น ๆ เพิ่มเติมได้ (ประพนธ์ ตติยวาทกุลวงศ์, 2553, หน้า 25)

เพลินดา (2534) กล่าวถึง โครงเรื่องเป็นวิธีการที่ผู้เขียนนำมาใช้ในการเล่าเรื่อง และจัดแจงกับ เหตุการณ์ที่ปรากฏขึ้น โดยปกติแล้วโครงเรื่องโดยทั่วไปจะมีการลำดับเหตุการณ์ในการเล่าเรื่อง 5 ขั้นตอน คือ (วรวิทย์ ศรีจันทร์, 2551, หน้า 11)

1. เริ่มเรื่อง (Exposition) เป็นจุดเริ่มต้นเพื่อชักจูงความสนใจของผู้ชมให้ติดตามต่อไปซึ่ง อาจจะใช้กลยุทธ์การเริ่มเรื่องได้หลาย ๆ แบบ
2. พัฒนาเหตุการณ์ (Raising Action) เป็นขั้นตอนที่เรื่องราวเริ่มดำเนินไปมากขึ้นความขัดแย้ง เริ่มทวีความรุนแรงหรือความเข้มข้นขึ้น ตัวละครเริ่มยุ่งยากลำบากใจมากขึ้น
3. ภาวะวิกฤต (Climax) เป็นขั้นตอนที่ความขัดแย้งพุ่งขึ้นสูงสุดและถึงจุดแตกหัก ตัวละครอยู่ใน สถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง
4. ภาวะคลี่คลาย (Falling Action) เป็นขั้นตอนหลังจากที่จุดวิกฤตได้ผ่านพ้นไป อัน เนื่องมาจากปัญหาความยุ่งยากหรือเงื่อนไขต่าง ๆ ได้เปิดเผยหรือแก้ไข
5. การยุติเรื่อง (Ending) เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่เรื่องราวได้จบสิ้นลง โดยอาจจะมีจุดจบหลาย ๆ แบบ เช่น อาจจบอย่างมีความสุข อย่างสูญเสีย หรือมีปริศนาคาใจ เป็นต้น

2. แก่นความคิด (Theme)

หมายถึง ความคิดรวบยอดที่ดำรงอยู่ในเรื่องราวที่ผู้เขียนสร้างสรรค์ขึ้น เพื่อนำมาใช้เป็น แนวทางในการเล่าเรื่อง เป็นส่วนที่บรรจุความหมายของเรื่องผู้เขียนต้องการจะสื่อไปยังผู้รับสาร การ ทำความเข้าใจถึงแก่นเรื่องสามารถสังเกตได้จากองค์ประกอบต่าง ๆ ในการเล่าเรื่อง เช่น ชื่อเรื่อง ลักษณะตัวละคร ค่านิยม คำพูด หรือสัญลักษณ์พิเศษที่ปรากฏในการเล่าเรื่อง ทั้งนี้แก่นเรื่องสามารถใช้ได้ในสองความหมาย คือ ความคิดที่เป็นศูนย์กลางของเรื่องและจุดมุ่งหมายอันเป็นศูนย์กลางของ เรื่อง (พิชญ์รักษ์ ปิตาทะสังข์, 2548, หน้า 25)

เพลินตา (2534) กล่าวถึง แก่นเรื่องหมายรวมถึงความคิดเห็นของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องนั้น และความคิดเห็นดังกล่าวก็คือ ความหมายที่ผู้สร้างประสงค์จะสื่อไปยังผู้ชม แก่นเรื่องไม่ใช่สิ่งที่ได้มาด้วยการคิดไว้ล่วงหน้าเพียงอย่างเดียว แต่อาจจะได้จากการค้นพบระหว่างกระบวนการทำงานทั้งนี้ แก่นเรื่องจะไม่ดำรงอยู่อย่างโดดเดี่ยวแต่จะสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ ของเรื่องด้วยไม่ว่าจะเป็นตัวละคร โครงเรื่อง ฉาก และมุมมอง

ผู้กำกับ Lumet (2002, p. 21) ได้กล่าวถึง “What the movie is about will determine how it will be cast, how it will look, how it will be edited, how it will be musically scored, how it will be mixed, how the titles will look, and, with a good studio, how it will be released. What it's about will determine how it is to be made.” ผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์อาจเลือกที่จะมุ่งความสนใจไปที่ความคิด แต่ก็มีแนวโน้มที่จะเน้นองค์ประกอบหลักอีก 4 องค์ประกอบ (1) โครงเรื่อง (Plot) (2)ผลกระทบอารมณ์หรืออารมณ์ (Emotion Effect or Mood) (3)ตัวละคร(Character) และ(4)รูปแบบและการนำเสนอโครงสร้างและรายละเอียดของวัตถุ (Style or texture)

Boggs (2008) ได้แบ่งแก่นเรื่องของภาพยนตร์อยู่ในประเภทใดประเภทหนึ่งต่อไปนี้

- (1) แก่นเรื่องเกี่ยวกับผลกระทบทางจริยธรรม (Moral Implications)
- (2) แก่นเรื่องเกี่ยวกับความจริงของธรรมชาติของมนุษย์ (The Truth of Human Nature)
- (3) แก่นเรื่องเกี่ยวกับปัญหาสังคม (Social Problems)
- (4) แก่นเรื่องเกี่ยวกับการต่อสู้เพื่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (The struggle for Human Dignity)
- (5) แก่นเรื่องเกี่ยวกับความซับซ้อนของความสัมพันธ์ของมนุษย์ (The Complexity of Human Relationships)
- (6) แก่นเรื่องเกี่ยวกับการเติบโต/สูญเสียความบริสุทธิ์/ตระหนักที่เพิ่มขึ้น (Coming of Age / Loss of Innocence / Growing Awareness)
- (7) แก่นเรื่องเกี่ยวกับปรัชญาทางจริยธรรมหรือปรัชญา (A Moral or Philosophical Riddle)

3. ตัวละคร (Character)

ความหมายโดยทั่วไปของตัวละคร คือนับเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเรื่องราวที่นำมาเล่า ซึ่งมีความครอบคลุมถึงลักษณะบุคลิกภาพของตัวละครนั้นด้วย (พิชญ์รักษ์ ปิตาทะสังข์, 2548, หน้า 25)

Perrine (อ้างใน ฉลองรัตน์ ทิพย์พินาน, 2539) ได้ให้ความหมายของตัวละครไว้ว่า บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเรื่องราวในเรื่องเล่า นอกจากนี้ยังหมายถึงบุคลิกลักษณะของตัวละคร ไม่ว่าจะ

จะเป็นรูปร่างหน้าตา หรืออุปนิสัยใจคอของตัวละครด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างโครงเรื่องและตัวละครนั้นเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากหากไม่มีตัวละครปรากฏแล้วก็จะไม่มีโครงเรื่องและไม่มีเรื่องเล่า ผู้ชมส่วนใหญ่จะให้ความสนใจให้ตัวละครเป็นหลัก สนใจถึงประสบการณ์และการผจญภัยของตัวละครชายและหญิงที่ก่อให้เกิดโครงเรื่อง ซึ่งตัวละครเหล่านี้ปรากฏอยู่ในชีวิตจริง เรารู้จักคนส่วนใหญ่จากลักษณะภายนอก เช่น คำพูดหรือการกระทำ จิตใจภายในของเขาจะค่อย ๆ เผยให้เห็นหลังจากคุ้นเคยกันนับเป็นปี ๆ ในทางตรงข้าม เรื่องเล่าสามารถทำให้เราเข้าถึงจิตใจของตัวละครไม่ว่าจะเป็นสติปัญญา อารมณ์ คุณงามความดีซึ่งซ่อนอยู่ภายในได้โดยตรงในระยะเวลาอันรวดเร็ว ผู้ชมจะรู้จักตัวละครได้จากการกระทำของตัวละครที่มีต่อสภาพแวดล้อมหรือจากการบรรยายหรือพรรณนาตัวละครโดยผู้แต่ง (วิริทพร ศรีจันทร์, 2551, หน้า 13)

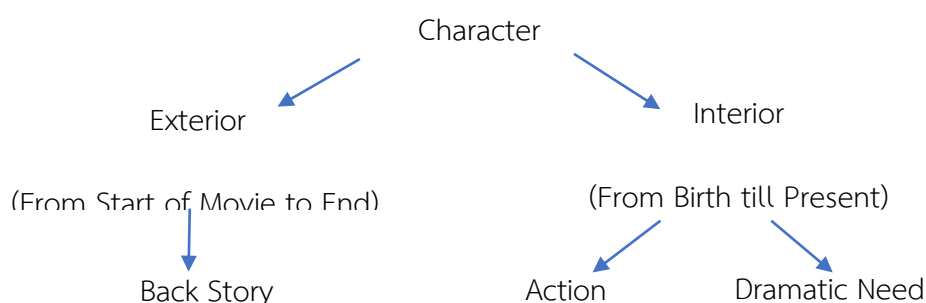
การแบ่งประเภทของตัวละครนั้นสามารถแบ่งได้หลายรูปโดยใช้เกณฑ์ในที่แตกต่างกันออกไป เช่นใช้เกณฑ์บทบาทและเกณฑ์คุณลักษณะ ดังนั้น (ประพนธ์ ตติยวรกุลวงศ์, 2553, หน้า 27)

1. การแบ่งตัวละครใช้เกณฑ์บทบาทในภาพยนตร์ มักจะมีตัวละครหลัก (Main Character) และตัวละครรอง (Subordinate Character)

2. การแบ่งตัวละครใช้เกณฑ์คุณลักษณะ มักจะมีตัวละครมิติเดียว (Flat Character) และตัวละครหลายมิติ (Round Character)

Field (1984) สามารถแบ่งตัวละครออกเป็นสองมิติ มิติแรกคือชีวิตเบื้องหลัง (Interior) หมายถึงส่วนประกอบเป็นตัวตนขึ้นมาของตัวละคร และมิติที่สองคือชีวิตเบื้องหน้า (Exterior) หมายถึงส่วนเราเห็นตัวละครในภาพยนตร์ตั้งแต่เริ่มจนจบเรื่อง

ภาพที่ 2.1: Syd Field (1984)

ชีวิตเบื้องหลัง (Interior) ของตัวละครเป็นส่วนที่มองไม่เห็นในภาพยนตร์เป็นภูมิหลัง (Background) ของตัวละครเริ่มจากชีวิตตั้งแต่เกิดจนกระทั่งถึงจุดที่เริ่มเรื่องในภาพยนตร์เป็นกระบวนการที่ตัวละครพัฒนาเป็นตัวตนขึ้น เรียกว่า “Back Story” คือการปูเรื่องที่ช่วยอธิบายให้ผู้ชมได้รู้ว่าทำไมตัวละครจึงมีแรงใจที่ต้องการจะบรรลุความต้องการของเขา (รักสานต์ วิวัฒน์สินอุดม, 2558)

ชีวิตเบื้องหน้า (Exterior) หมายถึงเหตุการณ์ปัจจุบันเกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มเปิดฉากในบทภาพยนตร์ และต่อเนื่องไปจนกระทั่งจบเรื่อง เป็นส่วนที่สามารถมองเห็นการกระทำของตัวละครได้อย่างชัดเจน เป็นกระบวนการที่เปิดเผยให้เห็นถึงลักษณะนิสัยและแก่นสันของตัวละคร จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความสัมพันธ์เกี่ยวกับชีวิตเบื้องหลังของตัวละคร เช่น เป็นใคร มีอาชีพหรือทำมาหากินอะไร มีความสุขหรือความทุกข์ในชีวิตวิธีการดำเนินชีวิตเป็นอย่างไร มีความปรารถนาหรือต้องการอะไรในชีวิต สิ่งสำคัญที่สามารถเผยให้เห็นชีวิตภายนอกของตัวละครได้ คือ ความต้องการ (Dramatic Need) และการกระทำ (Action) (รักสานต์ วิวัฒน์สินอุดม, 2558)

4. ฉาก (Setting)

หมายถึงสถานที่เกิดเหตุการณ์ เวลา โดยฉากจะมีความสำคัญในการให้ความหมายบางอย่างกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และมีอิทธิพลต่อความคิดหรือการกระทำของตัวละคร ทั้งนี้ฉากสามารถอาศัยภาษาเขียน และสัญลักษณ์เพื่อขยายความชัดเจน ทั้งนี้สัญลักษณ์นำมาใช้ในการเล่าเรื่องถึงภายในภาพยนตร์ (พิชญ์รักษ์ ปิตาทะสังข์, 2548, หน้า 26)

ฉากต้องเป็นมากกว่าการสะท้อนความจริงของสิ่งที่เกิดขึ้น ณ ที่ใดที่หนึ่ง ฉากต้องเกี่ยวเนื่องกับโครงเรื่องหรือตัวละคร ผู้ผลิตจะต้องสร้างฉากที่ให้ความสมจริงต่อการกระทำหรือพฤติกรรมของตัวละคร ในทางกลับกันการกระทำหรือพฤติกรรมของตัวละครจะมีผลต่อฉากแต่ละฉากด้วยเช่นกัน บางฉากไม่ค่อยมีความสำคัญ ฉากเหล่านี้เป็นเพียงแคฉากหลังเท่านั้นซึ่งและสัมพันธ์กับความหมายและเอกภาพของเรื่องทั้งหมดซึ่งเป็นฉากประเภทที่ผู้ชมสนใจเป็นอย่างมาก (สาววรัทพร ศรีจันทร์, 2551, หน้า 13)

ัญญา สังขพันธานนท์ (2539) ได้แบ่งประเภทของฉากในเรื่องเล่าไว้ 5 ประเภท ดังนี้ (ประพนธ์ ตติยวรกุลวงศ์, 2553, หน้า 27)

- (1) ฉากที่เป็นธรรมชาติ เช่น ภูเขา
- (2) ฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ เช่น บ้านช่อง
- (3) ฉากที่เป็นเวลายุคสมัย เช่น ภาพในอดีต (Period Scene)
- (4) ฉากที่เป็นการดำเนินชีวิตของตัวละคร เช่น กิจวัตรของตัวละคร
- (5) ฉากที่เป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม เช่น ค่านิยม

5. สัญลักษณ์พิเศษ (Symbol)

สัญลักษณ์พิเศษ (Symbol) (ประพนธ์ ตติยวรกุลวงศ์, 2553, หน้า 27) หมายถึง ชุดของสัญลักษณ์ (Set of signs) ในภาพยนตร์ที่ถูกสร้างเพื่อให้ความหมาย (Meaning) แทนของจริง (Object) ในตัวบท สัญลักษณ์พิเศษจะช่วยอธิบายหรือบ่งบอกความหมายของเรื่องราว เพราะฉะนั้นผู้ผลิตภาพยนตร์จำเป็นต้องควบคุมสัญลักษณ์ต่าง ๆ นี้ให้มีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน การใช้สัญลักษณ์ในภาพยนตร์นั้นจะแบ่งได้เป็น สัญลักษณ์ทางภาพ และสัญลักษณ์ทางเสียง

6. ขั้วขัดแย้ง (Conflict)

ขั้วขัดแย้ง (ประพนธ์ ตติยวรกุลวงศ์, 2553, หน้า 27) เป็นสิ่งสำคัญในภาพยนตร์ เนื่องจากโครงเรื่องของภาพยนตร์จะเป็นการลำดับเหตุการณ์ท่ามกลางขั้วขัดแย้งต่าง ๆ การเพิ่มขั้วขัดแย้งเข้าไปจะทำให้เรื่องราวมีความเข้มข้นและน่าสนใจมากขึ้น ซึ่งขั้วขัดแย้งหลัก ๆ ที่พบในภาพยนตร์สามารถออกได้เป็น 4 ประเภท คือ

- (1) ขั้วขัดแย้งระหว่างคนกับคน(หรือกลุ่มบุคคล) คือ ขั้วขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากความไม่ลงรอยระหว่างตัวละคร 2 ตัว
- (2) ขั้วขัดแย้งภายในจิตใจ คือ ขั้วขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของละคร ทำให้ตัวละครเกิดความสับสนหรือลำบากใจในการตัดสินใจ
- (3) ขั้วขัดแย้งระหว่างคนกับสังคม คือ ขั้วขัดแย้งระหว่างคนกับกฎเกณฑ์ ระเบียบหรือโครงสร้างของสังคม
- (4) ขั้วขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับพลังภายนอก คือ ขั้วขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับพลังธรรมชาติหรือพลังเหนือธรรมชาติ

7. มุมมองการเล่าเรื่อง (Point of View)

หมายถึง การมองเหตุการณ์ การเข้าใจพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องผ่านสายตาของตัวละครใดตัวหนึ่ง หรือการมองเหตุการณ์จากตัวผู้เล่าเอง โดยอาจใช้ประสบการณ์หรือการเข้าใจไปคลุกคลีอย่างใกล้ชิดกับเหตุการณ์ที่จะนำมาเล่า หรือเผ้าคอยสังเกตห่าง ๆ และนำมาเล่าก็ได้ ทั้งนี้มุมมองในการเล่าเรื่องนั้นเป็นส่วนสำคัญเนื่องจากว่าการนำเสนอของผู้เล่าจะมีการสอดใส่อุดมการณ์ ความเชื่อ ค่านิยม และการตัดสินใจบางอย่างของผู้เล่าลงในภาพยนตร์ ซึ่งมุมมองนั้นมีผลต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้ชม และสามารถชักจูงใจให้ผู้ชมเชื่อหรือไม่เชื่อก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพรสวรรค์ในการนำเสนอของผู้เล่าแต่ละคน และมุมมองของแต่ละคนในภาพยนตร์เดียวกันยังให้ความหมายที่แตกต่างกันด้วย (พิชญ์รักษ์ ปิตาทะสังข์, 2548, หน้า 28)

Giannetti (1990, p 329) กล่าวว่า จุดยืนพื้นฐานในการเล่าเรื่องของภาพยนตร์มี 4 ประเภทดังต่อไปนี้

- (1) การเล่าเรื่องจากมุมมองบุคคลที่ 1 (The First-Person Narration)

(2) การเล่าเรื่องจากมุมมองที่ 3 (The Third-Person Narration)

(3) การเล่าเรื่องจากมุมมองที่เป็นกลาง (The Objective)

(4) การเล่าเรื่องแบบรู้รอบด้าน (The Omniscient)

ผู้ศึกษาจะนำแนวคิดเรื่องการวิเคราะห์การเล่าเรื่อง (Narrative Analysis) มาใช้ในการวิเคราะห์ภาพยนตร์นอกกระแสของประเทศไทย (Marry is Happy) และภาพยนตร์นอกกระแสของประเทศจีน (Ne Zha) เพื่อศึกษาการเล่าเรื่องและวัฒนธรรมในภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีน

2.3 ทฤษฎีสัญญัตติวิทยา (Semiology)

สัญญัตติ (Saussure, 1913) คือ สิ่งที่มีสัมผัสได้ด้วยอวัยวะสัมผัสทั้งห้าและเป็นสิ่งที่คนกลุ่มหนึ่งได้ตกลงใช้สิ่งนั้นเป็นเครื่องหมาย (Mark) แทนอีกสิ่งหนึ่งที่ไม่ได้ปรากฏอยู่ในสัญญัตตินั้น สัญญัตติอาจอยู่ในรูปของคำ ภาพ ภาพลักษณ์ เสียง กลิ่น รส การกระทำ และวัตถุ (พิชญ์รักษ์ ปีตาทะสังข์ 2548, หน้า 30) เช่น เขียนอักษรคำว่า ‘เสือ’ โดยที่หมายถึง ‘ตัวเสือจริง ๆ’ ส่วนที่อยู่ในเครื่องหมาย ‘เสือ’ นี้เรียกว่า ‘สัญญัตติแห่งเครื่องหมาย’ (Signifier) ส่วนตัวเสือจริง ๆ นั้น เรียกว่า ‘สัญญัตติแห่งความหมาย’ (Signified) กระบวนการทั้งหมดนี้เรียกว่า การสร้างความหมาย (Signification) ในอีกด้านหนึ่ง สัญญัตติก็หมายถึง สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมากเพื่อให้มีความหมาย (Meaning) แทนของจริง/ตัวจริงในตัวบท (Text) และในบริบท (Context) หนึ่ง ๆ เช่น ‘แหวนหมั้น’ เป็นสัญญัตติใช้แทนความหมายที่แสดงถึงความผูกพันระหว่างหญิงชายคู่หนึ่งในบริบทของสังคมตะวันตก แต่หากเป็นบริบทของสังคมอื่นก็จะใช้หมู ใช้กำไล ใช้สิ่งอื่น ๆ เป็นสัญญัตติแทน และหากเปลี่ยนสัญญัตติไปเป็น ‘แหวนแต่งงาน’ ก็จะใช้แทนความหมายของความผูกพันในระดับที่สูงและลึกซึ้งกว่าการหมั้นหมาย (กาญจนา แก้วเทพ, 2553)

การศึกษาการสร้างความหมายนั้น สัมพันธ์กับเรื่องของสัญญัตติศาสตร์ (Semiotic) สัญญัตติศาสตร์เป็นศาสตร์หนึ่งในทฤษฎีโครงสร้างนิยม โดยมีต้นกำเนิดมาจากสาขาวิชาภาษาศาสตร์ และสาขาวิชามนุษยวิทยาเชิงโครงสร้าง (Structural anthropology) ซึ่งการวิเคราะห์ในเชิงโครงสร้างนิยมไม่ได้จำกัดตัวแต่เฉพาะการวิเคราะห์ ‘ภาษา’ เท่านั้น หากแต่มันได้ขยายตัวไปสู่การศึกษาทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ในระบบสัญญัตติ โดยสนใจทุกสิ่งทุกอย่างที่มีความหมายอยู่ในตัวของมันเอง (สุวิมล วงศ์รัก, 2547, หน้า 19) ดังนั้นได้ให้ความสัมพันธ์ของสิ่งสามสิ่งคือ (กาญจนา แก้วเทพ, 2541) ได้แก่ ตัวบท ความหมายของตัวบท และวัฒนธรรมบริบทของตัวบท

O’Sullivan (อ้างใน สุทธิณี ละไมเสถียร, 2538, หน้า 19) ได้อธิบายและให้คำจำกัดความไว้ว่าเป็นการศึกษาในเรื่องของ สัญญัตติ (Sign) รหัส (Code) และวัฒนธรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับการแสดงให้เห็นถึงลักษณะที่สำคัญของสัญญัตติ และการที่สัญญัตตินั้นถูกนำมาใช้ในสังคม สำหรับ Saussure (1913) กระบวนการสร้างหรือให้ความหมาย (Signification) นั้น หมายถึงความสัมพันธ์ของตัว

สัญลักษณ์ หรือระบบสัญลักษณ์ที่มีต่อระบบอ้างอิงทางสภาวีสัย โดย Saussure (1913) ได้แบ่งสัญลักษณ์ออกเป็นสองส่วน คือ สัญลักษณ์แห่งเครื่องหมาย (Signifier) กับสัญลักษณ์แห่งความหมาย (Signified) ซึ่งความสัมพันธ์ของสัญลักษณ์แห่งเครื่องหมาย กับสัญลักษณ์แห่งความหมายนี้เป็นการสร้างความหมาย(สุวิมล วงศ์รัก, 2547, หน้า 20)

กระบวนการสร้างความหมาย (Signification) จะเกิดขึ้นเมื่อมีตัวอย่าง/ของจริง (Reference) กับตัวสัญลักษณ์ (Sign) ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบของสัญลักษณ์(Composition of Sign) สองส่วน คือ (1) รูปสัญลักษณ์/สัญลักษณ์แห่งเครื่องหมาย (Signifier) ที่อาจจะเป็นภาพ (Image) หรือเสียง (Sound) เช่น ตัวอักษร รูปวาด เป็นต้น และ (2) ความหมายสัญลักษณ์/สัญลักษณ์แห่งความหมาย (Signified) หรือแนวคิดที่เกิดขึ้นในใจ (Mental Concept) ที่เชื่อมโยงไปถึงตัวอ้างอิงความเป็นวัตถุของจริง นอกจากนั้น Saussure (1913) ยังอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่าง Signifier กับ Signified ว่ามีลักษณะสำคัญ 3 ประการคือ (ประพนธ์ ตติยวรกุลวงศ์, 2553, หน้า 30)

- (1) เกิดขึ้นโดยไม่มีหลักเกณฑ์ใด ๆ (Arbitrary)
- (2) เกิดขึ้นโดยมิได้ตั้งใจ (Unmotivated)
- (3) ไม่ได้เกิดขึ้นตามธรรมชาติ (Unnatural)

Saussure (1913) อธิบายว่า ระบบสัญลักษณ์นี้จะทำการควบคุมการสร้างความหมายของตัวบทให้เป็นไปอย่างสลับซับซ้อนและแฝงเร้น และต้องขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละวัฒนธรรม ซึ่งความหมายดังกล่าวมี 2 ระดับ คือ ระดับความหมายโดยอรรถ (Denotative) และความหมายโดยบริบท(Connotative) ซึ่งความหมายโดยบริบทหมายถึงกลุ่มของความหมายที่มาเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน (Associations) และภาพลักษณ์ (Image) ที่เกิดขึ้นในความคิดของแต่ละบุคคล จากการที่ถูกกระตุ้นและแสดงออกโดยใช้ และการนำเอาสัญลักษณ์มาผสมกับเป็นแบบต่าง ๆ

ทั้งนี้ R. Barthes ได้ขยายความออกไปให้ครอบคลุมไปถึงกระบวนการสร้างความหมายภายในวัฒนธรรมหนึ่งจึงทำให้คำ ๆ นี้มีความหมายในเชิงคุณค่าเพิ่มจากความหมายที่ F. de Saussure ได้กำหนดไว้ โดยได้ชี้ให้เห็นถึงขั้นตอนในกระบวนการสร้างความหมาย 2 ชั้น (two orders of signification) ความหมายโดยอรรถ (Denotative) และความหมายโดยบริบท (Connotative) (สุวิมล วงศ์รัก, 2547, หน้า 20)

ความหมายตรง/ความหมายโดยอรรถ (Denotative Meaning) คือ ความหมายที่ถูกประกอบสร้างอย่างภววิสัย (Objective) เป็นความหมายที่เข้าใจกันตามตัวอักษร เป็นที่เข้าใจตรงกันและยอมรับกันโดยทั่วไป ความหมายประเภทนี้จัดเป็นความหมายขั้นแรก (First order of Signification) ที่เป็นสามัญและเห็นได้อย่างชัดเจน (ประพนธ์ ตติยวรกุลวงศ์, 2553, หน้า 31)

Denotation เป็นความหมายขั้นแรกที่ F. de Saussure ได้ศึกษาอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์แห่งเครื่องหมาย (Signifier) กับสัญลักษณ์แห่งความหมาย (Signified) ในลักษณะนั้น

และความสัมพันธ์ของสัญลักษณ์กับสิ่งที่กล่าวถึงในความหมายที่ชัดเจนของสัญลักษณ์ หรือกล่าวได้ว่าเป็นความหมายที่เข้าใจได้ตามตัวอักษร เป็นที่ยอมรับไปทั่ว หรือความจริงปรากฏเป็นอย่างไรเราก็เห็นไปตามที่ปรากฏนั้น (สุวิมล วงศ์รัก, 2547, หน้า 21)

ความหมายแฝง/ความหมายโดยปริยาย (Connotative Meaning) คือ ความหมายที่ถูกประกอบสร้างอย่างอัตวิสัย (Subjective) เช่น ประสบการณ์ส่วนบุคคล หรือค่านิยมของแต่ละสังคม ทำให้ความหมายประเภทนี้เปลี่ยนแปลงไปตามวัฒนธรรมในการรับสาร Barthes เรียกความหมายประเภทนี้ว่าความหมายชั้นที่สอง (Second Order of Signification) (ประพนธ์ ตติยวรกุลวงศ์, 2553, หน้า 32)

R . Barthes ได้พัฒนาแนวคิดเรื่องความหมายโดยปริยายต่อไปอีกว่า หลังจากความหมายโดยปริยายตัวแรกถูกสร้างขึ้นมา ความหมายนั้นก็จะเป็นสภาพกลายเป็นรูปสัญลักษณ์ (Signifier) แล้ว สร้างความหมายโดยนัยตัวที่สองไปเรื่อย ๆ เป็นสายโซ่แห่งความหมาย (Chain of Meaning) ดังนี้ (ประพนธ์ ตติยวรกุลวงศ์, 2553, หน้า 32)

ภาพที่ 2.2: สายโซ่แห่งความหมาย (Chain of Meaning) ตามแนวคิดของ Roland Barthes

 มายาคติ (myth) 	(1) รูปสัญลักษณ์ (Signifier)	(2) ความหมายสัญลักษณ์ (Signified)
	(3) สัญลักษณ์ (Denotative Sign)	
	(I) รูปสัญลักษณ์ (Connotative Signifier)	(II) ความหมายสัญลักษณ์ (Connotative Signified)
	(III) สัญลักษณ์ (Connotative Sign)	

ที่มา: กาญจนา แก้วเทพ. (2544). *ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสัน เพรสโปรดักส์.

ตัวอย่างในภาพยนตร์นอกกระแสจีน เรื่อง “Ne Zha” เช่น คำว่า “ม้าสีขาว” เป็น สัญลักษณ์ (3) ที่ประกอบขึ้นจาก รูปสัญลักษณ์(1) ก็คือตัวอักษรว่า ม- ะ- ส- ข- ว และความหมายสัญลักษณ์ (2) หรือความคิดเกี่ยวกับรูปร่าง / คุณลักษณะของม้าสีขาวเข้าใจได้ทั่ว ๆ ไป อันเป็นการสร้างความหมายโดยปริยาย (Connotative Meaning) อย่างไรก็ตาม Barthes กล่าวว่า สังคมแต่ละสังคมไม่ได้หยุดการ

สร้าง ความหมายเพียงเพื่อการสื่อสารในลำดับขั้นแรกเท่านั้น สังคมส่วนใหญ่ล้วนสร้าง ความหมายโดยบริบท (Connotative Meaning) โดยการแปลง สัญลักษณ์ (3) ให้กลายเป็น รูปสัญลักษณ์ (1) ในอีกลำดับหนึ่งที่มี ความหมายสัญลักษณ์ (II) อันเป็นความหมายทางสังคมเพิ่มเติมเข้าไป และกลายเป็น สัญลักษณ์ (III) ในระดับความหมายโดยบริบท/มายาคติ (Connotation/Myth) ไปอีกทอดหนึ่ง กล่าวคือ การสร้าง ความหมายในลำดับที่สองนี้ รถเบนซ์ไม่ได้หมายถึงเพียงแค่การเป็นยานพาหนะเท่านั้น แต่มีความหมายแฝงถึงสัญลักษณ์แห่งความมั่งคั่ง ร่ำรวย เป็นต้น (ประพนธ์ ตติยวรกุลวงศ์, 2553, หน้า 32)

ทฤษฎีสัญลักษณ์วิทยานี้ได้รับการยอมรับอย่างมากในการนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ภาพยนตร์นอกกระแส ในแง่ของการสร้าง ความหมายผ่านสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยคำนึงถึงบริบทของสังคมต่าง ๆ เช่น วัฒนธรรม ธรรมเนียม ความเชื่อ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้ได้ว่ามีประโยชน์อย่างมากในการศึกษานี้

2.4 แนวคิดเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม

2.4.1 วัฒนธรรม

นักมานุษยวิทยา Edward B. Tylor ได้ให้คำนิยามคำว่าวัฒนธรรมไว้ว่า (อรพรรณ ฐานะศิริพงศ์, 2555, หน้า 6)

“วัฒนธรรมคือสิ่งทั้งหมด ที่มีลักษณะซับซ้อน ที่รวมถึงความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ จริยธรรม ศิลธรรม กฎหมาย ประเพณีและความสามารถอื่น ๆ รวมถึงอุปนิสัยต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้มาโดยการเรียนรู้จากการเป็นสมาชิกของสังคม”

การนิยามความหมายของ Edward B. Tylor นี้ค่อนข้างกว้าง ทำให้นักวิชาการรุ่นต่อมาได้นำเอาคำนิยามวัฒนธรรมของ Edward B. Tylor ไปเพิ่มเติมบ้าง ตัดออกบ้าง ซึ่งจะเห็นได้จากคำนิยามที่ต่างต่างกันของคำว่าวัฒนธรรมที่มีอยู่มากมาย (วามพิศ สัตย์สงวน, 2534, หน้า 25)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2530) ก็ได้นิยามความหมายของวัฒนธรรมไว้เป็น 4 นัย ดังนี้

- (1) สิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะ
- (2) วิถีชีวิตของหมู่คณะ
- (3) ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีของประชาชน
- (4) พฤติกรรม และสิ่งที่คนในหมู่ผลิตสร้างซึ่งด้วยการเรียนรู้จากกัน และกันและร่วมใช้อยู่ในหมู่พวกของตนพระธรรมปิฎก (ประยูรค์ ปยุตโต, 2538)

ในแนวทางในการศึกษาส่งเสริม และพัฒนาวัฒนธรรม พ.ศ. 2539 ตามนโยบายวัฒนธรรม

แห่งชาติได้กล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไว้ 3 ลักษณะ คือ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2529)

(1) วัฒนธรรมเป็นทั้งพื้นฐานและเครื่องมือสำหรับสร้างเสริมความสามัคคีกลมเกลียวและความเป็นปึกแผ่นในหมู่ประชาชน วัฒนธรรมจะช่วยชักนำให้คนประพฤติศิลปปฏิบัติธรรมและพร้อมที่จะเผชิญชีวิตร่วมกันบนผืนแผ่นดินเดียวกันทั้งในยามสุขและยามทุกข์

(2) วัฒนธรรมเป็นกรอบ และเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จึงถือได้ว่าวัฒนธรรมเป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติของสมาชิกของสังคม ซึ่งอาจจะช่วยป้องกัน และแก้ไขปัญหา ตลอดทั้งตอบสนองความต้องการของสมาชิกและของสังคมได้

(3) วัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ เป็นลักษณะเด่นประจำชาติ หรือประจำหมู่คณะ ซึ่งมีส่วนช่วยให้ชนในชาติมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน อันจะทำให้บังเกิดความรักสามัคคีกัน และจะส่งผลต่อการรวมพลังของหมู่คณะ และธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ

Kroeber & Kluckhohn ได้ศึกษาคำนิยามต่าง ๆ ของคำว่าวัฒนธรรม และได้แบ่งคำนิยามต่าง ๆ ออกเป็น 5 ประเภทตามความหมายต่าง ๆ ดังนี้ (อรพรรณ ฐานะศิริพงศ์, 2555, หน้า 6)

(1) นิยามวัฒนธรรมในความหมายเชิงพรรณนา (Descriptive) คือการเรียกส่วนต่าง ๆ ของวัฒนธรรมเป็นชื่อ เช่น ความรู้ ความเชื่อ ศาสนา กฎหมาย ประเพณี และความหมายเชิงพรรณนานี้จะเชื่อว่าวัฒนธรรมได้มาโดยการเรียนรู้ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม

(2) นิยามวัฒนธรรมในความหมายเชิงประวัติศาสตร์ (Historical) คือการนิยามที่เน้นว่าวัฒนธรรมเป็นรดของสังคม ที่เป็นสิ่งที่ทำกันมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว

(3) นิยามวัฒนธรรมในความหมายเชิงประวัติความเป็นมา (Genetic) คือการนิยามที่แบ่งย่อยออกเป็น 4 ประเภท

(3.1) นิยามวัฒนธรรมทางวัตถุว่าเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น

(3.2) นิยามวัฒนธรรมว่าเป็นความคิดต่าง ๆ ของมนุษย์

(3.3) นิยามวัฒนธรรมว่าเป็นระบบสัญลักษณ์

(3.4) นิยามวัฒนธรรมโดยพยายามอธิบายต้นความเป็นมาของวัฒนธรรมต่าง ๆ

(4) นิยามวัฒนธรรมในความหมายเชิงโครงสร้าง (Structural) คำนิยามเชิงโครงสร้างนี้เน้นว่าวัฒนธรรมเป็นแบบแผนพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้และผลที่ได้จากการเรียนรู้ รวมถึงการจัดระเบียบและการทำหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของสมาชิกในสังคม

(5) นิยามวัฒนธรรมในความหมายเชิงจิตวิทยา (Psychological) คือ การนิยามที่เชิงจิตวิทยาแบบย่อยออกเป็น 4 ประเภท

(5.1) การนิยามที่เน้นการปรับตัวและการแก้ปัญหาเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์

(5.2) การนิยามที่เชื่อว่าวัฒนธรรมได้มาจากการเรียนรู้

(5.3) การนิยามที่เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม

(5.4) การนิยามที่ใช้โดยนักจิตวิทยาสังคม ที่ใช้ทฤษฎีทางจิตวิเคราะห์ มานิยาม วัฒนธรรม

(6) นิยามวัฒนธรรมในความหมายเชิงบรรทัดฐาน (Normative) คือ การมองวัฒนธรรมใน มุมมองของกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ที่คาดหวังต่อพฤติกรรมมุมมอง

2.4.2 อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม

วัฒนธรรมเกิดขึ้นจากความหมายเป็นมนุษย์ มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ต้องอยู่ร่วมกันจึงจะ สามารถดำรงอยู่ได้ และการอยู่ร่วมกันก็ต้องมีการสร้างอะไรบางอย่าง และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อให้ ดำรงอยู่ร่วมกันให้ได้ นั่นคือสิ่งที่เรียกว่า วัฒนธรรมซึ่งจะแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมของแต่ละ สังคม ซึ่งลักษณะเด่นของแต่ละวัฒนธรรมที่เป็นลักษณะเฉพาะของสังคมที่ทำให้แต่ละสังคมแตกต่าง กันนั้นเรียกว่า อัตลักษณ์ (สุวิมล วงศรีรัก, 2547, หน้า 49)

กาญจนา แก้วเทพ (2549) กล่าวถึง คำว่า “อัตลักษณ์”(Identity) เป็นเรื่องของ “ฉัน”(I) และ “พวกเรา”(Us) ในส่วนที่เกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิต อุดมการณ์สำนึก กฎเกณฑ์ พิธีกรรม ฯลฯ ที่ ทำให้แตกต่างไปจาก “คนอื่น ๆ ”(Other) และ “พวกเขา”(Them) (ภัทรภร ธัญญเสรี, 2553, หน้า 17)

ลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมในต่างต่าง ๆ ในแต่ละสังคมที่หลากหลายของโลกนี้นั้น เรา- บทความวิจัยเรื่อง “Cultural Identity and Modes Of Communication” ดังนี้ 1.แนวคิดเกี่ยวกับ โลก 2.แนวคิดเกี่ยวกับตัวบุคคล 3.ความสัมพันธ์ทางสังคม (สุวิมล วงศรีรัก, 2547, หน้า 49)

ในทัศนะของ Hall (อ้างใน Han, 2007) อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม คือ “กระบวนการของการ กลายมาเป็น” (Process of becoming) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ ไม่คงที่ ไม่ถาวร และไม่ได้เกิดขึ้นเอง โดยธรรมชาติ อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมสามารถก่อตัวได้จากความแตกต่างที่หลากหลายระดับชั้น เช่น ในเรื่อง ชนชั้น เพศภาวะ ลักษณะทางกายภาพทางเพศ ชนเผ่า และสัญชาติ ซึ่งถูกนำไปผสมผสานวาท กรรมทางอัตลักษณ์ที่มากมายภายใต้เงื่อนไขทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และ สามารถนำมาผสมผสานใหม่ ซึ่งวิธีในการผสมผสานก็ขึ้นกับบริบทที่เฉพาะเจาะจง (ภัทรภร ธัญญเสรี, 2553, หน้า 18)

กาญจนา แก้วเทพ(2549) สรุปว่า อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมนั้นก่อตัวมาจากการใช้วาทกรรม (Discourse) และปฏิบัติการต่าง ๆ ในสังคม (Social practice) ที่ดำเนินอยู่ในชีวิตประจำวันของ บุคคล เช่นการสนทนา การทักทาย การประกอบพิธีกรรม ฯลฯ บุคคลที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม เดียวกันก็จะถูกยอมรับจากสมาชิกภายในชุมชนเดียวกันว่า “เป็นคนวงใน/เป็นคนในวัฒนธรรม เดียวกัน” (Us) เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมนี้มีคุณสมบัติ 2 ด้าน ที่ตรงข้ามกันแต่ก็อยู่ด้วยกันเหมือน 2 ด้านของเหรียญเดียวกัน กล่าวคือ ในด้านหนึ่งจะมีลักษณะที่อยู่คงกระพันไม่เปลี่ยนแปลง

(Enduring) แต่ในอีกด้านหนึ่งก็มีบางอย่างที่เปลี่ยนแปลงปรับเปลี่ยนไปอยู่ตลอดเวลา (Changing) (ภัทรภร ธัญญเสรี, 2553, หน้า 18)

แนวคิดเรื่องแนวคิดเรื่องเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม สามารถนำมาใช้ชี้ให้เห็นว่า อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ในภาพยนตร์มีลักษณะอย่างไร และช่วยให้เราศึกษาวัฒนธรรมให้ลึกซึ้ง

2.4.3 หน้าทีของวัฒนธรรม

ศิริรัตน์ แอดสกุล (2555, หน้า 77-78) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของวัฒนธรรมที่สำคัญดังนี้ (อรพรรณ ฐานะศิริพงศ์, 2555, หน้า 6)

(1) วัฒนธรรมทำหน้าที่ควบคุมสังคม ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับการแสดงออกของบุคคล และสิ่งที่เกิดขึ้นหากไม่ปฏิบัติหรือประพฤติตามมาตรฐานที่ตั้งเอาไว้ซึ่งอาจอยู่ในรูปที่เป็นทางการที่อาศัยกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่กำหนดอย่างเป็นทางการ

(2) วัฒนธรรมทำหน้าที่เป็นเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่แสดงว่าสังคมหนึ่งแตกต่างไปจากอีกสังคมหนึ่ง เป็นสัญลักษณ์ของสังคมเช่นเดียวกันบุคลิกภาพของแต่ละคน

(3) วัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้าง หล่อหลอม บุคลิกภาพทางสังคมให้กับสมาชิก

(4) วัฒนธรรมทำให้เกิดขึ้นความเป็นอันเดียวกันในสังคม เกิดความเป็นปึกแผ่น ความจงรักภักดี ที่ทำให้สังคมอยู่รอด

(5) วัฒนธรรมทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์ เพราะมนุษย์เป็นเพียงสัตว์ชนิดเดียวที่รู้จักสร้างสรรค์สิ่งต่างในการดำเนินชีวิต

(6) วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดบทบาทความสัมพันธ์หรือพฤติกรรมของมนุษย์ ทั้งนี้โดยผ่านกระบวนการอบรมให้รู้ระเบียบสังคม ซึ่งกลุ่มสังคมต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มครอบครัวซึ่งได้ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกี่ยวกับบทบาทตามฐานะตำแหน่งของความสัมพันธ์ทางสังคมในเรื่องต่างๆ

(7) วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับตัวของมนุษย์ต่อสิ่งแวดล้อม และยังวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดรูปแบบของสถาบัน มนุษย์สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ

ดังนั้น ผู้ศึกษาจะศึกษาวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านภาพยนตร์นอกกระแสตาม 2 ระดับของวัฒนธรรม ได้แก่ วัฒนธรรมระดับครอบครัวและวัฒนธรรมระดับสังคม

(1) วัฒนธรรมระดับครอบครัว

ครอบครัวคือกลุ่มบุคคลที่ผูกพันและใช้ชีวิตร่วมกันทำหน้าที่เป็นสถาบันหลักเป็นฐานรากที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตในสังคมครอบครัวมีหลากหลายรูปแบบและหลากหลายลักษณะนอกเหนือจากครอบครัวที่ประกอบด้วยบิดา มารดาและบุตร (นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศาสนาครอบครัว พ.ศ. 2547-2556)

ในทางด้านสังคมและวัฒนธรรม สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันหน่วยย่อยขั้นพื้นฐานที่เก่าแก่

ที่สุดของสังคม ทำหน้าที่ในการหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ ด้วยการเลี้ยงดูอบรม กำหนดสถานภาพ และหน้าที่ให้กับสมาชิก และเป็นสถาบันแรกที่ถ่ายทอดทัศนคติ ความเชื่อ ความรู้ และประสบการณ์ อื่น ๆ ครอบครัวจึงเป็นสถาบันที่มีความสำคัญมากที่สุดในสังคม ที่ทำหน้าที่เบื้องต้นแทนสถาบันของ สังคมอื่น ๆ ในการหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ของบุคคลตั้งแต่เกิด วิถีชีวิต ค่านิยม เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม การเมือง การปกครอง เป็นต้น (ธนภณ สมหวัง, 2555, หน้า 12)

(2) วัฒนธรรมระดับสังคม

วัฒนธรรมที่ช่วยทำให้เกิดระเบียบในสังคม ซึ่งบางอย่างการควบคุมอย่างเป็นทางการ และ บางอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 5 ประเภทย่อย คือ (งามพิศ สัตย์สงวน, 2543, หน้า 53-54)

1. ศาสนา ซึ่งในหลักศาสนาจะมีข้อห้ามต่าง ๆ เช่น การห้ามลักทรัพย์ ห้ามดื่มของมึนเมา ศาสนาจึงช่วยควบคุมทางสังคมได้

2. ความเชื่อทางสังคม คือ ระบบความคิดเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นของคนจำนวนมากใน สังคม เช่นในสังคมไทยคนจำนวนมากเชื่อเรื่องนรก สวรรค์ บุญ บาป การทำบุญและโลกหน้า

3. ค่านิยม คือ มาตรฐานที่ใช้วัดว่าสิ่งใดมีค่าในสังคมบ้าง เมื่อสิ่งใดมีค่า คนก็อยากมี อยาก เป็น อยากได้ ความเชื่อในค่านิยมของสังคมทำให้สังคมเกิดความมีระเบียบขึ้นได้

4. ประเพณีต่าง ๆ แต่ละสังคมมีประเพณีต่าง ๆ ที่ถือปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลาอัน ยาวนาน เมื่อคนทำตามประเพณี จะทำให้เกิดความเป็นระเบียบในสังคมขึ้นได้

5. กฎหมาย คือ การควบคุมสังคมโดยตรง และทำให้เกิดความมีระเบียบขึ้นในสังคมได้เป็น อย่างดี

แนวคิดเรื่องนี้สามารถชี้วิเคราะห์วัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านจากภาพยนตร์นอกกระแส ช่วยให้รู้ จากความแตกต่างกันของวัฒนธรรมระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน ทำให้ผู้ศึกษาเปรียบเทียบ วัฒนธรรมของประเทศไทยกับประเทศจีน

2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเล่าเรื่อง

ประพนธ์ ตติยวรกุลวงศ์ (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเล่าเรื่องและทัศนคติของผู้ชม เกี่ยวกับความรุนแรงในภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์ฮอลลีวูด (Narration of and Attitudes Regarding Violence in Thai and Hollywood Films)” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ ประกอบการเล่าเรื่องและเปรียบเทียบเนื้อหาเกี่ยวกับความรุนแรงในภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์ ฮอลลีวูด โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพเพื่อหาข้อสรุปดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า ความรุนแรงในภาพยนตร์ทั้งสองอุตสาหกรรมภาพยนตร์ กระบวนการผลิตความรุนแรงของผู้ผลิต

ภาพยนตร์ และการเปิดรับความรุนแรงของผู้ชมภาพยนตร์ ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ เนื้อหาความรุนแรงและการเปรียบเทียบเนื้อหาความรุนแรงในภาพยนตร์ กระบวนการผลิต ความรุนแรงของผู้ผลิตภาพยนตร์ และทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงของกลุ่มผู้ชมภาพยนตร์

ภัทรภร ธัญญเสรี (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความเป็นจีนในการเล่าเรื่องของ ภาพยนตร์จีนแผ่นดินใหญ่ที่ฉายต่างประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. 2534-2551”(Chinese-ness in the Narrative Form of Mainland Chinese Film Released Overseas During 2000-2008)” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของความเป็นจีนในภาพยนตร์จีนแผ่นดินใหญ่ฉายต่างประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. 2543-2551 โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพเพื่อหาข้อสรุปดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า ทั้งความเป็นจีนดั้งเดิมและแบบสากลที่ถูกนำเสนอผ่าน องค์ประกอบการเล่าเรื่องใน มิติที่เป็นรูปธรรม อย่าง เวลา สถานที่ ฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย อาวุธ และ ยวดยานพาหนะ และองค์ประกอบการเล่าเรื่องในมิติที่เป็นนามธรรม อย่าง แก่นแนวคิด และ มุมมองการเล่าเรื่อง โดยมี 4 รูปแบบดังนี้

- 1) ความเป็นจีนดั้งเดิม ถูกนำเสนอผ่าน องค์ประกอบการเล่าเรื่องมิติที่เป็นรูปธรรม และ นามธรรม
- 2) ความเป็นจีนดั้งเดิม ถูกนำเสนอผ่าน องค์ประกอบการเล่าเรื่องมิติที่เป็นรูปธรรม และความเป็นจีนสากล ถูกนำเสนอผ่าน องค์ประกอบการเล่าเรื่องมิติที่เป็นนามธรรม
- 3) ความเป็นจีนสากล ถูกนำเสนอผ่าน องค์ประกอบการเล่าเรื่องมิติที่เป็นรูปธรรม และ นามธรรม
- 4) ความเป็นจีนสากล ถูกนำเสนอผ่าน องค์ประกอบการเล่าเรื่องมิติที่เป็นรูปธรรม และความเป็นจีนดั้งเดิม ถูกนำเสนอผ่าน องค์ประกอบการเล่าเรื่องมิติที่เป็นนามธรรม

2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม

สุวิมล วงศ์รัก (2547) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “อัตลักษณ์ และการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ร่วม สร้างไทย-เอเชีย (Identity and Narrative In Thai-Asian Co-production Film)” โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงอัตลักษณ์ของภาพยนตร์ร่วมสร้างไทย-เอเชียและการวิเคราะห์โครงสร้าง การเล่าเรื่องในภาพยนตร์ร่วมสร้างไทย-เอเชีย โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพเพื่อ หาข้อสรุปดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะอัตลักษณ์ของโครงสร้างการเล่าเรื่องของภาพยนตร์ร่วม สร้างไทย-เอเชีย มีการถ่ายทอดแนวคิดลักษณะตะวันออก และลักษณะตะวันตก อย่างสอดคล้องตาม เกณฑ์การวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของ Jan Servaes ที่ได้อ้างอิงแนวคิดนี้ไว้ในบทที่ 2 ทั้งนี้ มีการแบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 2 ระบบ คือ 1 ระบบสังคมวัฒนธรรม (Socio-Cultural system) 2 ระบบวิธีการสื่อสาร (Mode of communication) ทำให้สามารถระบุถึงอัตลักษณ์ของภาพยนตร์ร่วม สร้างไทย-เอเชียที่ศึกษาได้ โดยการอธิบายลักษณะวัฒนธรรมของตะวันออกและตะวันตกที่ถูกสร้าง

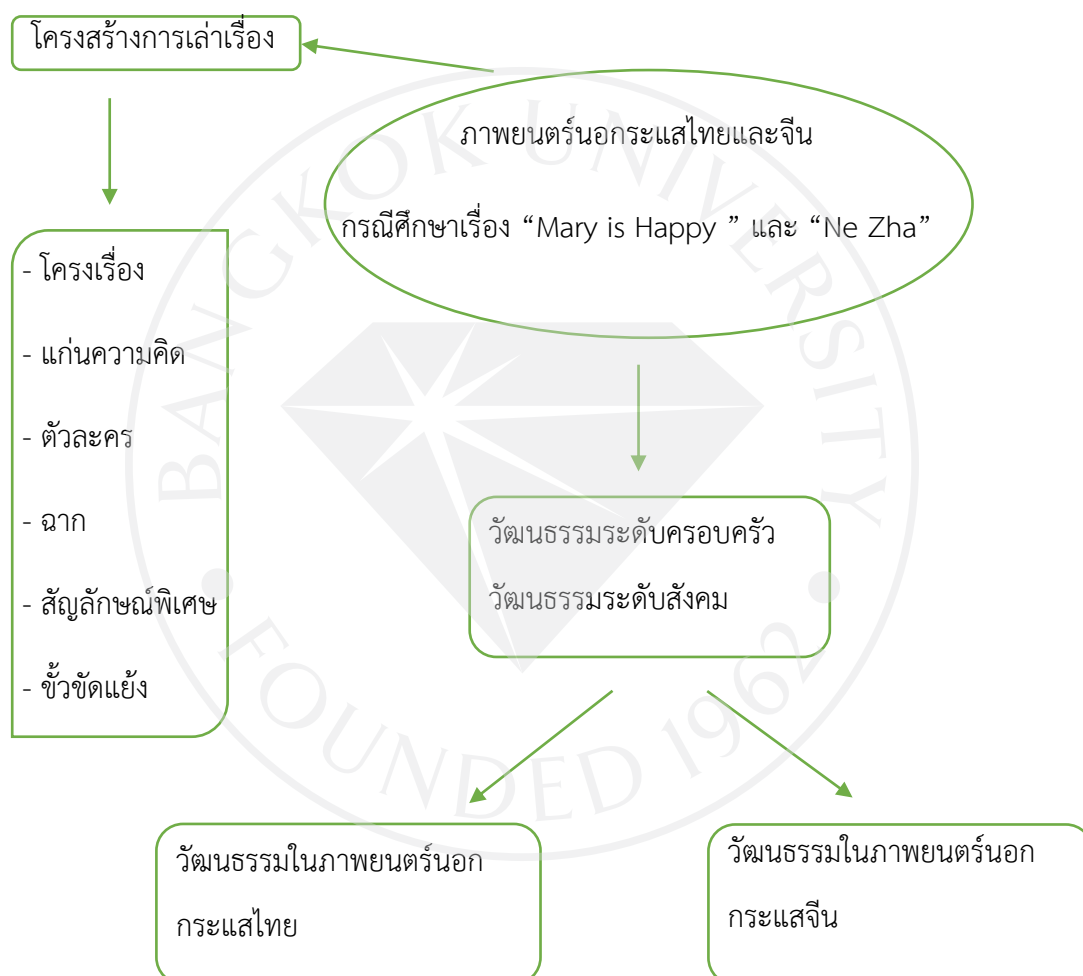
ขึ้นตามพบในภาพยนตร์ร่วมสร้างไทย-เอเชียได้ นอกจากนี้ Leelamanee (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “Horizontal Comparison of Contemporary Chinese Film and Thai Film – Study on Film Narration and Director’s Thought Between Zhang Yang And Pen-ek Ratanaruang” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างของวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านภาพยนตร์และการวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพเพื่อหาข้อสรุปดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า ภาพยนตร์เป็นเครื่องมือที่ช่วยสะท้อนวัฒนธรรมและการสร้างคุณค่าทางสังคม ภาพยนตร์ของผู้กำกับทั้งสองท่าน ซึ่งจะเล่าเรื่องถึงชีวิตจริงของมนุษย์และ Shu (2005) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “The Study of Chinses Non-Mainstream” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการเล่าเรื่องและการพัฒนาของภาพยนตร์นอกกระแสจีน โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพเพื่อหาข้อสรุปดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันนี้ ภาพยนตร์นอกกระแสจีนยังอยู่ในระยะเวลาเริ่มต้นของการพัฒนา ซึ่งภาพยนตร์เรื่องส่วนใหญ่ยังเล่าเรื่องถึงครอบครัวและด้านมืดของสังคม

2.5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับภาพยนตร์นอกกระแส

ขจิตขวัญ กิจวิลาละ (2546) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาของภาพยนตร์นอกกระแสหลักในประเทศไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหาของภาพยนตร์นอกกระแสหลักซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงแนวความคิดของผู้สร้างแลพบบริบทของสังคมและพัฒนาการของภาพยนตร์นอกกระแสหลักภายใต้บริบทของสังคมไทย โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพเพื่อหาข้อสรุปดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการของภาพยนตร์นอกกระแสหลักในประเทศไทยจากจุดเริ่มต้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ในฐานะของภาพยนตร์สมัครเล่น เป็นต้นมาการเคลื่อนไหวของภาพยนตร์นอกกระแสหลักในประเทศไทยสามารถแบ่งออกเป็น 4 ยุค ได้แก่ ยุคที่หนึ่ง ยุคบุกเบิกภาพยนตร์นอกกระแสหลักในประเทศไทย (พ.ศ. 2490 - พ.ศ. 2516) ยุคที่สอง ยุคของการใช้ภาพยนตร์นอกกระแสหลักในฐานะเครื่องมือต่อสู้ทางการเมือง (พ.ศ. 2517 - พ.ศ. 2521), ยุคที่สาม ยุคแห่งการบ่มเพาะและแสวงหารูปแบบ (พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2539) และยุคที่สี่ ยุคเฟื่องฟูของภาพยนตร์นอกกระแสหลัก (พ.ศ. 2540 - พ.ศ. 2544)

2.6 กรอบแนวความคิด

ภาพที่ 2.3: กรอบแนวความคิด

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ศึกษาการเล่าเรื่องและวัฒนธรรมในภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีน กรณีศึกษาเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha” การวิจัยนี้จะออกแบบเป็นการวิจัยประเภทเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยจะใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) องค์ประกอบของการเล่าเรื่อง (Component of Narrative) ของเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha”

3.1 เครื่องมือการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis)

3.1.1 การวิเคราะห์ภาพยนตร์ (Film Textual Analysis)

3.1.1.1 แหล่งข้อมูล (Text)

(1) แหล่งข้อมูลภาพยนตร์

ภาพยนตร์นอกกระแสของประเทศไทย “Mary is Happy Mary is Happy” และภาพยนตร์นอกกระแสของประเทศไทย “Ne Zha” ที่ผู้ศึกษาจะทำการศึกษานั้น เป็นภาพยนตร์ที่ได้เข้าชิงรางวัล และมีชื่อเสียงของแต่ละประเทศ “Mary is Happy Mary is Happy” โดยภาพยนตร์นอกกระแสไทย เรื่องนี้ได้รับการเสนอเข้าชิงรางวัล ภาพยนตร์แห่งชาติ สุพรรณหงส์ ครั้งที่ 23 (The 23rd Thailand National Film Association Awards) จำนวน 10 สาขา และได้รับรางวัล 4 สาขา ได้แก่ นักแสดงนำหญิงยอดเยี่ยม นักแสดงสมทบ หญิงยอดเยี่ยม ลำดับภาพยอดเยี่ยม และถ่าย ภาพยอดเยี่ยม และ ได้เลือกศึกษาภาพยนตร์นอกกระแสจากประเทศจีน เรื่อง “Ne Zha” ซึ่งภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับการเสนอเข้าชิงรางวัล the best adaptation of the script ในงาน 51st Taipei Golden Horse Film Festival ได้หวั่น ได้รับการเสนอเข้าชิงรางวัล Asian New Artist Best Film ในงาน 18th Shanghai International Film Festival ประเทศจีน และ ได้รับการเสนอเข้าชิงรางวัล New Wave ในงาน 19th Busan International Film Festival เกาหลีใต้

(2) แหล่งข้อมูลอื่น ๆ ผู้ศึกษาจะใช้แหล่งข้อมูลอื่น ๆ คือ เว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลภาพยนตร์เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha” ประกอบการแหล่งข้อมูลวิเคราะห์ภาพยนตร์ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น

3.1.1.2 วิธีการเก็บรวมข้อมูล

(1) แหล่งข้อมูลภาพยนตร์ ผู้ศึกษาเก็บรวมข้อมูลของเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” จาก YouTube ของประเทศไทยและ เก็บรวมข้อมูลของเรื่อง “Ne Zha” จาก AIQIY ของประเทศจีน

(2) แหล่งข้อมูลอื่น ๆ

ผู้ศึกษาจะเก็บแหล่งข้อมูลอื่น ๆ จากเว็บไซต์

3.1.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษานี้ ผู้ศึกษาจะใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) โดยวิเคราะห์เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” จาก YouTube และ เรื่อง “Ne Zha” จาก AIQIYI ใน 1 ประเด็น คือองค์ประกอบของการเล่าเรื่อง (Component of Narrative) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. โครงเรื่อง (Plot) การวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) ของภาพยนตร์นอกกระแส เพื่อค้นหาการเล่าเรื่องของภาพยนตร์นอกกระแสจีนและภาพยนตร์นอกกระแสไทยมีความแตกต่างกันอย่างไร การวิเคราะห์การเล่าเรื่องจะใช้แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์การเล่าเรื่อง
2. แก่นความคิด (Theme) การวิเคราะห์แก่นความคิด (Theme) เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจความสำคัญของเรื่องภาพยนตร์นอกกระแสเป็นอย่างไร
3. ตัวละคร (Character) การวิเคราะห์ตัวละครในภาพยนตร์นอกกระแส ได้แก่ นางเอกสองคน เพื่อดูว่าจะช่วยสะท้อนวัฒนธรรมอย่างไร การวิเคราะห์ตัวละครนั้น ผู้ศึกษาจะวิเคราะห์จากบุคลิกภาพ บทสนทนา และคำพูดต่าง ๆ ของตัวละคร
4. ฉาก (Setting) การวิเคราะห์ฉาก (เวลาและสถานที่) เพื่อศึกษาว่าจะช่วยก่อให้เกิดวัฒนธรรมอย่างไร
5. สัญลักษณ์พิเศษ (Symbol) การวิเคราะห์สัญลักษณ์พิเศษ (Symbol) ต่าง ๆ ในภาพยนตร์นอกกระแสที่ช่วยสะท้อนวัฒนธรรม เช่น หมา หนังสือ เป็นต้น
6. ขั้วขัดแย้ง (Conflict) การวิเคราะห์ขั้วขัดแย้งที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์นอกกระแส ว่าขั้วขัดแย้งใดบ้างที่ช่วยสะท้อนวัฒนธรรม เช่น ขั้วขัดแย้งภายในจิตใจ ระหว่างคนกับครอบครัว ระหว่างคนกับสังคม ระหว่างคนกับโรงเรียน และระหว่างคนกับคน
7. มุมมองการเล่าเรื่อง (Point of View) การวิเคราะห์ว่ามุมมองการเล่าเรื่องมาจากใคร เช่น มุมมองบุรุษที่ 1 มุมมองบุรุษที่ 3 มุมมองที่เป็นกลาง และ มุมมองการเล่าเรื่องมีส่วนในสะท้อนวัฒนธรรมอย่างไร

3.1.1.4 การนำเสนอข้อมูล

ในบทที่ 4 ผู้ศึกษาจะการวิเคราะห์องค์ประกอบของการเล่าเรื่อง (Component of Narrative) และนำเสนอเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยรูป โดยเฉพาะโครงเรื่อง (Plot) และแก่นความคิด (Theme) นอกจากนี้ ผู้ศึกษาจะนำเสนอขั้วขัดแย้ง (Conflict) ด้วยตาราง

ในบทที่ 5 ผู้ศึกษาจะการวิเคราะห์องค์วัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านภาพยนตร์นอกกระแส โดยมี 2 ระดับ ได้แก่ วัฒนธรรมระดับครอบครัวและวัฒนธรรมระดับสังคม

ในบทที่ 6 ผู้ศึกษาจะสรุปผลการศึกษาอภิปรายผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

การวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีน กรณีศึกษาเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha”

ในบทนี้ ผู้ศึกษาจะการนำเสนอผลการวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องตามที่ได้ศึกษาได้จากแต่ละองค์ประกอบของโครงสร้างการเล่าเรื่องทีพบในภาพยนตร์นอกกระแสไทยเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และภาพยนตร์นอกกระแสจีนเรื่อง “Ne Zha”

4.1 ภาพยนตร์นอกกระแสไทย เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy”

ภาพที่ 4.1: ภาพยนตร์นอกกระแสไทย เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy”

ภาพยนตร์นอกกระแสนี้พูดถึงความสุขและปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาการเติบโตของวัยรุ่นหญิง การเล่าเรื่องถึงชีวิตจริงของแมรี่ แมรี่กับซูริเป็นเพื่อนสนิทกัน ทุก ๆ ครั้งที่พวกเขาเจอเหตุการณ์อะไรหนึ่งจะตัดทวิตนั้นขึ้นมากลางจอ ภาพยนตร์นี้เล่าเรื่องถึงสิ่งเล็ก ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตของแมรี่ สิ่งแปลกประหลาดเกิดขึ้นบ่อย ๆ ในชีวิตเธอ เช่น รูปถ่ายสวยใหม่ แมรี่อยากเลี้ยงแมงกะพรุน เข้ามหาวิทยาลัยแห่งใด อยากซื้อเสื้อผ้าแต่ไม่มีเงิน และ พวกเขาไปขอค่าใช้จ่ายในการทำหนังสือรุ่นจากผู้อำนวยการ แมรี่พบกับผู้ชายคนหนึ่งชื่อว่าเอ็มเป็นครั้งแรกในร้านขนมโตเกียวผู้อำนวยการเก่าเสียชีวิตในอุบัติเหตุเกิดขึ้น ผู้อำนวยการใหม่มาสอนที่โรงเรียนมัธยม และเธอตักถูกระเบียบใหม่ บังคับให้นักเรียนย้ายเข้าหอในโรงเรียน การทำให้นักเรียนตั้งคำถามและต้องทำตามอย่างเดียว แมรี่

กับซูรีไม่ชอบทำตามกฎระเบียบ พวกเขาแอบออกจากโรงเรียนตอนกลางดึก เวลาเขาไปผจญภัยในป่า แม่รู้ว่าซูรีจะเข้ามหาวิทยาลัยที่ออสเตรเลีย แม่มีความลับคือ เขาตกหลุมรักเอ็มแต่ไม่กล้าบอก ซึ่งเธอมีอาการแสบทุก ๆ วัน แม่ได้รับการสนับสนุนจากซูรี เธอไปหาเอ็มและอยากบอกเอ็มว่า “ฉันรักเธอ” แต่เหมือนที่พวกเขาพบกันในครั้งแรก เอ็มตอบก่อนที่แม่จะพูดว่า “เราไม่ได้ชอบเธอ ขอโทษนะ” ต่อมา แม่มีอาการแสบที่อยากตาย แล้วถามซูรีว่า “ไม่ไปเรียนที่ออสเตรเลียได้ไหม” ซูรีตอบว่า “ได้สิ” พวกเขานัดกับเพื่อนจะถ่ายรูปเพื่อทำหนังสือรุ่น แต่แม่ไม่ค่อยมีอาการ ซูรีเพื่อให้กำลังใจกับเธอ แล้วไปซื้อกระทิงแดง ซูรีถูกฆ่าตายระหว่างทางกลับ หลังจากนั้นชีวิตของแม่เริ่มสูญเสีย สูญเสียอะไรบางอย่าง และเกิดความสงสัยในกฎระเบียบของสังคม แต่แม่ก็ต้องเจ็บปวด ต้องผ่านเหตุการณ์อะไรมากมายและก็สามารถเติบโตขึ้นได้

4.1.1 โครงเรื่อง (Plot)

ภาพยนตร์นี้ออกกระแสนี้ พูดถึงชีวิตจริงของแม่รี่ ซึ่งเป็นนักศึกษาที่เรียนมัธยมปลาย ที่อยู่ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง เธอมีเพื่อนสนิทชื่อว่า ซูรี ภาพยนตร์นี้เล่าเรื่องตามเวลาจากเดือน พฤศจิกายน ไปถึงเดือน เมษายน ซึ่งเป็นช่วงเวลาสุดท้ายของมัธยมปลาย ทุก ๆ ครั้งที่พวกเขาเจอเหตุการณ์อะไร หนังสือตัดทิวทัศน์ขึ้นมากลางจอ ดังนั้นผู้ศึกษาจะสรุปโครงเรื่องประกอบ 5 ขั้นตอน ได้แก่ เริ่มเรื่อง พัฒนาเหตุการณ์ ภาวะวิกฤต ภาวะคลี่คลาย และการยุติเรื่องดังต่อไปนี้

4.1.1.1 เริ่มเรื่อง (Exposition)

4.1.1.1.1 เหตุการณ์ที่ 1 แม่รี่กับซูรีถ่ายรูปเพื่อทำหนังสือรุ่นที่อยู่บนคานฟ้า เพราะเขาทั้งสองคนใกล้จะเรียนจบมัธยม พวกเขาเป็นเจ้าหน้าที่ที่ทำหนังสือรุ่นเพื่อบันทึกความทรงจำของเพื่อนร่วมชั้นทุกคน

ภาพที่ 4.2: แม่รี่กับซูรีกำลังถ่ายรูปที่อยู่บนคานฟ้า

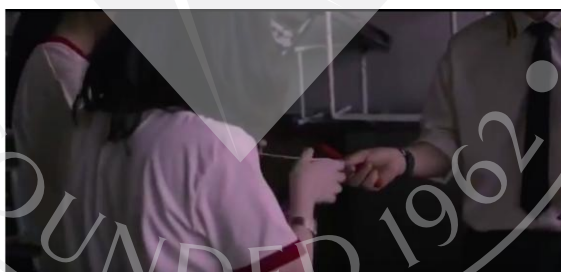
4.1.1.1.2 เหตุการณ์ที่ 2 แม่รี่ซื้อแมงกะพรุนมาจากเว็บไซต์ เพราะเธออยากเลี้ยงแมงกะพรุน แต่หลังจากเธอซื้อมา เธอถามตัวเองว่า “กำลังไร้สาระอยู่หรือเปล่า”

ภาพที่ 4.3: แมงกะพรุนที่แมรี่ซื้อมา

4.1.1.1.3 เหตุการณ์ที่ 3 พวกเขาไปขอค่าใช้จ่ายในการทำหนังสือรุ่นจาก ผู้อำนวยการ ตอนแรกผู้อำนวยการอยากให้สองแสนบาท แต่แมรี่ขอเป็นสามแสนบาท และอธิบายให้ผู้อำนวยการว่า “หนูจะทำหนังสือรุ่นเป็นแบบที่มีรูปสวย ๆ และเหมือนกับสมุดภาพ” แมรี่คิดว่า “ถ้าทำงานออกมาสักชิ้น แล้วรู้สึกว่าคุณภูมิใจ เราเรียกสิ่งนั้นว่าคุณค่า” สุดท้าย ผู้อำนวยการตกลงให้สี่แสนบาท เพราะเธอเชื่อว่าแมรี่มีวางแผนในใจอยู่แล้ว ถ้านักเรียนตั้งใจทำ แล้วไปทำเลย

ภาพที่ 4.4: แมรี่กำลังขอเงินจากผู้อำนวยการ

4.1.1.1.4 เหตุการณ์ที่ 4 แมรี่พบกับผู้ชายคนหนึ่งชื่อว่าเอ็มเป็นครั้งแรกในร้านขนมโตเกียว แมรี่ตกหลุมรักกับเอ็มเมื่อแรกพบ แต่แมรี่ไม่กล้าทักทายกับเอ็ม ซึ่งนั่งอยู่ด้วยกันเป็นเวลานาน แล้วสุดท้ายเอ็มพร้อมที่จะออกเดินทาง แมรี่มีความกล้าที่จะถามว่าคุณชื่ออะไร เอ็มตอบก่อนที่แมรี่จะถามว่า “ผมชื่อเอ็ม ยังไม่มีแฟน”

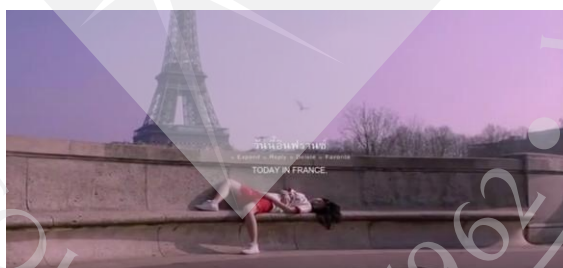
ภาพที่ 4.5: ในบางครั้งบางคราว คำตอบก็เกิดก่อนคำถาม

4.1.1.2 พัฒนาเหตุการณ์ (Raising Action)

4.1.1.2.1 เหตุการณ์ที่ 1 แมรีไปเที่ยวที่ฝรั่งเศสคนเดียว เพราะเธอเป็นคนใจร้อน เวลาอยู่คนเดียว เธออยากไปกรุงปารีสก็ไปแล้ว ซึ่งเป็นคนที่มีเหตุผล แต่ชอบทำตามอารมณ์ แล้วเธอโทรหาซูริบอว่า “ฉันกลัวนะ ถ้าไม่มีคุณพ่อคุณแม่กับเธอ ฉันจะอยู่ได้ไงดี”

ภาพที่ 4.6: แมรีไปเที่ยวที่ฝรั่งเศสคนเดียว

4.1.1.2.2 เหตุการณ์ที่ 2 หลวงพ่อสอนว่า “กาลเวลาไม่เคยให้อภัยใคร” ผู้อำนวยการเก่าเสียชีวิตในอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น แต่ประโยคสุดท้ายก่อนเสียชีวิตคือ “Mary เร็ว ๆ นี้” อาจารย์ท่านอื่นมาถามแมรีว่าเกี่ยวเรื่องนี้ไหม แมรีก็ไมู้เหมือนกัน สิ่งที่ถูกพูดออกมา มันควรจะรับผิดชอบด้วย

ภาพที่ 4.7: ผู้อำนวยการเก่าเสียชีวิตในอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น

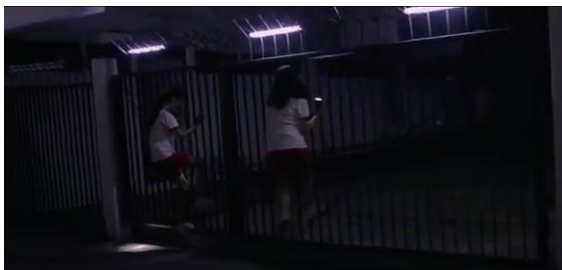
4.1.1.2.3 เหตุการณ์ที่ 3 ผู้อำนวยการใหม่มาสอนที่โรงเรียนมัธยม และเธอตั่งกฎระเบียบใหม่บังคับให้นักเรียนย้ายเข้าหอในโรงเรียน เพราะเธอคิดว่า ผู้อำนวยการเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในโรงเรียน นักเรียนไม่สามารถอนุญาตแสดงความคิดเห็นเองได้

ภาพที่ 4.8: นักเรียนกำลังจะย้ายเข้าหอในโรงเรียน

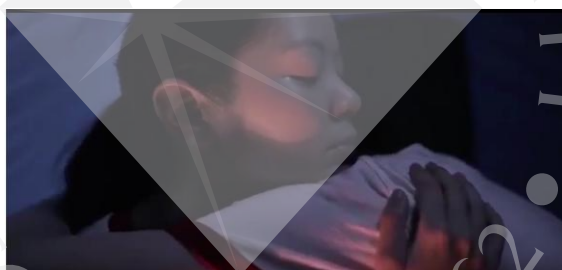
4.1.1.2.4 เหตุการณ์ที่ 4 การห้ามนักเรียนตั้งคำถามและต้องทำตามอย่างเดียว แมรีกับซูรีไม่ชอบทำตามกฎระเบียบ พวกเขาแอบออกจากโรงเรียนตอนกลางดึก พวกเขา กำลังจะไป ซโมยเค้ก เพราะแมรีอยากกินมาก ในขณะเดียวกัน ซูรีถามว่า “ไม่ออกไปหาเอ็มไหม” แมรีตอบว่า “ออกไป”

ภาพที่ 4.9: แมรีกับซูริกำลังแอบออกจากโรงเรียนตอนกลางดึก

4.1.1.2.5 เหตุการณ์ที่ 5 เวลาเขาไปผจญภัยในป่าเพื่อหานกยูงมาเลี้ยงเพราะคุณแม่ชอบ ต่อมา แมรีรู้ว่าซูริกจะเข้ามหาวิทยาลัยที่ออสเตรเลีย เขาทั้งสองคนพร้อมที่จะไม่ต้องชอบอะไรเหมือนกัน แต่แมรีบอกว่า “จริง ๆ ฉันชอบวันนี้ ไม่อยากให้อะไรเปลี่ยน”

ภาพที่ 4.10: แมรีรู้ว่าซูริกจะเข้ามหาวิทยาลัยที่ออสเตรเลีย

4.1.1.2.6 เหตุการณ์ที่ 6 แมรีไปนั้นเล่าความรู้สึกกับเอ็ม แมรีบอกว่า “ปกติเราชอบใครจะฝันถึง แต่ไม่เคยฝันถึงเธอ ไม่ใช่หมายถึงเราชอบเธอนะ” เอ็มเป็นคนที่ไม่เคยเจอในความฝัน แมรีมีความลับคือ เขาตกหลุมรักเอ็มแต่ไม่กล้าบอก ซึ่งเธอมีอาการแสบทุก ๆ วัน เหมือนที่แมรีบอกซูริว่า เราชอบเวลาที่เรากันตอนขับรถ แล้วจังหวะที่บอกให้ฟังก่อน เราก็ชอบตอนอธิบาย และชอบเวลาเดินตามให้กลับมาอยู่ด้วยกันก่อน คุณข้ามฝั่งเหมือนในหนังอินเดีย ซูริถามว่า เป็นไรไหม แมรีตอบว่าไม่เป็นไร บางที คำว่าไม่เป็นไร จริง ๆ แล้วมันเศร้าเป็นไร

ภาพที่ 4.11: แมรีมีอาการแย่มาก ๆ วัน

4.1.1.3 ภาวะวิกฤต (Climax)

4.1.1.3.1 เหตุการณ์ที่ 1 แมรีได้รับการสนับสนุนจากซูริ เธอไปหาเอ็นและอยากบอกเอ็มว่า “ตั้งแต่ครั้งแรกที่เราเห็นเธอ เรามองเธอไม่ได้เลย ไม่รู้ว่าทำไมเรารู้สึกแบบนี้” แต่เหมือนที่พวกเขาพบกันครั้งแรก เอ็มตอบก่อนที่แมรีจะพูดว่า “เราไม่ได้ชอบเธอ ขอโทษนะ” บางทีความไม่คาดหวัง เป็นลาภอันประเสริฐ

ภาพที่ 4.12: แมรีสารภาพกับเอ็ม

4.1.1.3.2 เหตุการณ์ที่ 2 ต่อมา แมรีมีอาการแย่มากที่อยากตาย แล้วถามซูริว่า “ไม่ไปเรียนที่ออสเตรเลียได้ไหม” ซูริตอบว่า “ได้สิ” คนเราจะเอาอะไรไปมันคงกัน ทุกอย่างเกิดขึ้นง่ายตาย อีกทั้งรวดเร็วและไม่เคยแน่นอน

ภาพที่ 4.13: แมรีอกหัก

4.1.1.3.3 เหตุการณ์ที่ 3 พวกเขาติดกับเพื่อนจะถ่ายรูปเพื่อทำหนังสือรุ่น แต่แมรีไม่ค่อยมีอารมณ์ ซูริเพื่อให้กำลังใจกับเธอ แล้วไปซื้อกระทิงแดง ซูริถูกฆ่าตายระหว่างทางกลับ

ภาพที่ 4.14: ซูริถูกฆ่าตายระหว่างทางกลับ

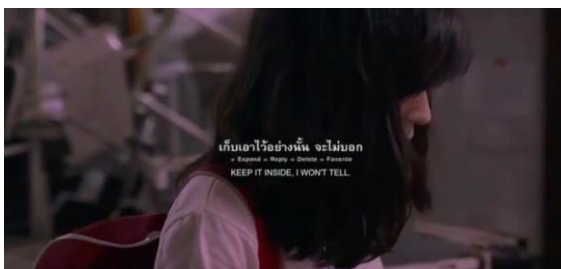

4.1.1.4 ภาวะคลีคลาย (Falling Action)

4.1.1.4.1 เหตุการณ์ที่ 1 หลังจากนั้น ชีวิตของแมรี เกิดการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ เธอต้องเจ็บปวด ต้องผ่านเหตุการณ์อะไรมากมายและก็สามารถเติบโตขึ้นได้ ผู้อำนวยการใหม่ให้แมรีอ่านไดอารี่ของซูริ ถามเธอว่า “คนที่ซูริตกหลุมรักคือเธอไหม” แมรีเพิ่งรู้เพื่อนรักเธอเสมอ แต่ยังคงตอบว่า “หนูไม่รู้”

ภาพที่ 4.15: ชีวิตของแมรีเกิดการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่

4.1.1.4.2 เหตุการณ์ที่ 2 ผู้อำนวยการใหม่ให้แมรีทำหนังสือรุ่นต่อ แต่แมรีคิดว่าไม่สวย เธอมีข้อเสนออยากให้กับผู้อำนวยการ แต่ผู้อำนวยการตอบว่า “นักศึกษาไม่ได้อนุญาต แสดงความคิดเห็น” แมรีรู้สึกเศร้ามาก

ภาพที่ 4.16: นักศึกษาไม่ได้อนุญาตแสดงความคิดเห็น

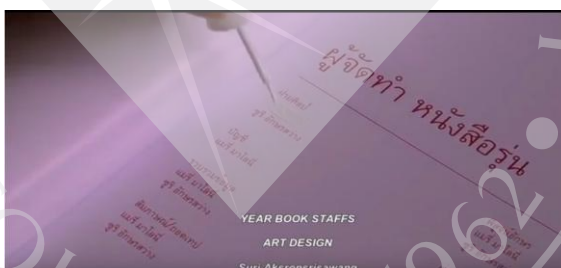
4.1.1.4.3 เหตุการณ์ที่ 3 แมรีฝันถึงอะไรบางอย่างที่ทำให้เสียใจ ความจริงอาจจะแอบชอบความฝันอยู่ก็ได้ แต่ความฝันอะไรไม่รู้ มันก็เลยก้ำกึ่งกันตลอด คล้าย ๆ ฝันเสมือน แล้วเธอไปหาครูพยาบาล ครูพยาบาลพยายามสะกดจิตและสอนแมรีให้พูดประโยค “mary is happy, mary is happy”

ภาพที่ 4.17: “mary is happy, mary is happy”

4.1.1.4.4 เหตุการณ์ที่ 4 หนังสือรุ่นทำเสร็จแล้ว นักเรียนทุกคนเรียนจบจะกลับบ้าน แมรีลบออกชื่อของตัวเองกับชูริจากหนังสือรุ่นนี้ ซึ่งเป็นหนังสือที่ทำตามใจของผู้อำนวยการ แมรีบอกว่า “ฉันจะไม่รับทำงานฟรีให้ใครอีกแล้ว พอเลยเหนื่อย ไม่ได้ทำงานของตัวเอง มันใช้เรื่องใหม่ กลุ้มใจ”

ภาพที่ 4.18: แมรีลบออกชื่อของตัวเองกับชูริจากหนังสือรุ่นนี้

4.1.1.4.5 เหตุการณ์ที่ 5 แมรีถามครูพยาบาลว่า “เราต้องเหมือนกันไหมถึงจะอยู่ด้วยกันได้” เพราะเราเกิดมาก็ได้ศาสนาพุทธ อาศัยอยู่ที่ประเทศไทย เลือกว่าวันเกิดไม่ได้ ได้รับการถูกตั้งชื่อโดยปรียาย แล้วตัวเราของเราคืออะไร

ภาพที่ 4.19: เราต้องเหมือนกันไหมถึงจะอยู่ด้วยกันได้

4.1.1.5 การยุติเรื่อง (Ending)

4.1.1.5.1 เหตุการณ์ที่ 1 แมรี่เจอภูเขาน้ำแข็งที่เกิดขึ้นในหลังบ้านเขา เธอไปถ่ายรูปที่ใช้ในมหาวิทยาลัย ชีวิตยังต่ออยู่ ทุกสิ่งในโลกนี้ไม่มีจริงยั่งยืน

ภาพที่ 4.20: ถ่ายรูปที่ใช้ในมหาวิทยาลัย

4.1.2 แก่นความคิด (Theme)

จากเหตุการณ์หลักสามเรื่องของภาพยนตร์นอกกระแสนี้ ผู้ศึกษาได้พบว่าแก่นความคิดของภาพยนตร์คือ “ทุกสิ่งในโลกนี้ไม่มีจริงยั่งยืน” โดยมีเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่สะท้อนแก่นของเรื่องดังนี้

4.1.2.1 เหตุการณ์ที่ 1 แมรี่ได้รับการสนับสนุนจากซูริ เธอไปหาเอ็มและอยากบอกเอ็มว่า “ฉันรักเธอ” แต่เหมือนที่พวกเขาพบกันครั้งแรก เอ็มตอบก่อนที่แมรี่จะพูดว่า “เราไม่ได้ชอบเธอ ขอโทษนะ” จากเหตุการณ์นี้ผู้ศึกษาได้พบว่าความรักของแมรี่ไม่สามารถอยู่ตลอดไปได้

ภาพที่ 4.21: แมรีสารภาพกับเอ็ม

4.1.2.2 เหตุการณ์ที่ 2 แมรีกับซูรินัดกับเพื่อนจะถ่ายรูปเพื่อทำหนังสือรุ่น แต่แมรีไม่ค่อยมีอารมณ์ ซูรินเพื่อให้กำลังใจกับเธอ แล้วไปซื้อกระดิ่งแดง ซูริถูกฆ่าตายระหว่างทางกลับ จากเหตุการณ์นี้ผู้ศึกษาได้พบว่าเพื่อนของแมรีไม่สามารถอยู่ตลอดไปได้

ภาพที่ 4.22: ซูริถูกฆ่าตายระหว่างทางกลับ

4.1.2.3 เหตุการณ์ที่ 3 นักเรียนทุกคนเรียนจบจะกลับบ้าน แมรีเรียนจบมัธยมปลาย จากเหตุการณ์นี้ผู้ศึกษาได้พบว่าช่วงวัยรุ่นของแมรีไม่สามารถอยู่ตลอดไปได้

ภาพที่ 4.23: แมรีเจอภูเขาใหม่ที่เกิดขึ้นในหลังบ้านเขา

4.1.3 ตัวละคร (Character)

จากการวิเคราะห์ตัวละคร (Character) ในภาพยนตร์นอกกระแสนี้ ซึ่งผู้ศึกษาสามารถแบ่งประเภทของตัวละครใช้เกณฑ์บทบาทในภาพยนตร์ พบตัวละคร 2 ประเภท (1)ตัวละครหลัก และ (2)ตัวละครรอง และตามมิติของตัวละครหลัก (Field, 1984) สามารถแยกออกเป็น (1)ชีวิตเบื้องหลัง และ (2)ชีวิตเบื้องหน้า ดังต่อไปนี้

4.1.3.1 ตัวละครหลัก (Main Character)

ภาพที่ 4.24: แมรี่

ชีวิตเบื้องหลัง(Interior) เป็นหญิงสาวที่ได้ศาสนาพุทธ มีครอบครัวที่มีความสุข ชอบถ่ายรูป มีเพื่อนสนิทคนหนึ่งชื่อว่าซูริ ไม่เคยตกหลุมรักกับใคร อยากไปเที่ยวที่อเมริกา แต่เกลียดมัน เครื่องบิน

ชีวิตเบื้องหน้า(Exterior) เป็นนักเรียนที่เรียนมัธยมปลาย เวลาเธอไปเที่ยวที่ฝรั่งเศส เป็นคนเดียว โดยโทรไปหาซูริและบอกว่า “ถ้าไม่มีคุณแม่กับเธอ เราจะอยู่ได้ไงดี” เราจะเห็นได้ว่าแมรี่เป็นผู้หญิงที่ไม่สามารถยืนได้คนเดียว ตั้งแต่เธอตกหลุมรักเอ็มในการพบครั้งแรก จนถึงเอ็มตอบเธอว่า “เราไม่ชอบเธอ ขอโทษนะ” ทุกรายละเอียดของชีวิตก็แสดงถึงคนที่มีความรักเป็นครั้งแรก เธอพยายามแหกกฎ ซึ่งโดนไปขังในห้องมืด สุดท้ายแมรี่ถามครูพยาบาลว่า “ทุกคนต้องมีชีวิตแบบเดียวกันหรือ” เธอเกิดความสงสัยในกฎระเบียบของสังคม

4.1.3.2 ตัวละครรอง (Subordinate Character)

ภาพที่ 4.25: ซูริ

ซูริเป็นคนที่รักแม่รี่อยู่เสมอ แต่ให้การสนับสนุนและการช่วยเหลือกับแม่รี่ เห็นได้ว่าเป็นคนที่ใจดี แม้ว่าแม่รี่อยากทำอะไร เธอก็อยู่ด้วยกัน เพียงแค่เขียนความคิดของตนเองในไดอารี่

ภาพที่ 4.26: เอ็ม

เอ็มเป็นคนที่ชอบให้คำตอบเกิดก่อนคำถาม เธอไม่ชอบแม่รี่ แต่อยู่กับแม่รี่เสมอ สุดทายเธอมีแฟนคนอื่น

ภาพที่ 4.27: ผู้อำนวยการใหม่

ผู้อำนวยการใหม่เป็นบุคคลที่ชอบการควบคุม เธอไม่ได้อนุญาตนักเรียนแสดงความ
คิดเห็น และการสร้างกฎเกณฑ์ของโรงเรียน

4.1.4 ฉาก (Setting)

จากการวิเคราะห์ฉากในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่องนี้ พบฉากต่าง ๆ ที่ใช้ในการถ่ายทอด
เรื่องราวดังนี้

4.1.4.1 ฉากที่เป็นธรรมชาติ

4.1.4.1.1 ภูเขาที่เกิดใหม่หลังบ้านของแมรี่

ภาพที่ 4.28: ภูเขาที่เกิดใหม่หลังบ้านของแมรี่

หลังจากแมรี่เรียนจบมัธยมปลายแล้ว เธอกลับบ้าน ซึ่งมีภูเขาที่เกิดใหม่ แมรี่แค่
รู้ว่ากสิ่งในโลกนี้ไม่มีจริงยังยืน สิบกว่าปีที่ผ่านมา ไม่เคยมีภูเขาแบบนี้ โลกนี้กำลังเปลี่ยนแปลงอยู่
เสมอ

4.1.4.2 ฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์

4.1.4.2.1 โรงเรียน

ภาพที่ 4.29: โรงเรียนมัธยมของแม่รี่

โรงเรียนเป็นสถานที่สำคัญที่สุดในภาพยนตร์เรื่องนี้ เหตุการณ์ส่วนใหญ่เกิดในโรงเรียนมัธยม เช่น ผู้อำนวยการเก่าเสียชีวิต ผู้อำนวยการใหม่การตั้งกฎระเบียบใหม่บังคับให้นักเรียนย้ายเข้าหอในโรงเรียน การห้ามนักเรียนตั้งคำถามและต้องทำตามอย่างเดียว เธอพยายามแหกกฎ ซึ่งโดนไปขังในห้องมืด และอื่น ๆ โดยเฉพาะ หลังจากผู้อำนวยการเก่าเสียชีวิต ผู้สร้างหนังนี้สร้างดิสโทเปีย(Dystopia)ชัดเจนมากขึ้น

4.1.4.2.2 ร้านขนมโตเกียว

ภาพที่ 4.30: ร้านขนมโตเกียว

ร้านขนมโตเกียวเป็นสถานที่ที่แม่รี่พบกับเอ็มในครั้งแรก หลังจากนั้น ทุก ๆ ครั้งที่เขาเจอกันในร้านขนมโตเกียว ความรักของแม่รี่จะชัดเจนมากขึ้น จนถึงสุดท้าย เจ้าของของร้านขนมโตเกียวให้แม่รี่เลือกโทรหรือไม่โทรหาเอ็ม

4.1.4.2.3 ทางรถไฟ

ภาพที่ 4.31: ทางรถไฟ

ทางรถไฟนี้มีสองทาง ซึ่งเป็นตัวแทนของเส้นทางชีวิตและทางเลือกที่แตกต่างกัน เราเดินตรงกันมา โดยไม่รู้เลยใครจะเลี้ยวไปก่อน ในความสัมพันธ์ของแมรี่กับซูริ ซูริเลี้ยวไปก่อนแล้ว เพราะซูริเสียชีวิตอยู่แล้ว แมรี่ต้องเดินต่อเอง ในความสัมพันธ์ของแมรี่กับเอ็ม เอ็มเลี้ยวไปก่อนแล้ว เพราะเอ็มไม่ได้อีกซูริ

4.1.4.3 ฉากที่เป็นเวลายุคสมัย

4.1.4.3.1 ภาพในอดีต (Period Scene) ที่แมรี่กับซูริอยู่ด้วยกัน

ภาพที่ 4.32: ภาพในอดีตที่แมรี่กับซูริอยู่ด้วยกัน

แมรี่ฝันถึงอดีตที่อยู่กับซูริ เขาทั้งสองคนไปถ่ายรูไปด้วยกัน แมรี่อยากตื่นมาเพื่อเจอแบบเพื่อเจอ แต่ทุกอย่างเกิดในใจและจบลงที่ใจเช่นเดียวกัน

4.1.5 สัญลักษณ์พิเศษ (Symbol)

จากการวิเคราะห์สัญลักษณ์พิเศษในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่องนี้ พบสัญลักษณ์พิเศษต่าง ๆ ที่ใช้ในการถ่ายทอดเรื่องราวดังนี้

ตารางที่ 4.1: สัญลักษณ์พิเศษของภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy”

สัญลักษณ์ (Sign)	สัญลักษณ์แห่งเครื่องหมาย (Signifier)	สัญลักษณ์แห่งความหมาย (Signified)
 โรงเรียน	โรงเรียนเป็นสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ทุกอย่างระหว่างแม่ริ้กับซูรีในภาพยนตร์นอกกระแสนี้	ผู้ศึกษาจากภาพยนตร์ได้พบว่าโรงเรียนเป็นสังคมในจินตนาการ ซึ่งถูกกำหนดโดยคนกลุ่มเล็ก ๆ เพียงกลุ่มหนึ่ง ผู้ศึกษาเรียกคำว่าดิสโทเปีย
 ทางรถไฟ	ทางรถไฟจริง ๆ ที่คนได้เดินไป	ตัวแทนของเส้นทางชีวิตและทางเลือกที่แตกต่างกัน
 หนังสือรุ่น	หนังสือรุ่นที่แม่ริ้กับซูรีทำนอกด้วยกันในภาพยนตร์กระแสนี้	อำนาจของผู้บริหารและนักศึกษา ไม่ได้อนุญาตแสดงความคิดเห็น ซึ่งเวลาแม่ริ้ทำหนังสือรุ่นต้องทำเป็นแบบที่ผู้บริหารต้องการ

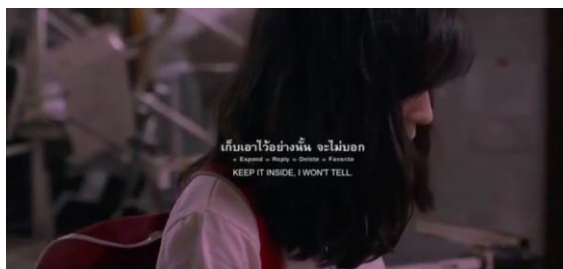
4.1.6 ขั้วขัดแย้ง (Conflict)

จากการวิเคราะห์ขั้วขัดแย้ง พบขั้วขัดแย้งประเภทต่าง ๆ ต่อไปนี้

4.1.6.1 ความขัดแย้งระหว่างคนกับคนของภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy”

4.1.6.1.1 เหตุการณ์ที่ 1 แม่ริ้คิดว่าเธอกับซูรีเป็นเพื่อนสนิทมากที่สุดในโลก อยากเข้ามหาวิทยาลัยเดียวกัน แต่ซูรีกำลังจะไปเรียนที่ต่างประเทศ แม่ริ้ขอซูรีไม่ไปเรียนที่ต่างประเทศ ซูรีสัญญาว่าไม่ไป เพราะว่าซูรีรักเธออยู่

ภาพที่ 4.33: เก็บเอาไว้อย่างนั้น จะไม่บอก

4.1.6.2 ความขัดแย้งภายในจิตใจของภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy”

ตารางที่ 4.2: ความขัดแย้งภายในจิตใจของภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy”

ผู้ขัดแย้ง	ข้อขัดแย้ง	
	ด้านบวก	ด้านลบ
แม่วี	เธอเติบโตขึ้น เธอก็เห็นความจริงอะไรต่างๆ มากขึ้น ซึ่งความจริงนั้นมันก็ไม่ได้สวยงามเท่าไร แต่ยอมรับได้ แม้ว่าเรื่องความรักหรือเรื่องมิตรภาพ	เธอคิดว่าอยู่คนเดียวไม่ได้ ต้องการคุณแม่มากกับซูริ อยู่ด้วยเสมอ หลังจากซูริเสียชีวิต ชีวิตของแม่วีเริ่มสูญเสีย

4.1.6.3 ความขัดแย้งระหว่างคนและสังคมของภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy”

ตารางที่ 4.3: ความขัดแย้งระหว่างคนและสังคมของภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy”

ข้อขัดแย้ง	
ตัวละคร	สังคม
แมรี	เมื่อผู้อำนวยการใหม่การตั้งกฎระเบียบใหม่ บังคับให้นักเรียนย้ายเข้าหอในโรงเรียน การห้ามนักเรียนตั้งคำถามและต้องทำตามอย่าง เดียว แมรีพยายามแหกกฎ ซึ่งโดนไปขังในห้อง มีดแมรีเกิดความสงสัยในกฎระเบียบของสังคม

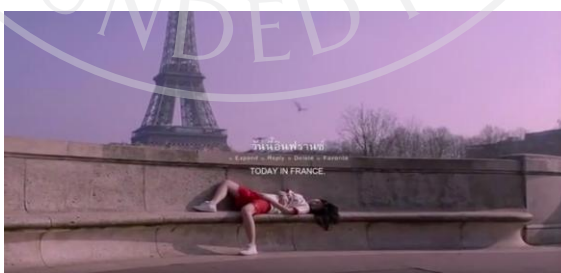
4.1.7 มุมมองการเล่าเรื่อง (Point of View)

จากการวิเคราะห์มุมมองการเล่าเรื่อง พบมุมมองการเล่าเรื่องแค่ 2 ประเภทดังต่อไปนี้

4.1.7.1 การเล่าเรื่องจากมุมมองบุคคลที่ 1 (The First-Person Narration)

ในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่องนี้ ทุก ๆ ครั้งที่พวกเขาเจอเหตุการณ์อะไร หนึ่งจะตัด ทวิตนั้นขึ้นมากลางจอ ทวิตนั้นก็เป็นเรื่องที่แมรีอยากเล่าให้ผู้ชมเข้าใจในตอนนั้น แมรีมีอารมณ์อะไร ได้เจอเหตุการณ์อะไร ยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.34: ตัวอย่างที่เล่าเรื่องจากมุมมองที่ 1

4.1.7.2 การเล่าเรื่องจากมุมมองที่ 3 (The Third-Person Narration)

ในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่องนี้ บางที่ การเล่าเรื่องจากมุมมองที่ 3 เพื่อให้ผู้ชมรู้ว่าแมรีเป็นอย่างไรในมุมมองของซูรี เพื่อแสดงออกความสัมพันธ์ระหว่างแมรีกับซูรี ซึ่งเป็นมิตรภาพหรือว่าความรัก ยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.35: ตัวอย่างที่เล่าเรื่องจากมุมมองที่ 3

4.2 ภาพยนตร์นอกกระแสจีน เรื่อง “Ne Zha”

ภาพที่ 4.36: ภาพยนตร์นอกกระแสจีน เรื่อง “Ne Zha”

ภาพยนตร์เรื่องนี้พูดถึงความสุขและปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาการเติบโตของวัยรุ่นหญิง ภาพยนตร์เรื่องนี้เริ่มต้นโดยสัปดาห์ของคนหนึ่งกำลังทำความสะอาดอพยพอยู่ที่หอประกอบพิธีฌาปนกิจ ซึ่งแสดงถึงจุดจบของนักแสดงหญิงที่ชื่อว่า หวางเสี่ยวปิง จากนั้นเป็นการบอกเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นเมื่อยี่สิบปีก่อน นักเรียนที่เพิ่งย้ายโรงเรียนมาใหม่ชื่อว่า หลี่เสี่ยวลู่ และนักเรียนระดับหัวกะทิชื่อว่า หวางเสี่ยวปิง หลังจากที่แลกเปลี่ยนความลับซึ่งกันและกัน ทั้งคู่กลายเป็นเพื่อนสนิทกัน พวกเขาจะใช้เวลาอ่านหนังสือของ San maο ด้วยกัน และบางครั้งก็แอบโดดเรียนไปขโมยของกินที่ร้านอาหาร พวกเขาได้พบสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อยู่ในเมืองเล็ก และพยายามรักษาใคร่รัก ซึ่งเป็นความลับเฉพาะพวกเขาสองคน ต่อมา หลี่เสี่ยวลู่ ได้พบกับเด็กชายที่ค่อนข้างจะมีอารมณ์ขันและมองโลกในแง่ดีที่ชื่อว่า สู่

เจ็ย หวางเสี่ยวปิง ที่ผิดหวังจากการสอบเข้าเรียนระดับมัธยมปลายได้เข้าเรียนในโรงเรียนพยาบาล เธอได้ตกหลุมรักครูฝึกทหาร เขาเป็นชายในอุดมคติที่ชื่อว่า หลี่ตานหยาง หลังจากนั้น ความสนิทสนมระหว่าง หวางเสี่ยวปิง และ หลี่เสี่ยวลู่ ก็ค่อย ๆ เปลี่ยนไป หวางเสี่ยวปิง ต้องการที่จะติดตามครูฝึกทหารผู้เป็นชายในอุดมคติของเธอ จึงได้แอบไปสมัครเข้าเป็นทหาร แต่พ่อแม่ของเธอรู้เรื่องเสียก่อน การประชุมปรึกษาหารือในครอบครัวของเธอนั้นพ่อแม่ไม่เห็นด้วย เธอจึงตัดสินใจฆ่าตัวตาย ยี่สิบปีต่อมา หลี่เสี่ยวลู่ ได้เป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งได้เดินทางกลับบ้าน คุณแม่ของ หวางเสี่ยวปิง ได้นำกล่องบุหรีของ หวางเสี่ยวปิง ที่เก็บไว้ก่อนตายส่งให้หลี่เสี่ยวลู่ หลังจากหลี่เสี่ยวลู่เห็นกันบุหรีภายในกล่องเธอก็ค่อย ๆ เข้าใจความรู้สึกของ หวางเสี่ยวปิง ก่อนจะฆ่าตัวตายว่าเธอนั้นเจ็บปวดและทุกข์ใจมากเพียงใดการบอกเล่าเรื่องราวของเด็กสาวคนหนึ่งตั้งแต่การเติบโต การคบเพื่อน การผิดหวังจากความรัก การหย่าร้างของครอบครัวและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกมา โดยเฉพาะช่วงชีวิตวัยรุ่นที่ยังค้นหาตัวเองไม่เจอ และสุดท้ายทั้งคู่ก็เลือกที่จะเดินตามเส้นทางของตัวเอง

4.2.1 โครงเรื่อง (Plot)

ผู้ศึกษาจะสรุปโครงเรื่องประกอบ 5 ขั้นตอน ได้แก่ เริ่มเรื่อง พัฒนาเหตุการณ์ ภาวะวิกฤต ภาวะคลี่คลาย และการยุติเรื่องดังต่อไปนี้

4.2.1.1 เริ่มเรื่อง (Exposition)

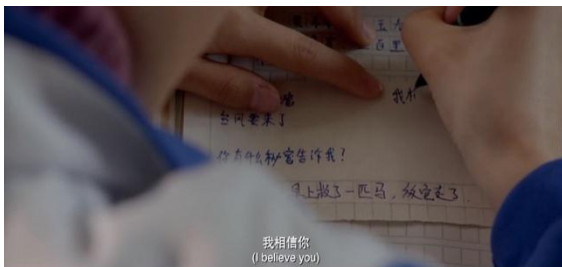
4.2.1.1.1 เหตุการณ์ที่ 1 ภาพยนตร์เรื่องนี้เริ่มต้นโดยสลับระหว่างคนหนึ่งที่กำลังทำความสะอาดศพอยู่ที่หอประกอบพิธีฌาปนกิจ ซึ่งแสดงถึงจุดจบของนักแสดงหญิงที่ชื่อว่า หวางเสี่ยวปิง

ภาพที่ 4.37: ทำความสะอาดศพ

4.2.1.1.2 เหตุการณ์ที่ 2 จากนั้นเป็นการบอกเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นเมื่อยี่สิบปีก่อน นักเรียนที่เพิ่งย้ายโรงเรียนมาใหม่ชื่อว่า หลี่เสี่ยวลู่ และนักเรียนระดับหัวกะทิชื่อว่า หวางเสี่ยวปิง พวกเขาแลกเปลี่ยนความลับซึ่งกันและกัน

ภาพที่ 4.38: การแลกเปลี่ยนความลับ

4.2.1.1.3 เหตุการณ์ที่ 3 ทั้งคู่กลายเป็นเพื่อนสนิทกัน พวกเขา มักจะใช้เวลาอ่านหนังสือของ San mao ด้วยกัน แสดงออกพวกเขาทั้งสองคนชอบเสรีภาพ

ภาพที่ 4.39: หนังสือของ San mao

4.2.1.2 พัฒนาเหตุการณ์ (Raising Action)

4.2.1.2.1 เหตุการณ์ที่ 1 บางครั้งก็แอบโดดเรียนไปขโมยของกินที่โรงอาหาร แสดงออกหวางเสี่ยวปิงไม่ได้เป็นนักเรียนที่ดีในหัวใจของครู เธออยากทำทุกอย่างตามใจ แม้ว่าสิ่งนี้ถูกหรือไม่ถูก

ภาพที่ 4.40: แอบโดดเรียนไปขโมยของกินที่โรงอาหาร

4.2.1.2.2 เหตุการณ์ที่ 2 พวกเขาได้พบสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อยู่ในเมืองเล็ก และพยายามรักษาใคร่รัก ซึ่งเป็นความลับเฉพาะพวกเขาสองคน

ภาพที่ 4.41: สถานที่ศักดิ์สิทธิ์

4.2.1.2.3 เหตุการณ์ที่ 3 ต่อมา หลี่เสี่ยวลู่ ได้พบกับเด็กชายที่ค่อนข้างจะมี อารมณ์ขันและมองโลกในแง่ดีที่ชื่อว่าสูเจี๋ย สูเจี๋ยสารภาพกับหลี่เสี่ยวลู่

ภาพที่ 4.42: หลี่เสี่ยวลู่ ได้พบกับสูเจี๋ย

4.2.1.2.4 เหตุการณ์ที่ 4 หวางเสี่ยวปิง ที่ผิดหวังจากการสอบเข้าเรียนระดับมัธยมปลายได้เข้าเรียนในโรงเรียนพยาบาล นี่ก็คือเริ่มต้นของการเลือกเส้นทางของชีวิตของหลี่เสี่ยวลู่และหวางเสี่ยวปิง

ภาพที่ 4.43: โรงเรียนพยาบาล

4.2.1.2.5 เหตุการณ์ที่ 5 หวางเสี่ยวปิงได้ตกหลุมรักครูฝึกทหาร เขาเป็นชายในอุดมคติที่ชื่อว่า หลี่ตานหยาง หลังจากนั้น ความสนิทสนมระหว่าง หวางเสี่ยวปิง และ หลี่เสี่ยวลู่ ก็ค่อย ๆ เปลี่ยนไป

ภาพที่ 4.44: การฝึกทหาร

4.2.1.3 ภาวะวิกฤต (Climax)

4.2.1.3.1 เหตุการณ์ที่ 1 หวางเสี่ยวปิง ต้องการที่จะติดตามครูฝึกทหารผู้เป็นชายในอุดมคติของเธอ จึงได้แอบไปสมัครเข้าเป็นทหาร แต่พ่อแม่ของเธอรู้เรื่องเสียก่อน

ภาพที่ 4.45: พ่อแม่ไม่อนุญาตไปสมัครเข้าเป็นทหาร

4.2.1.3.2 เหตุการณ์ที่ 2 การประชุมปรึกษาหารือในครอบครัวของเธอนั้นพ่อแม่ไม่เห็นด้วย เธอจึงตัดสินใจฆ่าตัวตาย เพราะเธอคิดว่าทุกวันที่อาศัยอยู่ในครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ก็เหนื่อยเกินไป เธอไม่สามารถทำสิ่งที่เธออยากทำ

ภาพที่ 4.46: การประชุมปรึกษาหารือในครอบครัว

4.2.1.4 ภาวะคลี่คลาย (Falling Action)

4.2.1.4.1 เหตุการณ์ที่ 1 ยี่สิบปีต่อมา หลี่เสี่ยวลู ได้เป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งได้เดินทางกลับบ้าน คุณแม่ของ หวางเสี่ยวปิง ได้นำกล่องบุหรีของ หวางเสี่ยวปิง ที่เก็บไว้ก่อนตายส่งให้ หลี่เสี่ยวลู

ภาพที่ 4.47: กล่องบุหรีของ

4.2.1.5 การยุติเรื่อง (Ending)

4.2.1.5.1 เหตุการณ์ที่ 1 หลังจากหลี่เสี่ยวลูเห็นกล่องบุหรีภายในกล่องเธอก็ค่อย ๆ เข้าใจความรู้สึกของหวางเสี่ยวปิงก่อนจะฆ่าตัวตายว่าเธอนั้นเจ็บปวดและทุกข์ใจมากเพียงใด

ภาพที่ 4.48: เห็นกันบูทหรือภายในกล่อง

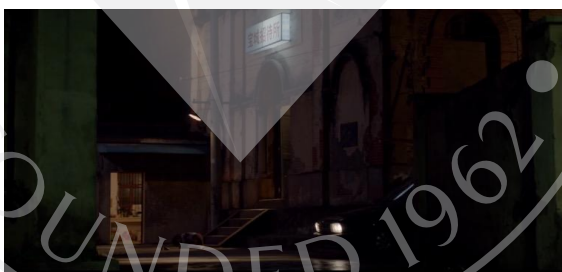

4.2.2 แก่นความคิด (Theme)

จากเหตุการณ์หลักสามเรื่องของภาพยนตร์นอกกระแสนี้ ผู้ศึกษาได้พบว่าแก่นความคิดของภาพยนตร์คือ “ทุกสิ่งในโลกนี้ไม่มีจริงยั่งยืน” โดยมีเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่สะท้อนแก่นของเรื่องดังนี้

4.1.2.1 เหตุการณ์ที่ 1 การหย่าร้างของพ่อแม่ พ่อขับรถไปและแม่กำลังร้องไห้อยู่บนถนน จากเหตุการณ์นี้ผู้ศึกษาได้พบว่าครอบครัวของหวางเสี่ยวปิงไม่สามารถอยู่ตลอดไปได้

ภาพที่ 4.49: แม่กำลังร้องไห้อยู่บนถนน

4.1.2.2 เหตุการณ์ที่ 2 การประชุมปรึกษาหารือในครอบครัวของเธอนั้นพ่อแม่ไม่เห็นด้วย หวางเสี่ยวปิงจึงตัดสินใจฆ่าตัวตาย จากเหตุการณ์นี้ผู้ศึกษาได้พบว่าความรักและชีวิตของหวางเสี่ยวปิงไม่สามารถอยู่ตลอดไปได้

ภาพที่ 4.50: หวางเสี่ยวปิงจึงตัดสินใจฆ่าตัวตาย

4.1.2.3 เหตุการณ์ที่ 2 ทั้งคู่ก็เลือกที่จะเดินตามเส้นทางของตัวเอง ม้าสีขาวเหมือนกับช่วงชีวิตวัยรุ่นของทั้งสองคน ผ่านไปแล้วไม่สามารถย้อนกลับมาได้ จากเหตุการณ์นี้ผู้ศึกษาได้พบว่า มิตรภาพของหวางเสี่ยวปิงไม่สามารถอยู่ตลอดไปได้

ภาพที่ 4.51: หลี่เสี่ยวลู่ไปหาม้าสีขา

4.2.3 ตัวละคร (Character)

จากการวิเคราะห์ตัวละคร (Character) ในภาพยนตร์นอกกระแสนี้ ซึ่งผู้ศึกษาสามารถแบ่งประเภทของตัวละครใช้เกณฑ์บทบาทในภาพยนตร์ พบตัวละคร 2 ประเภท (1)ตัวละครหลัก และ (2)ตัวละครรอง และตามมิติของตัวละครหลัก (Field, 1984) สามารถแยกออกเป็น (1)ชีวิตเบื้องหลัง และ (2)ชีวิตเบื้องหน้า ดังต่อไปนี้

4.2.3.1 ตัวละครหลัก (Main Character)

ภาพที่ 4.52: หวางเสี่ยวปิง

ชีวิตเบื้องหลัง(Interior) เป็นผู้หญิงทรยศและไฝฝืนความอิสระ แสวงหาความรัก แต่
รับการผูกมัดจากครอบครัว

ชีวิตเบื้องหน้า(Exterior) เขาเคยเป็นนักเรียนชั้นเยี่ยม เขาแลกเปลี่ยนความลับกับ หลี่
เสี่ยวลู่ ซึ่งกันและกันจึงกลายเป็นเพื่อนสนิทกัน ชอบอ่านหนังสือของ San Mao หวางเสี่ยวปิง ผิดหวัง
จากการสอบเข้าเรียนระดับมัธยมปลาย จึงแยกทางกับ หลี่เสี่ยวลู่ เธอได้ตกหลุมรักครูฝึกทหาร เขา
เป็นชายในอุดมคติที่ชื่อว่า หลี่ตานหยาง แต่เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในงาน พวกเขาไม่ได้เป็นคู่รัก
แล้วในช่วงเวลาของการฝึกภาคปฏิบัติที่โรงพยาบาล หวางเสี่ยวปิง โดนลวนลามโดยนายแพทย์ ใน
ที่สุด เขาฆ่าตัวตายเนื่องจากการประชุมปรึกษาหารือในครอบครัว

4.1.3.2 ตัวละครรอง (Subordinate Character)

ภาพที่ 4.53: หลี่เสี่ยวลู่

หลี่เสี่ยวลู่ มีบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวคล้าย ๆ กับ หวางเสี่ยวปิง ซึ่งเป็นผู้หญิงที่ทรยศ และไฝฝืนความอิสระ ได้ปล่อยม้าสีขาของเธอไป เขาแลกเปลี่ยนความลับกับ หวางเสี่ยวปิง ซึ่งกันและกันจึงกลายเป็นเพื่อนสนิทกัน หลี่เสี่ยวลู่ ก็ชอบอ่านหนังสือของ San Mao เขาได้ตกหลุมรักชายชื่อว่า หลี่दानหยาง ในช่วงเวลาที่เรียนที่โรงเรียนมัธยมปลาย สูเจี๋ย และความสนิทสนมระหว่าง หวางเสี่ยวปิง และ หลี่เสี่ยวลู่ ก็ค่อย ๆ เปลี่ยนไป ในที่สุด เขาได้เป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งได้เดินทางกลับบ้าน เขาเห็นก้นบูหรือภายในกล่องเธอก็ค่อย ๆ เข้าใจความรู้สึกของ หวางเสี่ยวปิง ก่อนจะฆ่าตัวตายว่าเธอนั้นเจ็บปวดและทุกข์ใจมากเพียงใด

ภาพที่ 4.54: สูเจี๋ย

สูเจี๋ยเป็นผู้ชายที่ช่วยชีวิตของ หวางเสี่ยวปิง จากการจมน้ำ เขาได้ตกหลุมรัก หลี่เสี่ยวลู่ ที่เป็นผู้หญิงที่ชอบอ่านหนังสือของ San Mao เขาโรงเรียนมัธยมปลายเดียวกันกับ หลี่เสี่ยวลู่ แต่ในที่สุด เขาไม่ได้เป็นคู่รักกับ หลี่เสี่ยวลู่ ในภาพยนตร์เรื่องนี้ สูเจี๋ย ส่งผลกระทบต่อทางเลือกสำหรับทิศทางชีวิตของ หลี่เสี่ยวลู่

ภาพที่ 4.55: หลี่ตานหยาง

หลี่ตานหยางเป็นครูฝึกทหาร หวางเสี่ยวปิงใช้นิสัยความเป็นผู้หญิงที่ทำตัวมีความลับ นำค้นหาเป็นเครื่องดิ่งดูดายที่ชื่อว่า หวางเสี่ยวปิง ให้สนใจในตัวเธอ เขาได้ตกหลุมรัก หวางเสี่ยวปิง และไปสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อยู่ในเมืองเล็กของ หวางเสี่ยวปิง ด้วย ในที่สุด เนื่องจากการแลกเปลี่ยนในงาน เขาไม่สามารถอยู่กับหวางเสี่ยวปิงได้

ภาพที่ 4.56: คุณพ่อของหวางเสี่ยวปิง

คุณพ่อของ หวางเสี่ยวปิง การตกวาง การหย่าร้างกับครู Xu และรักลูกสาวของตัวเอง แต่ไม่รู้จะแสดงความรักออกอย่างไร ในที่สุด ทำให้ลูกสาวฆ่าตัวตาย

ภาพที่ 4.57: ครูสู

ครูสูเป็นผู้หญิงที่รักสามีมาก ไม่ได้ยอมรับการทารุณของสามี อยากให้ลูกสาวอยู่กับเอง เสนอ ไม่อยากเขาสมัครการเข้าเป็นทหาร ในที่สุด ทำให้ลูกสาวฆ่าตัวตาย

4.2.4 ฉาก (Setting)

จากการวิเคราะห์ฉากในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่องนี้ พบฉากต่าง ๆ ที่ใช้ในการถ่ายทอด เรื่องราวดังนี้

4.2.4.1 ฉากที่เป็นธรรมชาติ

4.2.4.1.1 สถานที่ศักดิ์สิทธิ์

ภาพที่ 4.58: สถานที่ศักดิ์สิทธิ์

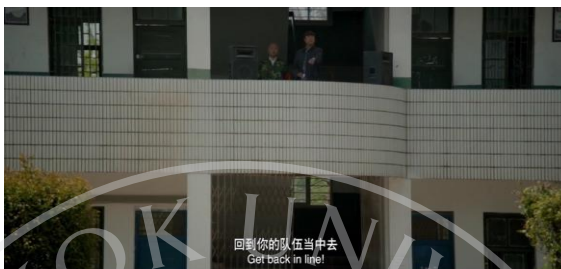
ในภาพยนตร์เรื่องนี้ หลังจาก หวางเสี่ยวปิง และ หลี่เสี่ยวลู๋ กลายเป็นเพื่อนสนิทกัน พวกเขาไปหาสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ในเมืองเล็ก และพยายามรักษาใคร่รัก ซึ่งเป็นความลับเฉพาะพวกเขาสองคน สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ก็เป็นสถานที่ หลี่เสี่ยวลู๋ พบกับ สูเจีย ในครั้งแรก สุดท้าย หวางเสี่ยวปิง พา หลี่ดานหยาง มาสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ด้วย เมื่อพวกเขารักกัน

4.2.4.2 ฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์

4.2.4.2.1 โรงเรียนมัธยม

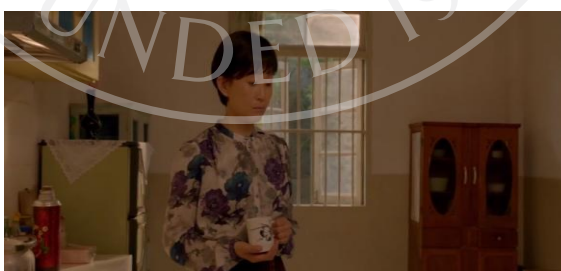
ภาพที่ 4.59: โรงเรียนมัธยม

ในภาพยนตร์เรื่องนี้ โรงเรียนมัธยมเป็นสถานที่เกิดมิตรภาพระหว่าง หวางเสี่ยวปิง และ หลี่เสี่ยวลู่ ตอนแรก หลี่เสี่ยวลู่ ที่เพิ่งย้ายโรงเรียนมาใหม่ และ หวางเสี่ยวปิง ที่เป็นนักเรียนระดับหัวกะทิ หลังจากที่แลกเปลี่ยนความลับซึ่งกันและกัน ทั้งคู่กลายเป็นเพื่อนสนิทกัน พวกเขา มักจะใช้เวลาอ่านหนังสือของ San Mao ด้วยกัน และบางครั้งก็แอบโดดเรียนไปขโมยของกินที่โรงอาหาร โรงเรียนมัธยมเป็นสถานที่เกิดมิตรภาพระหว่าง หวางเสี่ยวปิง และ หลี่เสี่ยวลู่

4.2.4.2.2 บ้านของหวางเสี่ยวปิง

ภาพที่ 4.60: บ้านของหวางเสี่ยวปิง

ในภาพยนตร์เรื่องนี้ บ้านเป็นสถานที่สำคัญที่สุด เพราะสภาพแวดล้อมของครอบครัวกำหนดโลกทัศน์(World Outlook) แนวโน้มชีวิต(Outlook on Life) ของหวางเสี่ยวปิง

4.2.5 สัญลักษณ์พิเศษ (Symbol)

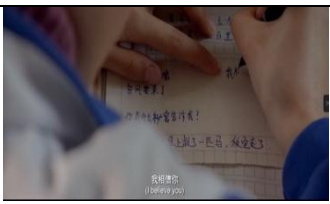
จากการวิเคราะห์สัญลักษณ์พิเศษในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่องนี้ พบสัญลักษณ์พิเศษต่าง ๆ ที่ใช้ในการถ่ายทอดเรื่องราวดังนี้

ตารางที่ 4.4: สัญลักษณ์พิเศษของภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง “Ne Zha”

สัญลักษณ์ (Sign)	สัญลักษณ์แห่งเครื่องหมาย (Signifier)	สัญลักษณ์แห่งความหมาย (Signified)
 <p>หนังสือของ San Mao</p>	<p>หนังสือของ-San Mao ที่เขาอ่านด้วยกัน</p>	<p>เสรีภาพ หนังสือของ San Mao ที่แทนอิสระ เพราะนักเขียน San Mao เป็นนักเขียนที่แตกต่างกันมากกับนักเขียนทั่วไปในสมัยนั้น เขาตามผู้ชายคนหนึ่งไปอยู่ที่ต่างประเทศ เพื่อมีเพศสัมพันธ์อย่างอิสระ เสรี หนังสือของเขาเป็นเรื่องที่ทันสมัย</p>
 <p>ม้าสีขาว</p>	<p>ตัวม้าสีขาวจริง ๆ ที่หนีเสี่ยวลูปลอยไป</p>	<p>ม้าสีขาวยังที่แทนช่วงชีวิตวัยรุ่นของทั้งสองคน หลี่เสี่ยวลูได้ปล่อยม้าสีขาวของเธอไป เรื่องนี้เป็นความลับของเธอ เธอแลกเปลี่ยนความลับนี้ให้กับ หวางเสี่ยวปิง หลังจากนั้น พวกเขากลายเป็นเพื่อนสนิท โดยมีเวลาที่สนุกสนานกัน แต่สุดท้าย ทั้งคู่ก็เลือกที่จะเดินตามเส้นทางของตัวเอง ม้าสีขาวเหมือนกับช่วงชีวิตวัยรุ่นของทั้งสองคน ผ่านไปแล้วไม่สามารถย้อนกลับมาได้</p>

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ): สัญลักษณ์พิเศษของภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง “Ne Zha”

สัญลักษณ์ (Sign)	สัญลักษณ์แห่งเครื่องหมาย (Signifier)	สัญลักษณ์แห่งความหมาย (Signified)
 <p>จดหมาย</p>	จดหมายที่เขาทิ้งสองคนเขียน- ในภาพยนตร์	จดหมายที่แทน มิตรภาพระหว่าง หวางเสี่ยวปิง และ หลี่เสี่ยวลู่ ในเริ่มต้นของ ภาพยนตร์เรื่องนี้ พวกเขา แลกเปลี่ยนความลับซึ่งกันและ กัน ทั้งคู่กลายเป็นเพื่อนสนิท กัน ต่อมาพวกเขาไปหาสถานที่ ศักดิ์สิทธิ์อยู่ในเมืองเล็ก และ พยายามรักษาใคร่รัก ซึ่งเป็น ความลับเฉพาะพวกเขาสองคน

4.2.6 ขั้วขัดแย้ง (Conflict)

จากการวิเคราะห์ขั้วขัดแย้ง พบขั้วขัดแย้งประเภทต่าง ๆ ต่อไปนี้

4.2.6.1 ความขัดแย้งระหว่างคนกับคนของภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง “Ne Zha”

4.2.6.1.1 ความขัดแย้งระหว่าง หวางเสี่ยวปิง และ หลี่เสี่ยวลู่

4.2.6.1.1.1 เหตุการณ์ที่ 1 หลังจากพวกเขาเรียนที่โรงเรียนที่แตกต่าง
กัน ความสนิทสนมระหว่าง หวางเสี่ยวปิง และ หลี่เสี่ยวลู่ ก็ค่อย ๆ เปลี่ยนไป พวกเขาเลือกทิศทางที่
แตกต่างในชีวิต

ภาพที่ 4.61: เรียนที่โรงเรียนที่แตกต่างกัน

4.2.6.1.1.2 เหตุการณ์ที่ 2 ยี่สิบปีต่อมา หลี่เสี่ยววู่ ได้เดินทางกลับบ้าน คุณแม่ของ หวางเสี่ยวปิง ได้นำกล่องบุหรีของ หวางเสี่ยวปิง ที่เก็บไว้ก่อนตายส่งให้ หลี่เสี่ยววู่ หลังจาก หลี่เสี่ยววู่ เห็นกำบุหรีภายในกล่องเธอก็ค่อย ๆ เข้าใจความรู้สึกของ หวางเสี่ยวปิง ก่อนจะ ฆ่าตัวตายว่าเธอนั้นเจ็บปวดและทุกข์ใจมากเพียงใด

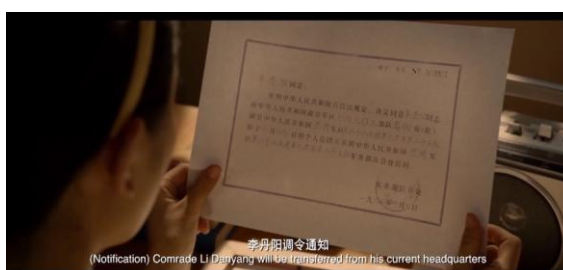
ภาพที่ 4.62: กำบุหรีภายในกล่อง

4.2.6.1.2 ความขัดแย้งระหว่างหวางเสี่ยวปิงและหลี่ตานหยาง

4.2.6.1.2.1 เหตุการณ์ที่ 1 หวางเสี่ยวปิง ที่ผิดหวังจากการสอบเข้าเรียน ระดับมัธยมปลายได้เข้าเรียนในโรงเรียนพยาบาล เธอได้ตกหลุมรักครูฝึกทหาร เขาเป็นชายในอุดมคติ ที่ชื่อว่า หลี่ตานหยาง, หวางเสี่ยวปิง ใช้นิสัยความเป็นผู้หญิงที่ทำตัวมีความลึกลับน่าค้นหาเป็นเครื่อง ดึงดูดชายที่ชื่อว่าหวางเสี่ยวปิงให้สนใจในตัวเธอ เขาได้ตกหลุมรักหวางเสี่ยวปิงและไปสถานที่ คักดีลีทรีอยู่ในเมืองเล็กของ หวางเสี่ยวปิง ด้วย เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในงาน พวกเขาไม่ได้เป็น คู่รัก

ภาพที่ 4.63: หลี่ตานหยางจะทำงานที่เมืองอื่น

4.2.6.1.3 ความขัดแย้งระหว่าง หวางเสี่ยวปิง และ คุณพ่อ

4.2.6.1.3.1 เหตุการณ์ที่ 1 หวางเสี่ยวปิง เป็นคนที่มีอิสระมากหมาย เขาคิดว่าคุณพ่อเป็นคนที่ไม่มีชื่อเสียง คุณพ่อตกหลุมรักกับผู้หญิงคนอื่น และทิ้งครอบครัว แต่คุณพ่อ รักลูกสาวอย่างสุดซึ้ง ในอีกด้านหนึ่ง คุณพ่อเหมือนกับ หวางเสี่ยวปิง ในภาพยนตร์เรื่องนี้ ทั้งสองคน อยากได้ชีวิตอย่างอิสระ และมีเพศสัมพันธ์อย่างอิสระเสรี อย่างไรก็ตาม พวกเขาไม่เข้าใจความรู้สึกซึ่งกันและกัน หวางเสี่ยวปิง บอกคุณพ่อว่า เกิดมาครั้งเดียวตายครั้งเดียวจงใช้ชีวิตอย่างคุ้มค่า

ภาพที่ 4.64: หวางเสี่ยวปิงคุยกับคุณพ่อ

4.2.6.1.4 ความขัดแย้งระหว่าง หวางเสี่ยวปิง และ คุณแม่

4.2.6.1.4.1 เหตุการณ์ที่ 1 หวางเสี่ยวปิง คิดว่าคุณแม่เป็นผู้หญิงที่ ล้มเหลว สามีตกหลุมรักกับเมียน้อย ทิ้งครอบครัวออก และคุณแม่อยากให้ หวางเสี่ยวปิง อยู่กับเอง เสมอ ไม่ยอมรับลูกสาวไปสมัครเข้าเป็นทหาร ทำให้ลูกสาวตัดสินใจฆ่าตัวตาย

ภาพที่ 4.65: คุณแม่ไม่อนุญาตไปสมัครเป็นทหาร

4.2.6.2 ความขัดแย้งภายในจิตใจของภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง “Ne Zha”

ตารางที่ 4.5: ความขัดแย้งภายในจิตใจของภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง “Ne Zha”

ผู้ขัดแย้ง	ข้อขัดแย้ง	
	ด้านบวก	ด้านลบ
หวางเสี่ยวปิง	เขาเป็นนักเรียนระดับหัวกะทิในห้อง การเขียนบทความได้อันดับแรกในการแข่งขัน เขาเชื่อว่า เกิดมาครั้งเดียวตายครั้งเดียวจงใช้ชีวิตอย่างคุ้มค่า	เขาเกลียดพ่อแม่ เขาคิดว่าพ่อแม่ไม่สามารถให้ครอบครัวที่สมบูรณ์
หลี่เสี่ยวลู่	มีความรักกับชีวิต	ไม่เชื่อใจกับเพื่อน

4.2.6.3 ความขัดแย้งระหว่างคนและสังคมของภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง “Ne Zha”

ตารางที่ 4.6: ความขัดแย้งระหว่างคนและสังคมของภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง “Ne Zha”

ข้อขัดแย้ง	
ตัวละคร	สังคม
หวางเสี่ยวปิง	คิดว่าสังคมไม่ให้อิสระกับเอง ทุก ๆ คนต้องตามระบบสังคม โดยเฉพาะคิดว่าคนส่วนใหญ่เป็นคนที่แคบใจ
หลี่เสี่ยวลู่	คิดว่าสังคมไม่ให้อิสระกับเอง แต่เขาเชื่อว่าเขามีความสามารถจะทำให้ระบบสังคมเปลี่ยนแปลงได้

4.2.7. มุมมองการเล่าเรื่อง (Point of View)

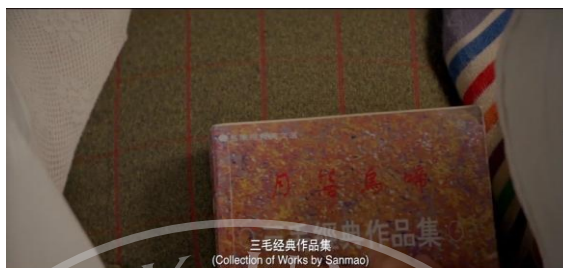
จากการวิเคราะห์มุมมองการเล่าเรื่อง พบมุมมองการเล่าเรื่องแค่ 2 ประเภทดังต่อไปนี้

4.2.7.1 การเล่าเรื่องจากมุมมองบุคคลที่ 1 (The First-Person Narration)

ในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่องนี้ แสดงออกเรื่องที่เกิดใน หวางเสี่ยวปิง และ หลี่เสี่ยวลู่ เช่น เขาแลกเปลี่ยนความลับ อ่านหนังสือของ San Mao ด้วยกัน แอบโดดเรียนไปขโมยของกินที่ร้านอาหาร พวกเขาได้พบสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อยู่ในเมืองเล็ก จึงถึงเรียนที่โรงเรียนแตกต่างกัน นอกจากนี้ มุมมองนี้ช่วยแสดงออกสาเหตุที่ หวางเสี่ยวปิง ตัดสินใจฆ่าตัวตาย หลังจาก หวางเสี่ยวปิง เสียชีวิต

แล้ว ยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

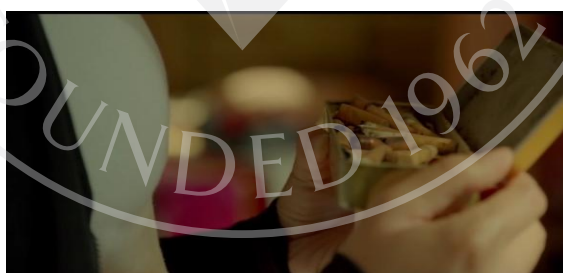
ภาพที่ 4.66: ตัวอย่างที่เล่าเรื่องจากมุมมองที่ 1

4.2.7.2 การเล่าเรื่องจากมุมมองที่ 3 (The Third-Person Narration)

ในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่องนี้ หลี่เสี่ยวลู่กลับมา คุณแม่ของ หวางเสี่ยวปิง ได้นำ กล้องบุหรีของ หวางเสี่ยวปิง ที่เก็บไว้ก่อนตายส่งให้ หลี่เสี่ยวลู่ หลังจาก หลี่เสี่ยวลู่ เห็นกันบุหรี ภายในกล่องเธอจึงค่อย ๆ เข้าใจความรู้สึกของ หวางเสี่ยวปิง ก่อนจะฆ่าตัวตายว่าเธอนั้นเจ็บปวดและ ทุกข์ใจมากเพียงใด ยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.67: ตัวอย่างที่เล่าเรื่องจากมุมมองที่ 3

4.3 สรุป

ในบทนี้ ผู้ศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างของภาพยนตร์นอกกระแสไทย เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ ภาพยนตร์นอกกระแสจีน เรื่อง “Ne Zha” ซึ่งวิเคราะห์องค์ประกอบทั้ง 7 ประการ โดยพบว่าผลที่ต่างกล่าว

ตารางที่ 4.7: สรุปลักษณะการสร้างการเล่าเรื่อง

โครงสร้างการเล่าเรื่อง							
โครงเรื่อง	แก่นความคิด	ตัวละคร	ฉาก	สัญลักษณ์พิเศษ	ข้อขัดแย้ง	มุมมองการเล่าเรื่อง	
Mary is Happy Mary is Happy	ทุกสิ่งในโลกนี้ไม่มีจริง แต่ไม่มีที่ยั่งยืน	ตัวละครหลัก- แมรี่ ตัวละครรอง- ซูริ เอ็ม และผู้อ่านรายการ	ฉากที่เป็นธรรมชาติ- ภูเขา ฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์- โรงเรียน ร้านขนมโตเกียว และ ทางรถไฟ -ฉากที่เป็นเวลายุคสมัย ภาพ ในอดีต	-โรงเรียนแสดงถึง สังคมเงินต้นทางการ -ทางรถไฟแสดงถึง เส้นทางในชีวิต -หนังสือรุ่นแสดงถึง อำนาจ	ความขัดแย้ง ระหว่าง -ตัวละคร แมรี่ กับซูริ ภายในจิตใจ -คนและสังคม	มุมมองบุคคลที่ 1 -มุมมองบุคคลที่ 3	
Ne zha	ทุกสิ่งในโลกนี้ไม่มีจริง ยั่งยืน	ตัวละครหลัก- หวาง- เสี่ยวปิง ตัวละครรอง- หลี่เสี่ยว ลู สุเจีย หลี่ต่านหยาง คุณพ่อกับคุณแม่	ฉากที่เป็นธรรมชาติ สถานที่- ดักคิลีที ฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์- โรงเรียนมัธยม บ้าน	-หนังสือของ San Mao แสดงถึง เสรีภาพ -ม้าสีขาว แสดงถึง ชีวิตวัยรุ่น - จดหมาย แสดงถึง มิตรภาพ	ความขัดแย้ง ระหว่าง -ตัวละคร ภายในจิตใจ -คนและสังคม	มุมมองบุคคลที่ 1 -มุมมองบุคคลที่ 3	

ตารางที่ 4.8: การเปรียบเทียบในภาพยนตร์นอกกระแสทั้งสองเรื่องนี้

	ความใกล้เคียง	ความแตกต่าง	การตีความหมาย
โครงเรื่อง	-ภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องนี้ มีการลำดับเหตุการณ์ในการเล่าเรื่อง 5 ขั้นตอน	-ภาพยนตร์นอกกระแสจีน เรื่อง “Ne zha” มีเหตุการณ์ที่น้อยกว่าภาพยนตร์นอกกระแสไทย เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy”	- “Mary is Happy Mary is Happy” มีการเล่าเรื่องจากชีวิตของแมรี่ ซึ่งมีเหตุการณ์เล็ก ๆ ที่เกิดในทุกวันและหลายเหตุการณ์ประกอบเป็นชีวิตของแมรี่ แต่ในเรื่อง “Ne zha” ผู้กำกับชอบเล่าเรื่องถึงเหตุการณ์ใหญ่ที่เกิดในชีวิต ทุกเหตุการณ์ต้องแสดงออก แก่นความคิดของภาพยนตร์
แก่นความคิด	-ภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องนี้ มีแก่นความคิดเดียวกัน คือ ทุกสิ่งในโลกนี้ไม่มีจีรังยั่งยืน	-ภาพยนตร์นอกกระแสจีน เรื่อง “Ne zha” เล่าเรื่องถึงแก่นความคิดในเน้นความเป็นครอบครัวเป็นหลัก -ภาพยนตร์นอกกระแสไทย เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” เล่าเรื่องถึงเพื่อนและความรักเป็นหลักเพื่อแสดงแก่นความคิด	ภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องนี้มีแก่นความคิดอันเดียวกัน แต่เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” มุมมองในมิตรภาพและความรัก เรื่อง “Ne zha” มุมมองในความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและความรัก

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.8 (ต่อ): การเปรียบเทียบในภาพยนตร์นอกกระแสทั้งสองเรื่องนี้

	ความใกล้เคียง	ความแตกต่าง	การตีความหมาย
ตัวละคร	-มีตัวละครหลักคนเดียว เป็นวัยรุ่นหญิง	-ภาพยนตร์นอกกระแสจีน เรื่อง “Ne zha” มีตัวละครรองหลายจำนวนมากกว่าภาพยนตร์นอกกระแสไทย เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy”	-ทั้งสองเรื่องนี้มีตัวละครหลักคนเดียว ซึ่งเป็นหญิงสาวที่เจอปัญหาในการเติบโต แต่สองคนนี้มีทัศนคติและการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน
ฉาก	-ทั้งสองเรื่องมีฉากที่เป็นธรรมชาติและฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์	-ภาพยนตร์นอกกระแสไทย เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” มีฉากที่เป็นเวลายุคสมัย แต่ภาพยนตร์นอกกระแสจีน เรื่อง “Ne zha” ไม่มี	ฉากเพื่อที่จะทำให้บรรยากาศดีขึ้น เน้นสภาพแวดล้อมที่ต่างกันในภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องนี้มีฉากอันเดียวกันคือ “โรงเรียน” โรงเรียนในเรื่อง- “Mary is Happy Mary is Happy” แสดงถึงระบบสังคม ผู้อำนวยการเป็นผู้ที่มีอำนาจ นักเรียนต้องทำทุกอย่างที่ตามความต้องการของเขา โรงเรียนในเรื่อง- “Ne zha” แสดงถึงยุคสมัยของประเทศจีนในช่วงเวลานั้น

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.8 (ต่อ): การเปรียบเทียบในภาพยนตร์นอกกระแสทั้งสองเรื่องนี้

	ความใกล้เคียง	ความแตกต่าง	การตีความหมาย
สัญลักษณ์พิเศษ	-ภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องนี้มีสัญลักษณ์พิเศษที่ช่วยให้ผู้ชมเข้าใจภาพยนตร์	-ภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องนี้มีสัญลักษณ์พิเศษที่แตกต่างกันมาก	ในเรื่อง-Mary is Happy Mary is Happy” สัญลักษณ์พิเศษแสดงออก มิตรภาพ -ในเรื่อง “Ne zha” สัญลักษณ์พิเศษแสดงออก ความรัก
ข้อขัดแย้ง	-ภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องนี้มีข้อขัดแย้งทั้ง 3 ขั้นตอน -ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน -ความขัดแย้งภายในจิตใจ -ความขัดแย้งระหว่างคนและสังคม	-ภาพยนตร์นอกกระแสจีน เรื่อง “Ne zha” มีข้อขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละครหลายคู่ แต่ในเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละครส่วนใหญ่เกิดในแม่ริ้กับซูริ	-ความขัดแย้งระหว่างคนกับคนเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจทัศนคติของตัวละครหลัก -ความขัดแย้งภายในจิตใจเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจลักษณะของตัวละครหลัก -ความขัดแย้งระหว่างคนและสังคมเพื่อสะท้อนถึงปัญหาของสังคมในภาพยนตร์
มุมมองการเล่าเรื่อง	-ภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องนี้มีมุมมองการเล่าเรื่องทั้ง มุมมองบุคคลที่ 1 และ มุมมองบุคคลที่ 3	-ไม่มีความแตกต่าง	มุมมองบุคคลที่- 1 เพื่อระบุตัวละครและบอกเล่าเรื่องราวแก่ผู้ชมให้เสร็จสมบูรณ์ มุมมองบุคคลที่- 3 เพื่อระบุตัวละครอย่างลึกซึ้ง

บทที่ 5

วัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีน กรณีศึกษาเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha”

ภาพยนตร์เป็นเครื่องมือที่ช่วยศึกษาวัฒนธรรมได้ ดังนั้น ผู้ศึกษาจะนำเหตุการณ์บางอย่างมาวิเคราะห์วัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านภาพยนตร์นอกกระแสทั้งสองเรื่องนี้ ตามแนวคิดของบทที่ 2 ผู้ศึกษาจะแยกวัฒนธรรมออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ วัฒนธรรมระดับครอบครัวและวัฒนธรรมระดับสังคมดังต่อไปนี้

5.1 วัฒนธรรมระดับครอบครัว

ภาพยนตร์นอกกระแสไทย เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และภาพยนตร์นอกกระแสจีน เรื่อง “Ne Zha” ทั้งสองเรื่องพูดถึงความสุขและปัญหาที่เกิดในช่วงเวลาการเติบโตของวัยรุ่นหญิง แม้ว่าแม่หรือหวางเสี่ยวปิง ทั้งสองคนก็มีครอบครัวคล้าย ๆ กัน ครอบครัวของแม่แคมีคุณแม่กับแม่สองคน ครอบครัวของหวางเสี่ยวปิงก็เหมือนกัน แต่ทั้งสองคนนี้มีทัศนคติ และความเชื่อแตกต่างกันมากในชีวิต แต่บางที่พวกเขาก็มีทัศนคติด้านความรักเหมือนกัน ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ย้ายทอดทัศนคติ ความเชื่อ ความรู้ และประสบการณ์อื่น ๆ ดังนั้น ผู้ศึกษาจากการวิเคราะห์วัฒนธรรมระดับครอบครัวในภาพยนตร์นอกกระแสทั้งสองเรื่องนี้ พบทัศนคติ และความเชื่อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

5.1.1 ทัศนคติ

ทัศนคติ หมายถึงแนวความคิดเห็นหรือความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งตนเอง โดยมีเหตุผลประกอบ ผู้ศึกษาเชื่อว่า ครอบครัวเป็นสถานที่สำคัญที่สุดที่มีการสร้างทัศนคติของบุคคล แม้แต่ที่ประเทศไทยหรือที่ประเทศจีน

ตารางที่ 5.1: ทศนคติ

	ทศนคติ	อธิบาย
“Mary is Happy Mary is Happy”	-แมรีคิดว่า คนเราไม่สามารถ ยืนอยู่คนเดียวได้ -แมรีคิดว่า คนเราต้องทำสิ่งที่ เราอยากทำ	- แมรีเคยพูดกับซูริว่า “ถ้าไม่มีพ่อ แม่กับซูริ เราจะอยู่ได้ไงดี” ผู้ ศึกษาได้พบว่าแมรีต้องโตขึ้นใน ครอบครัวที่มีความสุข ดังนั้น แมรี มีทศนคติคือ คนเราไม่สามารถยืน อยู่คนเดียวได้ - ในภาพยนตร์นอกกระแสนี้ แมรี ทำทุกสิ่งที่ตามความต้องการของ ตัวเอง แต่ถูกลงโทษจาก ผู้อำนวยการ ผู้ศึกษาได้พบว่า แม รีสามารถทำทุกอย่างตามใจใน ครอบครัว ดังนั้น หลังจากที่ผู้ที่มี สิทธิเริ่มหยุดการกระทำของแมรี แล้วแมรีก็เริ่มสงสัยระบบสังคมใน โลกนี้
“Ne Zha”	-หวางเสี่ยวปิงคิดว่า เกิดมา ครั้งเดียวตายครั้งเดียวจงใช้ ชีวิตอย่างคุ้มค่า -หวางเสี่ยวปิงคิดว่า เสรีภาพ คือทุกสิ่งทุกอย่าง	-คุณพ่อของหวางเสี่ยวปิงเป็นคน ที่ไม่มีชื่อเสียง คุณพ่อตกหลุมรัก กับผู้หญิงคนอื่น และทิ้งครอบครัว ดังนั้น ผู้ศึกษาได้พบว่า ครอบครัว ไม่มีความสุขมีอิทธิพลต่อมุมมอง ชีวิตของหวางเสี่ยวปิงอย่างลึกซึ้ง -การหย่าร้างของพ่อแม่ แม่หวาง ความรักทั้งหมดไว้ที่หวางเสี่ยวปิง ความต้องการของมารดาในการ ควบคุมทำให้หวางเสี่ยวปิงอยาก ได้เสรีภาพ

5.1.2 ความเชื่อ

ความเชื่อหมายถึง การยอมรับว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นความจริงหรือเป็นสิ่งที่เราไว้วางใจ ความจริงหรือความไว้วางใจที่เป็นรูปของความเชื่อนั้น ไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นความจริงที่ตรงตามหลักเหตุผลหรือหลักวิทยาศาสตร์ใด ๆ ความเชื่อมาจากผลกระทบแรกของครอบครัว แต่ยังขึ้นอยู่กับการพัฒนาทางวัฒนธรรมของประเทศ

ตารางที่ 5.2: ความเชื่อทางครอบครัว

	ความเชื่อ	การตีความหมาย
“Mary is Happy Mary is Happy”	-พุทธศาสนาทำให้คนไทยมีมุมมองทางศีลธรรมที่ดี โดยมีคำว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” พ่อแม่รักเด็ก ๆ เด็ก ๆ ก็รักพ่อแม่เหมือนกัน ครอบครัวเป็นส่วนสำคัญของคนไทย โดยเฉพาะครอบครัวไทยขยายยึดมั่นในระบบชายเป็นใหญ่ในบ้าน มีความเคารพในกฎผู้อาวุโส	-ในภาพยนตร์นอกกระแสนี้ แมรีมีครอบครัวที่มีความสุข ดังนั้น แมรีสามารถเผชิญกับชีวิตที่มองโลกในแง่บวก แม้ว่า การเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ในชีวิตยังสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว
“Ne Zha”	-ประเทศจีนมีปรัชญาทางความคิดที่สมบูรณ์แบบมานานับหลายพันปีแล้ว และระบบแนวคิดดังกล่าว ก่อตัวมาจากแนวคิดปรัชญาของ ลัทธิขงจื้อ(儒家) ประชาชนจีนคิดว่าครอบครัวเป็นหัวใจสำคัญของโลกนี้ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นความสัมพันธ์ที่สำคัญที่สุดในชีวิตของผู้คน	-ในภาพยนตร์นอกกระแสนี้ ปัญหาทั้งหมดของหวางเสี่ยวปิงมาจากครอบครัวที่ไม่มีความสุข เพียงเพราะคนจีนคิดว่า ครอบครัวเป็นหัวใจสำคัญของโลกนี้ ถ้าหัวใจมี ปัญหาส่วนอื่น ๆ จะค่อย ๆ ปรากฏปัญหา

5.2 วัฒนธรรมระดับสังคม

วัฒนธรรมที่ช่วยทำให้เกิดระเบียบในสังคม ซึ่งบางอย่างการควบคุมอย่างเป็นทางการ ดังนั้น ผู้ศึกษาจากการวิเคราะห์วัฒนธรรมระดับสังคมในภาพยนตร์นอกกระแสทั้งสองเรื่องนี้ พบความเชื่อทางสังคม ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.3: ความเชื่อทางสังคม

	ความเชื่อทางสังคม	การตีความหมาย
“Mary is Happy Mary is Happy”	ผู้ศึกษาจะใช้คำว่า “ความดิสโทเปีย” (Dystopia) เป็นสังคมในจินตนาการ ถือว่าตรงกันข้ามกับแนวคิดสังคมแบบยูโทเปีย เหตุการณ์ตั้งแต่ ผู้อำนวยการคนเก่าเสียชีวิตไปและ ความดิสโทเปียของภาพยนตร์นอกกระแสนี้ก็ชัดเจนขึ้นมาก	ในภาพยนตร์นอกกระแสนี้ โรงเรียนตั้งกฎระเบียบใหม่ บังคับให้นักเรียนย้ายเข้าหอในโรงเรียน การห้ามนักเรียนตั้งคำถาม ทุก ๆ คนต้องทำตามอย่างเดียว ครูใช้ระบบอำนาจนิยมรังแกนักเรียนที่พยายามแหกกฎ
“Ne Zha”	ความคิดครอบครัวเป็นหน่วย (Family as the unit)	ทุกสิ่งทุกอย่างเกิดในสังคมจีนที่แท้จริงในปี1990 -2000 ในช่วงเวลานั้น ประเทศจีนมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นอย่างมาก จำนวนมากของวรรณคดีต่างประเทศเข้าสู่ประเทศจีน วรรณคดีได้หันได้เข้าสู่ตลาดแผ่นดินใหญ่ด้วยคนส่วนใหญ่อยากรู้อยากเห็นสู่โลกใบนี้ เสรีภาพได้กลายเป็นคำที่ชื่นชอบสำหรับคนจำนวนมาก หวางเสี่ยวปิงเป็นคนที่ต้องการมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ

แม้ว่าภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง และภาพยนตร์นอกกระแสเรื่อง มาจากต่างประเทศ แต่ยังมีแก่นความคิดอันเดียวกันคือ “ทุกสิ่งในโลกนี้ไม่มีจริงยั่งยืน” เพราะประเทศไทยและประเทศจีนมีความคล้ายคลึงกันในวัฒนธรรม โดยเฉพาะตั้งแต่ประเทศจีนและประเทศไทยได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกัน ทั้งสองประเทศการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ความคิดของเยาวชนร่วมสมัยเข้ามาใกล้กันมากขึ้น

บทที่ 6

บทสรุป อภิปราย และ ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา “ศึกษาการเล่าเรื่องและวัฒนธรรมในภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีน กรณีศึกษาเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha”” โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการเล่าเรื่องของภาพยนตร์นอกกระแสไทยกับภาพยนตร์นอกกระแสจีน
2. เพื่อศึกษาผลสะท้อนของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีน

ผู้ศึกษาทำการศึกษาวิเคราะห์ผ่านแต่ละองค์ประกอบของโครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์นอกกระแส จำนวน 2 เรื่องนั้น ได้ผลสรุป ดังนี้คือ

6.1 โครงสร้างการเล่าเรื่องของภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีน กรณีศึกษาเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha”

การเล่าเรื่องของภาพยนตร์นอกกระแสไทยกับภาพยนตร์นอกกระแสจีน

6.1.1 โครงเรื่อง ตามการเรียงลำดับตามภาวการณ์ของภาพยนตร์นอกกระแสนี้ ตัวเอกมีเพื่อนสนิทคนหนึ่ง แล้วในภาวะวิกฤตของภาพยนตร์ ทั้งสองเรื่องมีคนหนึ่งเสียชีวิต ต่อมาคนอีกหนึ่งจะต่อชีวิตตามเส้นทางที่เลือก

ในภาพยนตร์นอกกระแสไทย เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” โดยมีโครงเรื่อง 5 ประเด็น

- (1) เริ่มเรื่อง: แม่รักกับซูริจะทำหนังสือรุ่น
- (2) พัฒนาเหตุการณ์: แม่รักตกหลุมรักกับเอ็ม แต่ไม่มีความกล้าหาญ
- (3) ภาวะวิกฤต: ซูริเสียชีวิตและเอ็มมีแฟนแล้ว
- (4) ภาวะคลี่คลาย: แม่รักจะเรียนจบมัธยมปลายและหนังสือรุ่นทำเสร็จ
- (5) การยุติเรื่อง: เข้าเรียนมหาวิทยาลัย

ในภาพยนตร์นอกกระแสจีน เรื่อง “Ne Zha” โดยมีโครงเรื่อง 5 ประเด็น

(1) เริ่มเรื่อง: หลี่เสี่ยวลู่เพิ่งย้ายโรงเรียนมาใหม่ แลกเปลี่ยนความลับซึ่งกันและกันกับหวางเสี่ยวปิง

- (2) พัฒนาเหตุการณ์: เขาได้เจอกับผู้ชายที่เขารัก
- (3) ภาวะวิกฤต: หวางเสี่ยวปิงฆ่าตัวตายในการประชุมของครอบครัว
- (4) ภาวะคลี่คลาย: หลี่เสี่ยวลู่เป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียง
- (5) การยุติเรื่อง: หลี่เสี่ยวลู่เข้าใจหวางเสี่ยวปิงเมื่อเห็นกันบุหรี่ภายในกล่อง

ภาพยนตร์นอกกระแสทั้งสองเรื่องนี้ สามารถเล่าเรื่องถึง ความสุขและปัญหาที่เกิดในช่วงเวลาการเติบโตของวัยรุ่นหญิง ในภาพยนตร์เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” มุ่งเน้นไปที่มิตรภาพและชีวิตในโรงเรียน ในภาพยนตร์เรื่อง “Ne Zha” มุ่งเน้นไปที่มิตรภาพและครอบครัว

6.1.2 แก่นความคิด สามารถเห็นได้ในภาพยนตร์นอกกระแสทั้งสองเรื่องนี้ มีแก่นความคิดเหมือนกันคือ “ทุกสิ่งในโลกนี้ไม่มีจริงยั่งยืน”

ภาพยนตร์นอกกระแสทั้งสองเรื่องนี้มีแก่นความคิดอันเดียวกัน ในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” แม้ว่ามิตรภาพหรือความรักก็ไม่สามารถอยู่ตลอดไปได้ ในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่อง “Ne Zha” มิตรภาพและครอบครัวของหวางเสี่ยวปิงก็ไม่สามารถอยู่ตลอดไปได้

6.1.3 ตัวละคร เน้นการสร้างตัวละครยอมรับความจริงของสังคม

ในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และภาพยนตร์นอกกระแสเรื่อง “Ne Zha” โดยมีตัวละครหลักที่เป็นผู้หญิงคนหนึ่ง เช่น เมื่อแม่รู้เจอกับปัญหาในการเติบโต เธอสามารถพยายามสะกดจิตให้ตัวเองดีขึ้น แต่หวางเสี่ยวปิงไม่ยอมรับความจริง เลือกฆ่าตัวตาย และตัวละครรองหลากหลาย เพื่อช่วยสะท้อนลักษณะของภาพยนตร์ เช่น ซูริยินดีที่จะอยู่กับแม่รี แต่หนีเสี่ยวลู่เลือกเส้นทางชีวิตที่ตามสังคม

6.1.4 ฉาก เน้นการถ่ายทอดที่แสดงให้เห็นถึงบริบททางสังคมวัฒนธรรมของประเทศไทยและประเทศจีน โดยเฉพาะโรงเรียน

ในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” มีฉากโรงเรียน ภูเขา ร้านขนมโตเกียว ทางรถไฟและภาพในอดีตทั้ง 6 ฉาก โดยโรงเรียนเป็นสถานที่สำคัญที่สุดในภาพยนตร์เรื่องนี้ เหตุการณ์ส่วนใหญ่เกิดในโรงเรียนมัธยม สิบกว่าปีที่ผ่านมา ไม่เคยมีภูเขาแบบนี้ โลกนี้กำลังเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ร้านขนมโตเกียวเป็นสถานที่ที่แม่รีพบกับเอ็มในครั้งแรก ทางรถไฟนี้มีสองทาง ซึ่งเป็นตัวแทนของเส้นทางชีวิตและทางเลือกที่แตกต่างกัน แม่รีฝันถึงอดีตที่อยู่กับซูริ เขาทั้งสองคนไปถ่ายรูปด้วยกัน แม่รีอยากตื่นมาเพื่อเจอแบบเพื่อเจอ แต่ทุกอย่างเกิดในใจและจบลงที่ใจเช่นเดียวกัน

ในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่อง “Ne Zha” มีฉากโรงเรียน สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ และบ้านทั้ง 3 ฉาก โดยโรงเรียนมัธยมเป็นสถานที่เกิดมิตรภาพระหว่างหวางเสี่ยวปิงและหนีเสี่ยวลู่ ศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งเป็นความลับเฉพาะพวกเขาสองคน และบ้านเป็นสถานที่สำคัญที่สุด เพราะสภาพแวดล้อมของครอบครัว กำหนดโลกทัศน์ (World Outlook) แนวโน้มชีวิต (Outlook on Life) ของหวางเสี่ยวปิง

6.1.5 สัญลักษณ์พิเศษ เพื่อสื่อความหมายถึงลักษณะทางตัวเอก

ในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” โดยมีสัญลักษณ์พิเศษ 3 ประเด็น (1)โรงเรียน เป็นสังคมในจินตนาการ (2)ทางรถไฟ เป็นตัวแทนของเส้นทางชีวิตและทางเลือกที่แตกต่างกัน (3)หนังสือรุ่น เป็นอำนาจของผู้บริหาร

ในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่อง “Ne Zha” โดยมีสัญลักษณ์พิเศษ 3 ประเด็น (1)หนังสือของ San Mao ที่แทนเสรีภาพ (2)ม้าสีขาว ม้าสีขาวยังที่แทนช่วงชีวิตวัยรุ่นของทั้งสองคน (3)จดหมาย ที่แทนมิตรภาพ

6.1.6 ขั้วขัดแย้ง เน้นความขัดแย้งระหว่างนางเอกและนางเอก และความขัดแย้งระหว่างนางเอกกับสังคม

ในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และเรื่อง “Ne Zha” โดยมีความขัดแย้งระหว่างคนกับคน โดยระหว่างแมรี่กับซูริ ซูริรักแมรี่แต่แมรี่ไม่รู้ ระหว่างหวานเสียวปังและหลี่เสียวหลู่ เข้าไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ความขัดแย้งภายในจิตใจ และความขัดแย้งระหว่างคนและสังคมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมเป็นหลัก

6.1.7 มุมมองการเล่าเรื่อง เน้นมุมมองบุรุษที่ 1 และ มุมมองบุรุษที่ 3 ในภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องนี้ ซึ่งมีการเล่าเรื่องจากมุมมองของนางเอกเป็นหลัก แต่หลังที่นางเอกเสียชีวิตหรือเกิดปัญหา มุมมองการเล่าเรื่องเปลี่ยนเน้นมุมมองบุรุษที่ 3

6.2 วัฒนธรรมในภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีน กรณีศึกษาเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha”

ผลสะท้อนของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีน

ผู้ศึกษาวิเคราะห์วัฒนธรรมที่ผ่านภาพยนตร์นอกกระแสทั้งสองเรื่องนี้ตาม 2 ด้าน (1) วัฒนธรรมระดับครอบครัว และ (2) วัฒนธรรมระดับสังคม ดังนั้นจะสรุปดังต่อไปนี้

6.2.1 วัฒนธรรมระดับครอบครัว

ทัศนคติในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” โดยแมรี่คิดว่า คนเราไม่สามารถยืนอยู่คนเดียวได้ และคนเราต้องทำสิ่งที่เราอยากทำ และความเชื่อทางครอบครัวคือทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ทัศนคติในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่อง “Ne Zha” โดยมีหวางเสียวปังคิดว่า เกิดมาครั้งเดียวตายครั้งเดียวจงใช้ชีวิตอย่างคุ้มค่า และเสรีภาพคือทุกสิ่งทุกอย่าง และความเชื่อทางครอบครัวคือความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นความสัมพันธ์ที่สำคัญที่สุดในชีวิตของผู้คน

ในภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องนี้ ตัวละครเอกมีทัศนคติที่แตกต่างกันไป เพราะทั้งสองคนนี้เกิดในครอบครัวที่แตกต่างกัน แมรี่มีครอบครัวที่มีความสุข พ่อแม่รักกัน แมรี่สามารถมีทัศนคติที่ดี แต่ใน

เรื่อง “Ne Zha” ครอบครัวของตัวละครเอกไม่ได้มีความสุข พ่อทิ้งครอบครัวไป หวางเสียงปิงไม่ สามารถพัฒนามุมมองที่ก้าวหน้าขึ้นในชีวิตได้

6.2.2 วัฒนธรรมระดับสังคม

ในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” โดยมี “ความดิสโทเปีย” (Dystopia)

ในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่อง “Ne Zha” โดยมี ความคิดครอบครัวเป็นหน่วย (Family as the unit)

ในภาพยนตร์เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” ผู้สร้างหนังก่อสร้างขึ้นสังคมในจินตนาการ ถือว่าตรงกันข้ามกับแนวคิดสังคมแบบยูโทเปีย แต่ในภาพยนตร์เรื่อง “Ne Zha” เป็นสังคมที่แท้เงินของประเทศจีน

ภาพยนตร์นอกกระแสเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha” สามารถสะท้อนลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมได้ โดยสามารถออกแบบบริบทสังคมวัฒนธรรมและลักษณะความสัมพันธ์ครอบครัวดังต่อไปนี้

ในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” ลักษณะความสัมพันธ์ครอบครัว เน้นความเท่าเทียมกันระหว่างสามีภรรยา ให้ความสำคัญกับความรักความอบอุ่นในครอบครัวและบริบทสังคมวัฒนธรรมแบบไทย ในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่อง “Ne Zha” เน้นความรักคือโชที่เชื่อมต่อกับครอบครัว โดยเฉพาะสำหรับครอบครัวที่ตามนโยบายเด็กคนหนึ่ง ดังนั้น ความรักไม่ได้เป็นเพียงความอบอุ่น แต่ยังเป็นข้อจำกัดของเสรีภาพและบริบทสังคมวัฒนธรรมแบบจีนยุคร่วมสมัย

6.3 อภิปรายผล

จากผลศึกษาเรื่อง “ศึกษาการเล่าเรื่องและวัฒนธรรมในภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีน กรณีศึกษาเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha” พบว่าวัฒนธรรมของโครงสร้างการเล่าเรื่องของภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีน กรณีศึกษาเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha” ได้มีการถ่ายทอดความหมายเกี่ยวกับวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศ ผ่านแต่ละองค์ประกอบของโครงสร้างการเล่าเรื่องทั้ง 7 ประการที่สามารถจัดได้เป็นประเภทต่าง ๆ คือ วัฒนธรรมระดับครอบครัว และวัฒนธรรมระดับสังคม โดยถ่ายทอดผ่านขั้นขัดแย้ง (Conflict) และตัวละคร (Character) มากที่สุด ส่วนมากแล้วจะเปรียบเทียบให้เห็นระหว่างวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนที่เข้ามามีอิทธิพลอย่างมากต่อความเชื่อ และทัศนคติของบุคคล ทั้งนี้มุ่งชี้ให้เห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม และการชี้ให้ข้อดีและข้อเสียของแต่ละประเทศ โดยมีการวิเคราะห์ลักษณะวัฒนธรรมที่ได้อ้างอิงแนวคิดนี้ไว้ในบทที่ 2 ทั้งนี้มีการแบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 2 ระดับ คือ

(1) วัฒนธรรมระดับครอบครัว (2) วัฒนธรรมระดับสังคม ทำให้สามารถระบุถึงวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีน ที่ศึกษาได้โดยการอธิบายลักษณะวัฒนธรรมที่ถูกสร้างขึ้น ตามที่พบในภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีน กรณีศึกษาเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha” เพื่อสามารถให้หน่วยงานเอกชนหรือรัฐบาลทั้งประเทศไทยและประเทศจีนได้นำไป เพื่อช่วยในการกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศทั้งสองไว้ดังนี้

(1) วัฒนธรรมระดับครอบครัว:

ทัศนคติชี้ให้เห็นผลดีที่เกิดในครอบครัวที่มีความสุข สอดคล้องกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว (พ.ศ. 2547-2556) ทั้งนี้เพราะครอบครัวคือกลุ่มบุคคลที่ผูกพันและใช้ชีวิตร่วมกันทำหน้าที่เป็นสถาบันหลักเป็นฐานรากที่สำคัญยิ่ง ต่อการดำรงชีวิตในสังคม ครอบครัวมีหลากหลายรูปแบบและหลากหลายลักษณะนอกเหนือจากครอบครัวที่ประกอบด้วยบิดา มารดา และบุตร ครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาสำหรับทุกคน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทัศนคติของบุคคล เด็กที่โตขึ้นในครอบครัวที่มีความสุขจะมีทัศนคติในแง่ดีมากกว่าเด็กที่เติบโตในครอบครัวที่ไม่มีความสุข เช่นแม่รี่เชื่อในความอบอุ่นของครอบครัวและหวังเสียวิงจะเห็นเพียงการหลอกลวงจากพ่อแม่ของเธอ

ความเชื่อทางครอบครัวชี้ให้เห็นผลเสียของผู้คนชาวจีนในสังคมยุคนี้ที่ได้รับอิทธิพลทางความเชื่อตามวัฒนธรรมจีนแบบดั้งเดิม การใช้ชีวิตแบบพึ่งพิงครอบครัวมากเกินไปทำให้ชีวิตไม่อิสระ และเป็นทุกข์ ความสุขทางวัตถุหรือทางกายภาพเป็นสิ่งที่ไม่ยั่งยืนนาน สอดคล้องกับแนวคิด วัฒนธรรมระดับครอบครัวในงานวิจัยของ ธนภณ สมหวัง (2555) เกี่ยวกับความคิดที่ว่าครอบครัวทำหน้าที่ในการหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ ด้วยการเลี้ยงดูอบรม กำหนดสถานภาพ และหน้าที่ให้กับสมาชิก และเป็นสถาบันแรกที่ถ่ายทอดทัศนคติ ความเชื่อ ความรู้ และประสบการณ์อื่น ๆ เช่นแม่รี่และหวังเสียวิง เมื่อคนสองคนเผชิญกับความยากลำบากที่เกิดจากชีวิตในเวลาเดียวกัน แม่รี่เลือกที่จะยอมรับอย่างสงบและหวังเสียวิงเลือกที่จะฆ่าตัวตาย

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ภาพยนตร์นอกกระแสไทยและจีน กรณีศึกษาเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha” มีการถ่ายทอดให้ถึงวัฒนธรรมในแนวคิดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว แนวคิดเกี่ยวกับตัวบุคคล และแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคม ในประเทศไทยลักษณะความสัมพันธ์ครอบครัวคือการเน้นความทำเทียมกันระหว่างสามีภรรยาให้ความสำคัญกับความรักความอบอุ่นในครอบครัว เพราะคนไทยส่วนใหญ่เชื่อในพระพุทธศาสนา พุทธศาสนาทำให้คนไทยมีมุมมองทางศีลธรรมที่ดี โดยมีคำว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” พ่อแม่รักเด็ก ๆ เด็ก ๆ ก็รักพ่อแม่เหมือนกัน ครอบครัวเป็นส่วนสำคัญของคนไทย โดยเฉพาะครอบครัวไทยขยายยึดมั่นในระบบชายเป็นใหญ่ในบ้าน มีความเคารพในกฎผู้อาวุโส ในประเทศจีนความรักคือโชที่เชื่อมต่อกับครอบครัว โดยเฉพาะสำหรับครอบครัวที่ตามนโยบายเด็กคนหนึ่ง ดังนั้น

ความรักไม่ได้เป็นเพียงความอบอุ่น แต่ยังเป็นข้อจำกัดของเสรีภาพ เพราะตามแนวคิดปรัชญาของ ลัทธิขงจื๊อ(儒家) ประชาชนจีนคิดว่าครอบครัวเป็นหัวใจสำคัญของโลกนี้ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ ในครอบครัวเป็นความสัมพันธ์ที่สำคัญที่สุดในชีวิตของผู้คน การเน้นว่าผลประโยชน์ของครอบครัวมี มากกว่าผลประโยชน์ของส่วนตัว สมาชิกในครอบครัวทุกคนต้องรับผิดชอบต่อครอบครัว นอกจากนี้ คนจีนมักใช้ความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นแรงจูงใจทางจิตวิญญาณส่วนบุคคล ความสัมพันธ์ใน ครอบครัวที่อบอุ่นและน่ารักก็มีความสำคัญเชิงบวกเป็นพิเศษสำหรับการพัฒนาส่วนบุคคล ตรงกันข้าม ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ไม่กลมกลืนกันมักจะเป็นข้อจำกัดสำหรับการพัฒนาส่วนบุคคล ดังนั้น ไม่ว่าจะประเทศจีนและประเทศไทย ครอบครัวเป็นหน่วยพื้นฐานของประเทศ ซึ่งต้องมี ครอบครัวก่อนที่มีประเทศ โลกทัศน์ (World Outlook) แนวโน้มชีวิต (Outlook on Life) และระบบ ค่านิยม (Value system) ของแต่ละคนมาจากการศึกษาสำหรับครอบครัว แม้ว่าประเทศจีนและ ประเทศไทยจะมีความแตกต่างที่สำคัญในระบบสังคมของประเทศ แต่ยังมีลักษณะที่คล้าย ๆ กันใน วัฒนธรรมครอบครัว

(2) วัฒนธรรมระดับสังคม

ความเชื่อทางสังคมชี้ให้เห็นข้อดีของการไม่ยึดมั่นถือมั่นในตัวเอง และใช้ชีวิตปฏิบัติตาม แนวทางหรือบรรทัดฐานของสังคมแล้วชีวิตจะเป็นปกติสุข ไม่ว่าจะประเทศจีนหรือประเทศไทย วัฒนธรรมเป็นส่วนสำคัญของสังคม สอดคล้องกับแนวคิดวัฒนธรรมระดับสังคมในงานวิจัยของ งาม พิศ สัตย์สงวน (2543) วัฒนธรรมที่ช่วยทำให้เกิดระเบียบในสังคม ซึ่งบางอย่างการควบคุมอย่างเป็นทางการ และบางอย่างไม่เป็นทางการ เช่นในภาพยนตร์นอกกระแสทั้งสองเรื่องนี้ แมรี กับ หลีเสี่ยว หลู่ ใช้ชีวิตปฏิบัติตามแนวทางหรือบรรทัดฐานของสังคมแล้วชีวิตจะเป็นปกติสุข แม้ว่าขั้นตอนนี้เป็น เรื่องที่ยากมาก แต่ผลก็สวยงาม ในตรงกันข้าม หวางเสี่ยวปิงต้องการใช้ชีวิตของเธอและในที่สุดก็ฆ่า ตัวตายตามความปรารถนาของเธอเอง การเลือกเส้นทางที่คนส่วนใหญ่ใช้เป็นวิธี ซึ่งเป็นเส้นทางที่ง่าย ที่สุดในการรับความสุข

ความหมายต่าง ๆ ของตัวบทที่พบจากการวิเคราะห์ในแต่ละองค์ประกอบของการเล่าเรื่อง นั้นเป็นการปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural Practice) โดยสอดคล้องกับแนวคิดที่ กาญจนา แก้วเทพ (2547) สรุปว่าอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมนั้นก่อตัวมาจากการใช้วาทกรรม (Discourse) และปฏิบัติการต่าง ๆ ในสังคม (Social Practice) ที่ดำเนินอยู่ในชีวิตประจำวันของ บุคคลที่ช่วยสะท้อนให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ โดยที่เหตุการณ์หรือ เรื่องราวในภาพยนตร์นอกกระแสเรื่องนั้น ได้แก่ ในประเทศไทยมีบริบทสังคมวัฒนธรรมแบบไทย เพราะในภาพยนตร์นอกกระแสนี้ ผู้สร้างหนังแสดงออกสังคมในจินตนาการที่เรียกว่า “ดิสโทเปีย” (Dystopia) ซึ่งมีลักษณะสำคัญคือประชาชนต้องตามกฎระเบียบของผู้อำนาจก่อสร้าง ผู้ศึกษาได้เห็น

ว่าประเทศไทยมีลำดับขั้นที่ชัดเจนในอดีต แต่ด้วยการพัฒนาสังคม ในปัจจุบันสังคมไทยไม่ค่อยเห็นสถานการณ์เช่นนี้ ในประเทศจีนมีบริบทสังคมวัฒนธรรมแบบจีนยุคร่วมสมัย เพราะว่า ภาพยนตร์นอกกระแสนี้เล่าเรื่องถึงเรื่องในยุคสมัย 90 ซึ่งเป็นสมัยที่ประเทศจีนกำลังปฏิรูปและเปิดประเทศอยู่ ระดับอารยธรรมของสังคมเพิ่มขึ้นอย่างสูง วัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศจำนวนมากเข้าสู่ประเทศจีน เต็ม ๆ จำนวนมากขึ้นเริ่มแสวงหาเสรีภาพ ซึ่งชอบใช้คำว่าลัทธิเสรีนิยม (Liberalism) โดยอยากออกจากความคิดครอบครัวเป็นหน่วย (Family as the unit) และคิดว่าส่วนตัวเป็นบุคคลที่เป็นอิสระ เนื่องจากอิทธิพลของวัฒนธรรมและความคิดที่แตกต่างกันในการพัฒนาของทั้งสองประเทศ โดยมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศจีนกับประเทศไทย แต่ด้วยการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมจีนและไทยเป็นประจำหรือว่าสาเหตุของความคล้ายคลึงกันทางภูมิศาสตร์ระหว่างสองประเทศ ทั้งสองประเทศมีลักษณะคล้าย ๆ กันเฉพาะในบางวัฒนธรรม เช่น อาหาร เรื่องเล่าของภาพยนตร์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การศึกษาร้านี้ก็ไม่ได้มุ่งเน้นที่จะประเมินค่าโดยเปรียบเทียบว่า วัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมจีนนั้นของใครจะมีคุณค่าสูงส่งกว่ากัน แต่ผู้ศึกษามีความต้องการให้ผลที่ได้จากการศึกษาร้านี้เป็นหนทางหนึ่งให้ผู้ชมได้ตระหนักถึงการเลือกรับเอาสิ่งที่เป็นภูมิปัญญาของทั้งประเทศไทยและประเทศจีนมาปรับประยุกต์ใช้ร่วมกันอย่างประนีประนอมและก่อประโยชน์ เช่น ทำได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว และการใช้ชีวิตปฏิบัติตามแนวทางหรือบรรทัดฐานของสังคมแล้วชีวิตจะเป็นปกติสุข

6.4 ข้อจำกัดในการศึกษา

6.4.1 ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องของเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha” ทั้ง 7 ประการเท่านั้น โดยไม่สามารถวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบด้านภาพยนตร์นอกกระแสอื่น ๆ เช่น เทคนิคการผลิตหรือแหล่งที่มาของบทภาพยนตร์

6.4.2 ในการศึกษาเรื่องนี้ ผู้ศึกษาพบลักษณะของวัฒนธรรมประเภทต่าง ๆ จากถูกถ่ายทอดเนื้อหาของภาพยนตร์นอกกระแส เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha” แต่เนื่องด้วยเวลามีจำกัดจึงอาจทำให้ข้อมูลยังไม่ค่อยสมบูรณ์เพียงพอที่สามารถสรุปหาวัฒนธรรมที่แท้จกสังคม แต่อย่างไรก็ดี ผู้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลวัฒนธรรมต่าง ๆ ประกอบด้วยความรู้และงานวิจัยของผู้วิจัยท่านอื่น ๆ มาด้วย

6.5 ข้อเสนอแนะงานการศึกษาทั่วไป

6.5.1 ผลการวิจัยได้เป็นภาพสะท้อนถึงลักษณะทางสังคมวัฒนธรรมในภาพยนตร์นอกกระแส ทั้งสองเรื่องนี้และการเผชิญหน้ากับรูปแบบสังคมวัฒนธรรม รวมถึงความรู้ ความคิดแบบเยาวชน

6.5.2 คนในสังคมจีนและสังคมไทย ควรรับรู้และตระหนักถึงศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อต่าง ๆ ที่ทรงคุณค่าเพื่อรักษาให้อยู่ต่อไป

6.5.3 ผู้ผลิตภาพยนตร์นอกกระแส ควรส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางสังคมวัฒนธรรมผ่านสื่อภาพยนตร์อย่างมีนัยสำคัญไม่ใช่เป็นเพียงแค่การปรากฏลักษณะทางวัฒนธรรมอย่างไร้ความหมายหรือขาดเหตุผลที่น่าเชื่อถือ

6.6 ข้อเสนอแนะงานการศึกษาในอนาคต

6.6.1 ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลุ่มผู้สร้างภาพยนตร์นอกกระแส เพื่อศึกษาถึงประสบการณ์ชีวิตของผู้สร้างภาพยนตร์มีอิทธิพลต่อเรื่องเล่าของภาพยนตร์

6.6.2 ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสนับสนุนภาพยนตร์นอกกระแสของจีนและไทย เพื่อศึกษาการพัฒนาตลาดภาพยนตร์นอกกระแสและสัดส่วนของภาพยนตร์นอกกระแสในตลาดภาพยนตร์กระแสหลักของแต่ละประเทศ

6.6.3 ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการศึกษาในมุมมองของผู้ชมในฐานะผู้รับสารและผู้สร้างภาพยนตร์ในฐานะผู้ส่งสารได้

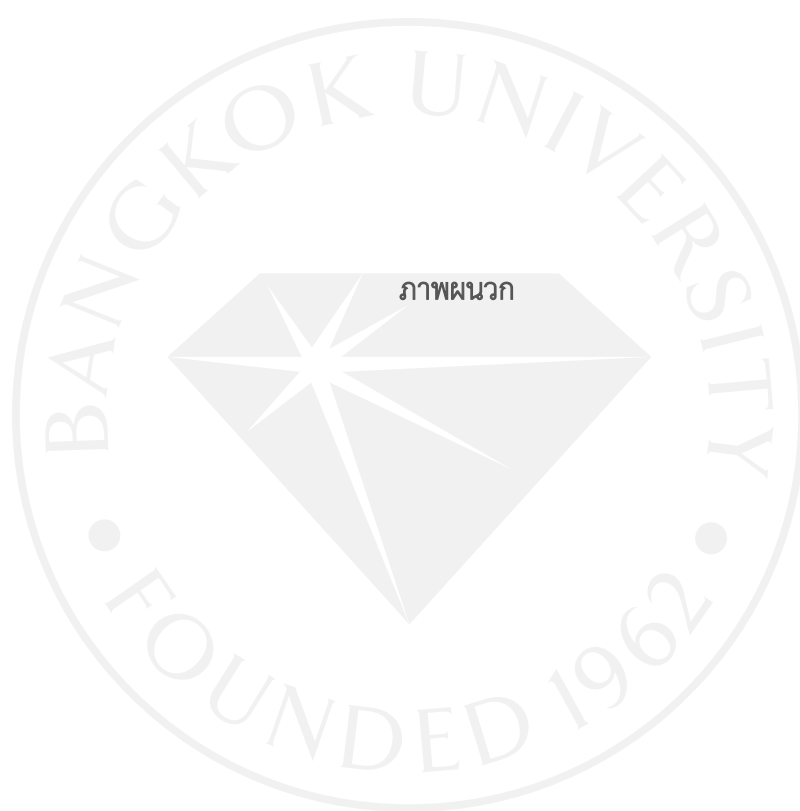

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ. (2544). *ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอดิสัน เพรสโปรดักส์.
- ขจิตขวัญ กิจวิสาละ. (2546). *การวิเคราะห์เนื้อหาภาพยนตร์กระแสหลักในประเทศไทย*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฉลองรัตน์ ทิพย์พิมาน. (2539). *วิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์อเมริกันที่มีตัวเป็น
สตรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุกูล ชมภูนิช. (2530). *บ้านไทยเอกลักษณ์ของชาติ พิมพ์ครั้งแรก*. กรุงเทพฯ: โอ.เอ.พรีนติ้งเฮาส์,
- ประมะ สตะเวทิน. (2533). *หลักนิเทศศาสตร์*. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ประมะ บ่ายคล้อย. (2545). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชมภาพยนตร์นอกกระแส*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2555). ศิลปกรรมร่วม สมัย: การเรียนรู้และสร้างสรรค์. *วารสารสถาบันวัฒนธรรม
และศิลปะ*, 4(1), 17.
- สุวิมล วงศ์รัก. (2547). *อัตลักษณ์และการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ร่วมสร้างไทย-เอเชีย*. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวัฒน์ จันทระจาง. (2540). *ความเชื่อของมนุษย์เกี่ยวกับปรัชญาและศาสนา*. กรุงเทพฯ: สุขใจ.
- Giannetti, L (1972). *Understanding movies* (5th ed.). New Jersey: Prentice-Hall Inc.
- Hamelink, C.J. (1989). The Relationship Between Cultural Identity and Modes of
communication. *Communication yearbook*, 12, 417-425.
- Leelamane, K. (2008). *Horizontal Comparison of Contemporary Chinese Film and
Thai Film Study on Film narration and Director's Thought Between Zhang
Yang and Pen-ek Ratanarung*. Unpublished master's thesis, Zhejiang
University. P.R, China.
- Li, N. (2013). *Chinese Independent Films in the New Century: Development and
Status Quo(2000-2012)*. Unpublished doctoral dissertation, HeNan University.
P.R, China.
- Monaco, J. (1977). *HOW TO READ A FILM. Second published*. New York: Oxford
University.
- Servaes, J. (1989). Cultural Identity and Modes of Communication. *Communication
yearbook*, 12, 383-416.

- Walter, F.R. (1984). "Narration as a human communication paradigm: The case of public moral argument". *Communication Monographs*, 51(1), 1-22.
- Zhang, F. (2013). *Study of Chinese Comparative Narrative*. Unpublished doctoral dissertation, JiLin University. P.R, China.

ข้อมูลเกี่ยวกับภาพยนตร์นอกกระแสเรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy” และ “Ne Zha”

ภาพยนตร์นอกกระแสไทย เรื่อง “Mary is Happy Mary is Happy”

1. ข้อมูลพื้นฐาน

ผู้กำกับ (Director) นวพล อังรณรัตนฤทธิ

นักแสดง

Patcha Poonpiriya ---- แมรี่

Chonnikan Netjui ---- ซูริ

2. เรื่องย่อ

ภาพยนตร์นอกกระแสนี้พูดถึงความสุขและปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาการเติบโตของวัยรุ่นหญิง การเล่าเรื่องถึงชีวิตจริงของแมรี่ แมรี่กับซูริเป็นเพื่อนสนิทกัน ทุก ๆ ครั้งที่พวกเขาเจอเหตุการณ์อะไรหนึ่งจะตัดทิวทัศน์นั้นขึ้นมาตรงกลางจอ ภาพยนตร์นี้เล่าเรื่องถึงสิ่งเล็ก ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตของแมรี่ สิ่งแปลกประหลาดเกิดขึ้นบ่อย ๆ ในชีวิตเธอ เช่น รูปถ่ายสวยใหม่ แมรี่อยากเลี้ยงแมงกะพรุน เข้ามหาวิทยาลัยแห่งใด อยากซื้อเสื้อผ้าแต่ไม่มีเงิน และ พวกเขาไปขอค่าใช้จ่ายในการทำหนังสือรุ่นจากผู้อำนวยการ แมรี่พบกับผู้ชายคนหนึ่งชื่อว่าเอ็มเป็นครั้งแรกในร้านขนมโตเกียวผู้อำนวยการเก่าเสียชีวิตในอุบัติเหตุเกิดขึ้น ผู้อำนวยการใหม่มาสองที่โรงเรียนมัธยม และเธอตั้งกฎระเบียบใหม่บังคับให้นักเรียนย้ายเข้าหอในโรงเรียน การห้ามนักเรียนตั้งคำถามและต้องทำตามอย่างเดียว แมรี่กับซูริไม่ชอบทำตามกฎระเบียบ พวกเขาแอบออกจากโรงเรียนตอนกลางดึก เวลาเขาไปผจญภัยในป่า แมรี่รู้ว่าซูริจะเข้ามาวิทยาลัยที่ออสเตรเลีย แมรี่มีความลับคือ เขาตกหลุมรักเอ็มแต่ไม่กล้าบอก ซึ่งเธอมีอารมณ์แย่มาก ๆ วัน แมรี่ได้รับการสนับสนุนจากซูริ เธอไปหาเอ็มและอยากบอกเอ็มว่า “ฉันรักเธอ” แต่เหมือนที่พวกเขาพบกันครั้งแรก เอ็มตอบก่อนที่แมรี่จะพูดว่า “เราไม่ได้ชอบเธอ ขอโทษนะ” ต่อมา แมรี่มีอารมณ์แย่มากอยากตาย แล้วถามซูริว่า “ไม่ไปเรียนที่ออสเตรเลียได้ไหม” ซูริตอบว่า “เค” พวกเขานัดกับเพื่อนจะถ่ายรูปเพื่อทำหนังสือรุ่น แต่แมรี่ไม่ค่อยมีอารมณ์ ซูริเพื่อให้กำลังใจกับเธอ แล้วไปซื้อกระทิงแดง ซูริถูกฆ่าตายระหว่างทางกลับ หลังจากนั้นชีวิตของแมรี่เริ่มสูญเสีย สูญเสียอะไรบางอย่าง และเกิดความสงสัยในกฎระเบียบของสังคม แต่แมรี่ต้องเจ็บปวด ต้องผ่านเหตุการณ์อะไรมากมายและก็สามารถเติบโตขึ้นได้

ภาพยนตร์นอกกระแสจีน เรื่อง “Ne Zha”

1. ข้อมูลพื้นฐาน

ผู้กำกับ (Director) **李霄峰** Liar

นักแสดง

Li Jiaqi ---- หวางเสี่ยวปิง

Li Haofei ---- หลี่เสี่ยวลุ่

2. เรื่องย่อ

ภาพยนตร์เรื่องนี้พูดถึงความสุขและปัญหาที่เกิดในช่วงเวลาการเติบโตของวัยรุ่นหญิง ภาพยนตร์เรื่องนี้เริ่มต้นโดยสลับหรือคนหนึ่งกำลังทำความสะอาดศพอยู่ที่หอประกอบพิธีฌาปนกิจ ซึ่งแสดงถึงจุดจบของนักแสดงหญิงที่ชื่อว่า หวางเสี่ยวปิง จากนั้นเป็นการบอกเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นเมื่อ ยี่สิบปีก่อน นักเรียนที่เพิ่งย้ายโรงเรียนมาใหม่ชื่อว่า หลี่เสี่ยวลุ่ และนักเรียนระดับหัวกะทิชื่อว่า หวางเสี่ยวปิง หลังจากที่แลกเปลี่ยนความลับซึ่งกันและกัน ทั้งคู่กลายเป็นเพื่อนสนิทกัน พวกเขา มักจะใช้เวลาอ่านหนังสือของ San mao ด้วยกัน และบางครั้งก็แอบโดดเรียนไปขโมยของกินที่ร้านอาหาร พวกเขาได้พบสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อยู่ในเมืองเล็ก และพยายามรักษาใคร่รัก ซึ่งเป็นความลับเฉพาะพวกเขาสองคน ต่อมา หลี่เสี่ยวลุ่ ได้พบกับเด็กชายที่ค่อนข้างจะมีอารมณ์ขันและมองโลกในแง่ดีที่ชื่อว่า สูเจีย หวางเสี่ยวปิง ที่ผิดหวังจากการสอบเข้าเรียนระดับมัธยมปลายได้เข้าเรียนในโรงเรียนพยาบาล เธอได้ตกหลุมรักครูฝึกทหาร เขาเป็นชายในอุดมคติที่ชื่อว่า หลี่ตานหยาง หลังจากนั้น ความสนิทสนมระหว่าง หวางเสี่ยวปิง และ หลี่เสี่ยวลุ่ ก็ค่อย ๆ เปลี่ยนไป หวางเสี่ยวปิง ต้องการที่จะติดตามครูฝึกทหารผู้เป็นชายในอุดมคติของเธอ จึงได้แอบไปสมัครเข้าเป็นทหาร แต่พ่อแม่ของเธอรู้เรื่องเสียก่อน การประชุมปรึกษาหารือในครอบครัวของเธอนั้นพ่อแม่ไม่เห็นด้วย เธอจึงตัดสินใจฆ่าตัวตาย ยี่สิบปีต่อมา หลี่เสี่ยวลุ่ ได้เป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งได้เดินทางกลับบ้าน คุณแม่ของ หวางเสี่ยวปิง ได้นำกล่องบุหรีของ หวางเสี่ยวปิง ที่เก็บไว้ก่อนตายส่งให้หลี่เสี่ยวลุ่ หลังจากหลี่เสี่ยวลุ่เห็นกันบุหรีภายในกล่องเธอจึงค่อย ๆ เข้าใจความรู้สึกของ หวางเสี่ยวปิง ก่อนจะฆ่าตัวตายว่าเธอนั้นเจ็บปวดและทุกข์ใจมากเพียงใดการบอกเล่าเรื่องราวของเด็กสาวคนหนึ่งตั้งแต่การเติบโต การคบเพื่อน การผิดหวังจากความรัก การหย่าร้างของครอบครัวและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกมา โดยเฉพาะช่วงชีวิตวัยรุ่นที่ยังค้นหาตัวเองไม่เจอ และสุดท้ายทั้งคู่ก็เลือกที่จะเดินตามเส้นทางของตัวเอง

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	GU XINXI
อีเมล	Gu.xinx@bumail.net
ประวัติการศึกษา	-ปี2013.09-2017.07มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน ประเทศจีน ปริญญาตรี คณะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สาขา ภาษาไทย -ปี2558.08-2559.05 มหาวิทยาลัยบูรพา ประเทศไทย การแลกเปลี่ยนการศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขา ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ข้อตกลงว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้สิทธิในวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

วันที่ 1 เดือน 6 พ.ศ. 2561

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) GU X2N X2 อยู่บ้านเลขที่ _____
ชอย 46 ถนน On unf ตำบล/แขวง Suanluang
อำเภอ/เขต Suanluang จังหวัด Bangkok รหัสไปรษณีย์ 10110
เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ รหัสประจำตัว 2600301167
ระดับปริญญา ตรี โท เอก
หลักสูตร นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ คณะ นิเทศศาสตร์
ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ” ฝ่ายหนึ่ง และ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ตั้งอยู่เลขที่ 119 ถนนพระราม 4 แขวงพระโขนง เขตคลองเตย
กรุงเทพมหานคร 10110 ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ” อีกฝ่ายหนึ่ง

ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ และ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ ตกลงทำสัญญากันโดยมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิขอรับรองว่าเป็นผู้สร้างสรรค์และเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในงานสารนิพนธ์/
วิทยานิพนธ์หัวข้อ ศึกษา ภาส 6.1) เรื่อง (เล = วิจัย 6.8882) ใน ภาษาไทย
9.00) กร = 6.65 ไทย 6.65 - 6.26 6.8882 ศึกษา เรื่อง "May is happy"
6.65 = "Ne zha"

ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
(ต่อไปนี้เรียกว่า “สารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์”)

ข้อ 2. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิตกลงยินยอมให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยปราศจากค่าตอบแทนและไม่มี
กำหนดระยะเวลาในการนำสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงการทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่
ต่อสาธารณชน ให้เข้าต้นฉบับหรือสำเนา งาน ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น อนุญาตให้ผู้อื่นใช้
สิทธิโดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยหรือไม่ก็ได้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน หรือการ
กระทำอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน

ข้อ 3. หากกรณีมีข้อขัดแย้งในปัญหาสิทธิในสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ระหว่างผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิกับ
บุคคลภายนอกก็ดี หรือระหว่างผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิกับบุคคลภายนอกก็ดี หรือมีเหตุขัดข้องอื่น ๆ
เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ อันเป็นเหตุให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิไม่สามารถนำงานนั้นออกทำซ้ำ เผยแพร่ หรือโฆษณา
ได้ ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิยินยอมรับผิดชอบและชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในความเสียหาย
ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิทั้งสิ้น

สัญญาที่ทำขึ้นสองฉบับ มีข้อความเป็นอย่างเดียวกัน คู่สัญญาได้อ่านและเข้าใจข้อความในสัญญานี้โดย
ละเอียดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อให้ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน และเก็บรักษาไว้ฝ่ายละฉบับ

ลงชื่อ..... Gu xun Ai .....ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ
(GU XUN XI)

ลงชื่อ..... อัญมณี .....ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ
(อาจารย์อัญมณีภา จุลพิสิฐ)
ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดและพื้นที่การเรียนรู้

ลงชื่อ..... [Signature] .....พยาน
(ดร.สุชาดา เจริญพันธุ์ศิริกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ลงชื่อ..... ปณ ปณ: ปณ .....พยาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ปณมา สตะเวทิน)
ผู้อำนวยการหลักสูตร/ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร